

Treball de Fi de Grau

Títol

“Tibetans sense permís de ser-ho”: projecte documental sobre la comunitat tibetana a Barcelona

Autoria

Júlia Martínez Tosas i Anna Enrech Calbet

Professorat tutor

Francisco J. Rueda Gallardo

Grau

Periodisme

Tipus de TFG

Projecte

Data

03/06/19

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català: "Tibetans sense permís de ser-ho": projecte documental sobre la comunitat tibetana a Barcelona

Castellà: "Tibetanos sin permiso para serlo": proyecto documental sobre la comunidad tibetana en Barcelona

Anglès: "Tibetans without permission to be": documentary project about the Tibetan community in Barcelona

Autoria: Júlia Martínez Tosas i Anna Enrech Calbet

Professorat tutor: Francisco J. Rueda Gallardo

Curs: 2018/2019

Grau: Periodisme

Paraules clau (mínim 3)

Català: Documental, exili, refugiats, Barcelona, Tibet, Xina, Drets Humans

Castellà: Documental, exilio, refugiados, Barcelona, Tíbet, China, Derechos Humanos

Anglès: Documentary, exile, refugees, Barcelona, Tibet, China, Human Rights

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català: "Tibetans sense permís de ser-ho" serà el resultat final del projecte documental ideat en aquest TFG. S'hi inclou la recerca teòrica, l'anàlisi de mercat, la presentació formal del projecte, els costos que tindrà la producció del documental i com es finançarà. El producte final serà un documental on, a través de la perspectiva de tibetans residents a Barcelona, s'expliqui la seva història i la situació del poble tibetà.

Castellà: "Tibetanos sin permiso para serlo" será el resultado final del proyecto documental ideado en este TFG. Se incluye la investigación teórica, el análisis de mercado, la presentación formal del proyecto, los costes que tendrá la producción del documental y como se financiará. El producto final será un documental donde, a través de la perspectiva de tibetanos residentes en Barcelona, se explique su historia y la situación del pueblo tibetano.

Anglès: "Tibetans without permission to be" will be the final result of the documentary project presented in this TFG. It includes theoretical research, market analysis, formal presentation of the project, the costs of the production of the documentary and how it will be financed. The final product will be a documentary, through the perspective of Tibetans living in Barcelona, about their story and the situation of the Tibetan community.

Agraïments

Pel Sonam, el Ngawang, la Tenzin, la Pasang, la Paly,
el Lama Wangchen i el Sangay.

Gràcies per la disponibilitat, la paciència, la calidesa, la
bondat i les ganes d'explicar la vostra història.

No hi hauria històries sense persones que les viuen i les
expliquen. Gràcies per haver-nos-les explicat.

Gràcies també a la Fundació Casa del Tibet de
Barcelona, per l'acollida i les ganes de fer viure una
cultura tan perseguida.

I al Paco Rueda, per la seva dedicació com a tutor
d'aquest projecte.

ÍNDEX

1. Introducció

1.1 Presentació del projecte, justificació i objectius..... pàg. 8-9

2. Criteris metodològics..... pàg. 10-11

3. Marc teòric

3.1 La història del documental..... pàg. 12-16

3.2 El gènere documental..... pàg. 16-20

3.3 Referents de format directe: enumeració i aportacions al projecte..... pàg. 20-24

4. Marc contextual

4.1 El Tibet a la Xina..... pàg. 25-26

4.1.1 Política del govern xinès respecte el Tibet..... pàg. 26-29

4.1.2 Invasió xinesa..... pàg. 29-32

4.1.3 Constitució del govern a l'exili..... pàg. 32-33

4.2 Tibetans a l'exili: Catalunya i Europa..... pàg. 33-35

4.3 Posicionament de la proposta..... pàg. 35-36

5. Anàlisi del mercat

5.0 Introducció..... pàg. 37

5.1 Target i contingut..... pàg. 37-38

5.2 DAFO..... pàg. 38

5.3 Model d'explotació..... pàg. 38-40

5.3.1 Anàlisi de la televisió a Espanya..... pàg. 40-45

5.3.1.1 Anàlisi televisió en obert..... pàg. 45-50

5.3.1.2 Alternatives: Internet..... pàg. 50-58

5.3.1.3 Festivals..... pàg. 58-65

5.4 Model escollit..... pàg. 65

6. Presentació formal del projecte

6.1 El documental: introducció.....	pàg. 66
6.2 Presentació detallada.....	pàg. 66-68
6.3 Fitxa tècnica.....	pàg. 68-69
6.4 Elaboració del guió	
6.4.1 Storyline i sinopsis.....	pàg. 69-70
6.4.2 Elements i estructura del documental.....	pàg. 71-73
6.4.3 Tractament narratiu.....	pàg. 73-74
6.4.4 Tractament audiovisual.....	pàg. 74-75
6.4.5 Criteris de realització.....	pàg. 75-77
6.5 Guió.....	pàg. 78-102
6.6 Guió teaser.....	pàg. 103-117
6.7 Protagonistes i entrevistes	
6.7.1 Realitzades.....	pàg. 117-124
6.7.2 No realitzades.....	pàg. 124-126
6.8 Localitzacions.....	pàg. 126-130
6.9 Equipament	
6.9.1 Material tècnic d'imatge i so.....	pàg. 130-136
6.9.2 Equip humà.....	pàg. 137
6.9.2.1 Equip tècnic.....	pàg. 137
6.9.2.2 Equip de direcció.....	pàg. 138
6.9.3 Material d'edició.....	pàg. 138
6.10 Documents de producció.....	pàg. 138-139
6.10.1 Calendari / Cronograma.....	pàg. 139-142
6.10.2 Pla de rodatge.....	pàg. 142-145
6.10.3 Pla de preproducció.....	pàg. 145-146
6.10.4 Pla de producció.....	pàg. 146-147
6.10.5 Pla de postproducció.....	pàg. 147
6.10.6 Drets d'imatge i permisos de gravació.....	pàg. 147-148
6.11 Pressupost i finançament	
6.11.1 Pressupost.....	pàg. 148-161
6.11.2 Pla de finançament.....	pàg. 162-165

7. Valoracions

7.1 Valoració del producte.....	pàg. 166-168
7.2 Possibilitats de futur.....	pàg. 168

8. Bibliografia..... **pàg. 169-178**

9. Annexos

9.1 Teaser.....	pàg. 179
9.2 Fitxes d'identificació.....	pàg. 180-193
9.3 Documents de <i>Cessió de Drets d'Imatge i d'Explotació d'Enregistrament de Vídeo i Fotografia</i>	pàg. 194-202
9.4 Documents de <i>Cessió de Drets d'Explotació d'Entrevistes i Opinions</i>	pàg. 203-210
9.5 Permisos de rodatge.....	pàg. 211-213

Índex d'imatges, taules i figures

Imatge 1. Fotograma del documental Hermogenes Cayo (1969), de Jorge Prelorán.....	pàg. 21
Imatge 2. Fotograma de <i>Nanuk, l'esquimal</i> (1922), de Robert J. Flaherty.....	pàg. 23
Imatge 3. Fotograma de <i>Bowling for Columbine</i> (2002), de Michael Moore.....	pàg. 24
Imatge 4. Mapa distribució Tibet. Mapa exposat a la Casa del Tibet de Barcelona.....	pàg. 26
Imatge 5. Thubten Wangchen.....	pàg. 118
Imatge 6. Thupten Sonam.....	pàg. 119
Imatge 7. Ngawang Topgyal.....	pàg. 120
Imatge 8. Pasang Shrestha.....	pàg. 121
Imatge 9. Palyang Sherab.....	pàg. 122
Imatge 10. Tenzin Lhamo.....	pàg. 123
Imatge 11. Tenzin Sangay.....	pàg. 124
Imatge 12. Entrada Fundació Casa del Tibet.....	pàg. 127
Imatge 13. Aeroport del Prat, Terminal 1.....	pàg. 127
Imatge 14. Marxa tibetana a Brussel·les.....	pàg. 128
Imatge 15. Capçalera menjador casa Ngawang Topgyal i Tenzin Lhamo.....	pàg. 129
Imatge 16. Balcó casa Palyang Sherab.....	pàg. 129
Imatge 17. Restaurant tibetà Kailash.....	pàg. 130
Imatge 18. Càmera de vídeo.....	pàg. 131
Imatge 19. Trípod.....	pàg. 131
Imatge 20. Kit.....	pàg. 132
Imatge 21. Panell LED.....	pàg. 133
Imatge 22. Reflector.....	pàg. 133
Imatge 23. Targeta SD.....	pàg. 134
Imatge 24. Micròfon de corbata.....	pàg. 134

Imatge 25. Perxa.....	pàg. 135
Imatge 26. Gravadora.....	pàg. 136
Imatge 27. Micròfon unidireccional.....	pàg. 136
Taula 1. Target i contingut.....	pàg. 38
Taula 2. DAFO.....	pàg. 38
Taula 3. Audiència acumulada diària per cadenes a Catalunya.....	pàg. 43
Taula 4. Share vist anual per cadenes a Catalunya.....	pàg. 43-44
Taula 5. Programació del gènere documental a Ràdio Televisió Espanyola (La 1 i La 2).....	pàg. 46-47
Taula 6. Programació del gènere documental a Atresmedia (La Sexta i MEGA).....	pàg. 47-48
Taula 7. Programació del gènere documental a Mediaset (Cuatro)..	pàg. 48
Taula 8. Programació del gènere documental a CCMA (TV3 i 33)....	pàg. 49
Taula 9. iTunes.....	pàg. 55
Taula 10. Netflix.....	pàg. 56
Taula 11. Movistar+	pàg. 56-57
Taula 12. Filmin.....	pàg. 57-58
Taula 13. Rakuten TV.....	pàg. 58
Taula 14. Fitxa tècnica.....	pàg. 68-69
Taula 15. Material tècnic d'imatge i so.....	pàg. 130-136
Taula 16. Equip tècnic necessari per la producció i postproducció...	pàg. 137
Taula 17. Equip de direcció necessari.....	pàg. 138
Taula 18. Esquema calendari pla de Preproducció, Producció i Postproducció.....	pàg. 139
Taula 19. Pla de rodatge.....	pàg. 142-145
Taula 20. Pla de preproducció.....	pàg. 145-146
Taula 21. Pla de producció.....	pàg. 146-147
Taula 22. Pla de postproducció.....	pàg. 147
Taula 23. Resum del pressupost.....	pàg. 161
Taula 24. Pla de finançament.....	pàg. 164

Figura 1. Percentatge d'audiència sobre el total de la població. Segons sexe. Estructura del consum dels mitjans a Espanya (2018).....	pàg. 41
Figura 2. Gràfic fonts de finançament.....	pàg. 165

1. Introducció

1.1 Presentació del projecte, justificació i objectius

La idea del documental *Tibetans sense permís de ser-ho* neix a mitjans de l'any 2018 amb la lectura del capítol *El Parlamento de los refugiados. Tibetanos en el exilio* del llibre *No somos refugiados*, del periodista Agus Morales (Círculo de Tiza, 2017). Cap de nosaltres dues coneixia la situació tibetana ni la història d'aquesta regió. Concebíem el Tibet com un territori molt lluny de les nostres possibilitats i ens era totalment desconegut. El cert és que el Tibet va ser envaït pels xinesos ara fa 60 anys, fet que va suposar l'exili del Dalai Lama i de milers de tibetans. Actualment, el Dalai Lama resideix a Dharamsala, al nord de l'Índia, juntament amb gran part dels tibetans exiliats. També és el poble on hi ha la seu del que s'anomena Parlament tibetà a l'exili. Tot i així, hi ha comunitats tibetanes escampades arreu del món.

Actualment l'ús de la paraula *refugiat* està en auge. Ho relacionem amb les persones desplaçades per conflictes bèl·lics actuals, però el fet és que el poble tibetà fa 60 anys que és refugiat, i cal que no caigui en l'oblit. La Xina és un dels països més poderosos del món, i és el motiu pel qual la causa tibetana se silencia a nivell internacional. Organitzacions com Nacions Unides, Freedom House o International Federation of Human Rights van determinar que, l'any 2018, el Tibet va ser el segon territori del món amb menys llibertats i més vulneracions de Drets Humans, després de Síria¹.

Per tots aquests motius ens vam interessar especialment per la qüestió tibetana. Coneixíem l'existència de la Fundació Casa del Tibet de Barcelona, així que vam començar a indagar. Les dues tenim preferència per l'àmbit de Periodisme Internacional, i en concret sobre migracions i Drets Humans, pel que vam acordar ràpidament engegar aquest projecte.

¹ Freedom House. (2019). *Freedom in the World Countries*. Estats Units. Recuperat el 17 de gener de 2019, de https://freedomhouse.org/report/countries-world-freedom-2019?order=field_fiw_aggregate_score&sort=asc

Inicialment plantejàvem fer un reportatge sobre l'exili del Tibet a Dharamsala, a partir de testimonis establerts a Catalunya però que havien residit en aquest poble indi. Després de la primera reunió amb el tutor del nostre treball, i examinar la dificultat que ens suposaria realitzar el treball sense trepitjar l'Índia, vam decidir reconduir el projecte: estudiar i conèixer la comunitat tibetana resident a Barcelona. Ens vam trobar que hi havia molt poca informació, i que no s'havia produït cap projecte audiovisual que tractés aquest tema. Hem volgut conèixer la història de 7 tibetans: els seus orígens, records del Tibet, el viatge que van emprendre fins a Barcelona i el seu dia a dia a la ciutat.

Així doncs, l'objectiu principal de *Tibetans sense permís de ser-ho* és emplenar el buit d'informació, de contingut i d'interès que hi ha respecte la comunitat tibetana, principalment establerta a Barcelona. La manca d'informació implica desconeixement. Amb el documental, volem que la gent prengui consciència de la situació dels tibetans, tant com a refugiats com a poble envaït. També tenim l'objectiu de visibilitzar la causa tibetana, donar veu a diversos tibetans establerts a Barcelona i conèixer la seva història i la quotidianitat que regeix al seu dia a dia.

Establerts els nostres principals objectius, vam decantar-nos per presentar-ho en forma de documental periodístic. Creiem que és la fórmula més explícita i visual per aquest tipus de projecte, tenint en compte que treballem a partir de diferents testimonis, les seves històries i entorns més propers.

2. Criteris metodològics

El primer pas d'aquest Treball de Final de Grau va ser la recerca bibliogràfica. Informació referent al Tibet i la seva història. Vam buscar documentals i reportatges sobre el territori i sobre la comunitat tibetana a Barcelona estrenats durant els últims cinc anys, llibres, articles i reportatges escrits. També vam consultar TFG de periodisme internacional i de format documental, tant de recerca com de projecte.

Per trobar fonts d'informació personal vam recórrer a la institució tibetana per excel·lència a Barcelona: la Casa del Tibet. Vam contactar amb el fundador, Thubten Wangchen, el Departament de comunicació de l'entitat i el seu subdirector, Ngawang Topgyal. Aquestes dues persones apareixen al documental com a protagonistes. Per no dependre només de la Casa del Tibet, vam buscar més fonts personals al Centre Budista Nagarjuna de Barcelona i a una botiga tibetana nepalesa de Sants, però no hi vam trobar les fonts que esperàvem.

Pel que fa a la recerca d'espais, vam escollir gravar a la Casa del Tibet, ja que és el lloc de reunió de la comunitat tibetana a Barcelona i on floreix més freqüentment la seva cultura i les seves tradicions; i les cases dels protagonistes, per mostrar un espai més personal i proper de cadascun d'ells.

El documental s'estructura a partir d'una sèrie d'entrevistes realitzades a 7 persones d'origen tibetà residents a Barcelona, la gran majoria nascudes al mateix Tibet. Totes les entrevistes tenen les mateixes finalitats: conèixer els orígens de cada testimoni, la seva història, el seu trajecte fins arribar a Barcelona i el seu dia a dia actualment. L'experiència testimonial és la base del nostre projecte.

Al llarg del treball exposem tot el procés de desenvolupament i realització que hem seguit per tal de crear el projecte del nostre documental, des de la contextualització històrica tibetana fins els processos de preproducció, producció i postproducció, i l'equipament i permisos necessaris per tal de realitzar-lo, entre d'altres.

Hem estructurat el treball en diferents blocs. El primer bloc presenta la base teòrica del documental, en aquest cas periodístic, i els referents audiovisuals que ens serveixen pel plantejament del nostre documental, tenint en compte el format que hem volgut que adopti i les seves característiques. Aquest bloc també inclou el marc contextual de la història i actualitat tibetana, per tal d'entendre la raó del nostre projecte i la direcció de la proposta. El segon bloc és l'estudi de mercat en el qual s'inclourà el documental *Tibetans sense permís de ser-ho*. Hem tingut en compte les noves plataformes digitals a les quals podríem participar i diferents oportunitats de festivals especialitzats en documentals internacionals i Drets Humans. El tercer bloc inclou la part pràctica del nostre projecte: els plans de preproducció, producció i postproducció, l'escaleta del documental, l'equipament necessari i calendari seguit, entre d'altres. Finalment, el quart i últim bloc és una valoració de les possibilitats de futur que pot tenir el documental, tenint en compte les seves característiques i format i tot el treball desenvolupat al llarg d'aquests mesos.

3. Marc teòric

3.1 La història del documental

El 1895, els germans Lumière van inventar el cinematògraf. L'aparell consistia en una caixa de fusta amb un objectiu i una pel·lícula perforada de 35 mil·límetres². La invenció va suposar el naixement del cinema i, juntament, el naixement dels diferents gèneres cinematogràfics. Van sorgir empreses que volien treballar amb el novedós aparell, les quals estaven finançades per ex-operadores de *peep-shows*. Aquestes van començar a tractar temes no ficticis, que van anomenar *documentaries* (Aulestia, 2015, pàg. 13).

El 1899, les primeres reflexions sobre el gènere documental van quedar recollides en un escrit fet per Boleslaw Matuszewski (1856-1943), amb el títol *Una nova font de la història: la creació d'un arxiu per al cinema històric*" (Aulestia, 2015, pàg.13). En el text, el polonès reclamava la necessitat de donar visibilitat a les proves cinematogràfiques³.

Quan es va començar a fer cinema, la gran part de pel·lícules eren documentals. Aquesta tendència va canviar a finals de la primera dècada del segle XX, amb el domini de les pel·lícules de ficció. Els films d'expedicions, que tractaven persones i llocs exòtics, van ser un dels estils que va sobreviure (León, 2009, pàg. 32).

Robert J. Flaherty (1884-1951) és un dels cineastes més destacats d'aquest tipus de cinema. És considerat un dels fundadors del documental, ja que va ser el director i el productor del primer documental considerat obra mestra de la història: *Nanuk l'esquimal*. El cineasta estatunidenc estava interessat pels llocs apartats de la urbs.

² García Martín, P. (2018, 3 febrer). *Los hermanos Lumière y el nacimiento del cine*. Recuperat el 20 d'abril de 2019, de https://www.nationalgeographic.com.es/historia/grandes-reportajes/los-hermanos-lumiere-nacimiento-del-cine_12264

³ Matuszewski, B. (2012). *Una nueva fuente de la historia: la creación de un archivo para el cine histórico*. Cine Documental, (5). Recuperat de http://revista.cinedocumental.com.ar/5/traducciones_01.html

Amb una càmera Bell & Howell va començar a desenvolupar la seva obsessió i passió per la cinematografia. Entre el 1914 i el 1915, va gravar hores de pel·lícula de la vida de inuits. El documental es va poder dur a terme gràcies a les donacions que rebia en les exhibicions del material que havia gravat. D'aquesta manera, el que és considerat el primer documental de la història es va llançar als Estats Units el 1922 (Aulestia, 2015, pàg. 14). També implicava una observació participativa dels espectadors, que els permetia explorar realitats a les quals no estaven acostumats (Aulestia, 2015, pàg. 15).

Un altre pioner en el gènere documental va ser John Grierson (1898-1972). El documentalista escocès feia cinema sense actors, “buscava d'alguna manera reconstruir la realitat i donar un testimoni de la mateixa” (Aulestia, 2015, pàg. 16). Altres films a destacar en la història del gènere documental són *Gespa (Grass)* dels estatunidencs Merian C. Cooper (1893-1973) i Ernest B. Schoedsack (1893-1978) i *Jornades Negres (La Croisière Noire)* del francès Léon Poirer (1884-1968) (Aulestia, 2015, pàg. 17).

A la dècada dels anys 20, el documental va començar a prendre forma i a trobar el seu camí. A Estats Units, Flaherty desenvolupava la narrativa de viatges i el cinema etnobiogràfic; a Europa es duïen a terme documentals experimentals influenciats per les experiències avantguardistes; i a la Unió Soviètica, el director de cinema Dziga Vertov (1896-1954) afegia un tarannà polític en els seus films. Formava part del Comitè de Cinema de Moscou, i s'encarregava d'organitzar el material que arribava dels combats, dels períodes de crisi, dels desastres i de les victòries, amb l'objectiu de mantenir a la població informada (Aulestia, 2015, pàg.17).

El 1927, el cineasta alemany Walter Ruttmann (1887-1941), influenciat per Vertov i Serguei Eisenstein (1898-1948), va llançar *Berlín: simfonia de la gran ciutat*. Aquest film continua sent un referent en l'àmbit de documentals sobre ciutats (Aulestia, 2015, pàg.19).

Un cop va arribar el cinema sonor i la crisi provocada pel Crac del 29, el documental es va reinventar (Aulestia, 2015, pàg. 21, citant McLane, 2012). Al Regne Unit es va fundar l'Escola Documentalista Britànica, que reunia a cineastes que guardaven films i textos que van aparèixer a Anglaterra en el període entre guerres. Grierson en va ser una figura important, que va desenvolupar el gènere documental com a una “empresa artística i social al servei d'un conjunt de valors” i com a eina de “campanya política i reforma cultural” (Aulestia, 2015, pàg. 21). Grierson també va viatjar a Canadà per dirigir el National Film Board of Canada, i la rellevància de l'Escola Documentalista Britànica va disminuir (Aulestia, 2015, pàg. 23).

El documental també es va començar a utilitzar com a eina política. A Alemanya, amb Hitler al poder, es van produir films nazis. Leni Riefensthal va dirigir *El triomf de la voluntat*, sobre el congrés del Partit Nazi el 1934 a Nuremberg. Va ser un gran èxit de propaganda política (Aulestia, 2015, pàg. 23).

A l'altre banda del bassal, sorgeix la Lliga de Treballadors Cinematogràfics i fotogràfics a la ciutat de Nova York. Amb el material que produïen, va sorgir el Noticiari dels Treballadors. Amb Roosevelt al govern, els butlletins informatius i els films documentals comencen a tenir suport oficial (Aulestia, 2015, pàg. 24).

Documentar la guerra va ser un altre objectiu dels cineastes de l'època. A la Guerra Civil espanyola, la cineasta russa Esfir Shub (1894-1959), l'estatunidenc Herbert Kline (1909-1999) i el fotògraf Geza Karpáthy van venir a gravar a Espanya per retratar què estava passant (Aulestia, 2015, pàg. 24). Mentre durava la guerra, el gènere documental s'anava desenvolupant. A les èpoques de postguerra, va sorgir un corrent cinematogràfic de ficció amb la intenció de reconstruir la guerra (Aulestia, 2015, pàg. 25). En els primers anys, es van produir films patrocinats per empreses a Estats Units, i a Londres va sorgir el *Free Cinema* (Cinema Lliure), pioner en projectar films anglesos i també films de cineastes procedents d'altres països. Va acabar desapareixent per motius econòmics (Aulestia, 2015, pàg. 26).

A finals de 1950, van aparèixer nous aparells més moderns per produir cinema. Els formats que havien existit fins aleshores es van transformar. Els cineastes van poder prendre's el luxe de no utilitzar el trípod, ja que van sorgir càmeres petites que es podien portar a la mà. Els països que més van destacar en la producció de documentals en aquest període van ser Canadà, Estats Units (amb el *direct cinema*) i França (amb el *cinéma vérité*) (Aulestia, 2015, pàg. 26). El *direct cinema* té l'objectiu de que el procés de filmació no suposi una alteració per allò que està passant davant la càmera i el micròfon, i on la història dels protagonistes és l'eix principal (León, 2009, pàg. 45). Tot i que es confonguin els termes com a sinònims, el *cinéma vérité* no és el mateix. Combinant la teoria de Vertov amb els mètodes de Flaherty, s'introdueix un enfocament antropològic que intenta arribar fins a l'última veritat de la realitat (León, 2009, pàg. 47).

Amb el documental sobre les eleccions primàries a Wisconsin entre John F. Kennedy i Herbert Humphrey -titulat *Primary* i llançat als EUA el 1960- Robert Drew (1924-2014) i Richard Leacock (1921-2011) van trencar les normes establertes. Es centraven més en els personatges, seguien els seus moviments, desenfocaven, utilitzaven primers plans i, en comptes de posar-hi veu en off, utilitzaven sons de la realitat (Aulestia, 2015, pàg. 27).

A les dècades dels 70 i 80, va sorgir una nova generació de cineastes que no havien viscut grans crisis o guerres mundials. Aquesta diferència en les circumstàncies socials va coincidir amb un canvi tecnològic. Els equips de producció eren més assequibles, fet que va comportar que s'estengués la pràctica del documental (Aulestia, 2015, pàg. 30).

Fins els anys 90, el documental tenia el focus social i cultural. Durant els anys posteriors, va augmentar l'interès pel cinema documental i les diferents formes de veure i pensar el documental es representen en una varietat de gèneres (Aulestia, 2015, pàg. 30).

A la dècada dels 90, Bill Nichols (2001) va començar a teoritzar sobre el gènere documental. Avui dia, l'autor estatunidenc és un referent acadèmic del qual no es pot prescindir quan es parla de documentals. Va establir diferents tipologies del gènere documental: *expositiu*, *observacional*, *participatiu*, *poètic*, *reflexiu* i *performatiu*. Segons les seves definicions, el nostre documental s'emmarca a la categoria de documental expositiu, ja l'objectiu del film és educar i conscienciar sobre un tema oblidat i amb poca presència als mitjans, i incloem imatges d'arxiu i entrevistes amb els personatges.

Segons Aulestia (2015, p. 29), "el cinema documental ha estat relacionat amb el context social, polític, artístic i intel·lectual de cada època". Així s'ha desenvolupat el gènere documental, i ha resultat en el què és avui, "un gènere híbrid que barreja allò real amb tècniques del cinema de ficció i el cinema experimental" (Aulestia, 2015, pàg. 30).

3.2 El gènere documental

El gènere triat per dur a terme el nostre projecte és el documental periodístic i informatiu. Els documentals, segons la definició de Bernard (2011, pàg. 1) "porten als espectadors a nous mons i noves experiències a través de la presentació factual d'informació sobre persones, llocs i esdeveniments reals, generalment – però no sempre – retratat a través de l'ús d'imatges i artefactes". Com a documental periodístic i informatiu, el nostre projecte es basa en fets i esdeveniments reals, que hem de presentar amb la major autenticitat possible.

El compromís del documentalista és, per una part, informar a l'espectador sobre uns fets reals, verificables i contrastats, alhora que entretén l'espectador, però la seva funció va més enllà. Idealment, el documental ha de demanar el seguiment i compromís actiu d'aquells que l'estan veient, i qüestionar-los què saben, com ho saben i què més volen saber (Bernard, 2011, pàg. 3).

Per fer un documental es necessita una idea, i aquesta idea ha de tenir desenvolupament. Que una idea tingui desenvolupament vol dir dues coses: que veiem una successió de fets relacionats que impliquin les persones que els provoquen i les persones que els pateixen (Gómez Segarra, 2009, pàg. 34), i que veiem la idea plasmada en el documental de principi a final amb els seus personatges i els seus conflictes (Gómez Segarra, 2009, pàg. 35). Aquesta idea, sigui la que sigui, l'hem d'exposar i treballar com si estiguéssim explicant una història (Gómez Segarra, 2009, pàg. 37). Per construir-la, s'han de trobar els personatges i el conflicte, i saber com comença i on acaba (Gómez Segarra, 2009, pàg. 44).

La història ha de tenir uns elements concrets. Per una banda, el que respon a les preguntes *què?*, *qui?*, *on?*, *quan?* i *per què?* és l'exposició. Aquesta dona als espectadors les eines necessàries per seguir la història que s'està desenvolupant davant dels seus ulls i els permet entrar en la història (Bernard, 2011, pàg. 15). Per l'altra, la temàtica és "una idea recurrent que sovint il·lumina un aspecte de la condició humana" (Bernard, 2011, pàg. 17). Les temàtiques poden ser, entre d'altres, raça, pobresa o migracions.

La història compta amb uns personatges que, en algun moment de la història exposada, es transformen. Rep el nom d'*arc*, un gir en la història, el qual en documentals -on es tracten narratives reals i no fictícies- és difícil de trobar (Bernard, 2011, pàg. 17). Per introduir un arc en la història del documental, el director pot suposar en què està pensant o què està sentint un personatge, per així presentar una transformació. Si hi ha un canvi, ha de ser demostrable amb recerca sòlida i verificable (Bernard, 2011, pàg. 19).

Les pel·lícules i els documentals poden estar guiats pel seu argument o pels personatges que presenta. En el primer tipus, els personatges són secundaris, mentre que en el segon tipus les accions sorgeixen dels desitjos i necessitats dels personatges (Bernard, 2011, pàg. 19). Una manera de centrar-se en els personatges, en films més curts, és ensenyant un *tros de vida* que retrati gent o llocs

(Bernard, 2011, pàg. 21) . És el cas del nostre documental, que es centra en mostrar la vida i les històries d'una comunitat concreta -poble tibetà- en un lloc concret - Barcelona.

Dos altres elements importants a definir en un documental són, per una banda, el punt de vista, que “descriu la perspectiva des de la qual una història és explicada” (Bernard, 2011, pàg. 21). L'altre és el detall. Explicant històries, és imprescindible fixar-se en les especificitats que afegeixen textura i significat a la història (Bernard, 2011, pàg. 22).

L'*inciting incident*, que es podria traduir com a punt d'inflexió, és “l'esdeveniment que posa l'acció de la història en marxa” (Bernard, 2011, pàg. 55). El punt d'atac, en canvi, és quan el documentalista entra en la història; quan comença la pel·lícula. Ajuda a guiar l'espectador en la narrativa, els personatges i la temàtica del film (Bernard, 2011, pàg. 56).

El nostre documental en particular, que explica la vida de tibetans exiliats que viuen a Barcelona, també necessita contextualització. L'audiència ha d'entendre perquè la comunitat tibetana es troba en situació de refugi o exili, ja que la història se centrarà en els records que tenen del Tibet i la seva adaptació en viure a Barcelona. Bernard (2011, pàg. 47) diu que per explicar com hem arribat a on estem ara és “bona idea tenir una història del present movent-se cap endavant abans de mirar enrere”. Així que és important que el nostre documental comenci en un moment actual i, a mesura que avanci el documental, mostrar la història del passat.

Tots aquests elements s'han de desenvolupar al llarg de l'estructura de la història: introducció, nus i final. La divisió es pot fer també en tres actes. El primer ha de durar, aproximadament, un quart de la llargada total del film. Ha d'introduir l'exposició, és a dir, ha de donar a conèixer els personatges i el conflicte. També té lloc el punt d'inflexió, que porta al primer pic emocional que fa començar el segon acte (Bernard, 2011, pàg. 58).

En el segon acte, el més llarg, s'accelera el ritme de la història i sorgeixen les complicacions. S'afegeix nova informació i noves expectatives que mantenen el fil narratiu, i al final, es produeix un pic emocional més gran que el primer, que deriva al tercer i últim acte. La tensió que es genera al final del film porta a lligar caps i que es resolgui la història (Bernard, 2011, pàg. 58).

Tot i l'existència de l'estructura rígida de tres actes, no vol dir necessàriament que els documentals només es puguin estructurar així i en aquest ordre. "L'estructura dels tres actes no vol dir agafar la pel·lícula i dividir-la en tres parts i anomenar-ne cada una un acte", diu Bernard (2011, pàg. 60). De la mateixa manera, en un film no només ha d'haver-hi una sola història per obligació, sinó que pot haver-ne més d'una. Aquests són més complexes que els films amb estructura lineal. Un fil de la història ha destacar com al principal, la història a través de la qual el documental pren forma, i la resta en giren al voltant. Les altres històries també han de tenir pics emocionals. Tot el conjunt de històries s'han d'informar entre elles de manera que, juntes, muntin una història completa i coherent (Bernard, 2011, pàg. 59).

Al llarg del film ha d'haver-hi estructura i moviment. Perquè hi hagi moviment, es necessiten canvis (Gómez Segarra, 2009, pàg. 53). En un documental, però, és difícil d'aconseguir. Si no es tenen períodes llargs de temps, com a persones reals, és complicat veure els protagonistes canviar tant. Per compensar, podem concretar estats d'ànim, metes i problemes als quals s'enfronten. Nosaltres ho hem d'ensenyar en el documental (Gómez Segarra, 2009, pàg. 51), a més d'incloure escenes on el personatge estigui en acció, que facin a més a més de dir (Gómez Segarra, 2009, pàg. 52).

No hem d'oblidar la base periodística del documental. Com a periodistes, hem de presentar el projecte clarament els personatges des del principi i hem de mantenir una visió crítica que no ens permeti enamorar-nos d'ells i elles (Gómez Segarra, 2009, pàg. 47). Els personatges també ens ajuden a aportar originalitat a la temàtica o idea del documental, ja que, segons Gómez Segarra (2011, pàg. 49), "tot ha estat

explicat d'una manera o altra, però el que no ha estat explicat és la vida d'aquestes persones en concret" (Gómez Segarra, 2009, pàg. 49).

3.3 Referents de format directe: enumeració i aportacions al projecte

El nostre documental serà periodístic i informatiu, com s'ha mencionat anteriorment. Però, tractem molt amb persones i les seves històries. Ens fixem en una comunitat en concret, i en com aquesta s'ha adaptat a un estil de vida en l'exili, molt diferent al del seu lloc d'origen. Com un fet històric i conflicte polític i religiós del segle passat ha canviat el transcurs de les vides de tot un poble. La informació està en alguns llibres, i està en alguns treballs periodístics previs. Però la informació està, sobretot, en la vida d'aquestes persones, que retratarem a través del nostre documental. Per tant, una de les principals inspiracions per a realitzar-lo és el cinema etnobiogràfic.

Jorge Prelorán (2006, pàg. 23), pioner en aquest tipus de cinema, defineix el cinema etnobiogràfic com aquell que està "enfocat en documentar la realitat de les ètnies o cultures de les diverses parts del món". La nostra cultura és la tibetana que viu i habita a Barcelona.

El tractament del documental en una aproximació etnobiogràfica es basa principalment en les persones que hi apareixen. La vida dels personatges i la seva forma de veure la realitat guanyen protagonisme davant dels esdeveniments en els quals participen i s'ensenyen en el film (Prelorán, 2006, pàg. 25).

Imatge 1. Fotograma del documental *Hermogenes Cayo* (1969), de Jorge Prelorán. Font: YouTube⁴.

El detall, com es menciona en l'apartat anterior, és important en qualsevol documental. En el cinema etnobiogràfic, és essencial, un dels pilars de l'estètica audiovisual per transmetre autenticitat i informació. "L'etnobiògraf té una gran responsabilitat: recopilar imatges i sons genuïns; documentar fets i costums importants per als personatges i presentar-los en forma dramàtica per mantenir l'interès de l'audiència", escriu Prelorán (2006, pàg. 25).

Els personatges han de fer, han d'entrar en acció perquè el film tingui moviment. Però també han de parlar, i nosaltres, com a documentalistes, hem d'escoltar molt atentament. La gravació de testimonis és la millor manera de començar a treballar en una etnobiografia. La càmera capta l'exterior, pures imatges. Les veus dels personatges ens conviden a descobrir-los una mica més, presentant-nos les seves idees i els seus pensaments (Prelorán, 2006, pàg. 39).

⁴ Prelorán, J. (1969). *Hermogenes Cayo*. [Fotograma]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=fRUHZBZ-BIQ>

Amb els personatges, hem d'estar gravant molta estona; hem d'intentar gravar tant com puguem, tant imatges com el seu testimoni. Tot allò que haguem documentat es pot utilitzar posteriorment, si convé, en un element central que ajudi a puntualitzar l'escena. Quan entrevistem els personatges, ni totes les imatges ni tots els testimonis sortiran sencers al documental. Però certs trossos de la conversa es poden utilitzar com a veu en off per sobre d'altres imatges, "en les que la narració pot donar la dimensió de sentiments que la imatge, en ella mateixa, no aconsegueix transmetre" (Prelorán, 2006, pàg. 39).

No hem d'oblidar que estem documentant la vida i les històries d'altres persones. Ningú pot explicar-ho millor que elles. Per a adreçar-ho, en el cinema etnobiogràfic es recomana l'aproximació *emic*, que, amb una visió des de dins, permet captar les persones en les seves realitats. "Veient la relació entre els fets i el per què, explicat pels mateixos protagonistes, ens ajudaria a veure que el comportament no és tan exòtic ni tan separat a la nostra pròpia realitat" (Prelorán, 2006, pàg. 27). D'aquesta manera, el periodista no roba protagonisme i potencia la connexió dels espectadors cap els protagonistes.

Un altre referent pel nostre documental és un dels fundadors del documental, Robert Flaherty. El cineasta estatunidenc, a través dels seus documentals, buscava portar l'audiència a explorar un espai diferent (Aulestia, 2015, pàg. 15). També va ser influenciat pel cinema etnobiogràfic i antropològic. Bàsicament, produïa un cinema que t'obria portes per conèixer a l'altre. Nosaltres, amb el documental *Tibetans sense permís de ser-ho*, busquem apropar l'audiència a les persones que hi apareixen i, en essència, a tota una comunitat que es troba desplaçada del seu lloc d'origen. L'espai no serà exòtic, ja que els nostres protagonistes es troben a Barcelona. L'audiència reconeixerà l'escenari, fet que ajuda a apropar els espectadors amb els personatges.

Imatge 2. Fotograma de *Nanuk, l'esquimal* (1922), de Robert J. Flaherty. Font: YouTube⁵.

Una de les crítiques va rebre Flaherty era que retratava de manera romàntica i poc objectiva les cultures que tractava en els seus documentals (Aulestia, 2015, pàg. 15). Nosaltres correm el mateix perill. Inevitablement, fent aquest documental, ens estem posicionant. Triem explicar les històries de tibetans desplaçats a Barcelona, que no poden estar al Tibet per la repressió xinesa que pateix la regió. No volem donar una visió romàntica de la cultura tibetana, però sí una reivindicació de la seva gent.

L'esperit de denúncia social del nostre documental està inspirada pel film de 2002 de Michael Moore, *Bowling for Columbine*. En el film, el polèmic cineasta critica i denuncia el sistema de regulació d'armes d'Estats Units agafant com a punt de partida el tiroteig a l'institut de Columbine de l'any 1999. En el seu moment, va ser la massacre en una escola més mortífera de la història d'Estats Units. S'analitzen i es critiquen moltes problemàtiques de la política i societat estatunidenca -el sensacionalisme dels informatius de televisió, la brutalitat policial, el racisme

⁵ Flaherty, R. J. (1922). *Nanuk, l'esquimal*. [Fotograma]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=7ystHx3eA28>

institucionalitzat, les nombroses intervencions militars estatunidenques -, però tot gira i acaba en la qüestió de la regulació d'armes.

Imatge 3. Fotograma de *Bowling for Columbine* (2002), de Michael Moore. Font: YouTube⁶.

Moore agafa un rol participatiu en el documental, es posa davant de la càmera i hi parla directament. El nostre documental però, no és participatiu, sinó que és expositiu. Cap periodista sortirà davant de càmera ni si dirigirà a ella. Els nostres personatges i els seus relats seran els que construeixin la història. La denúncia social estarà en el relat, no en l'equip de treball del documental.

⁶ Moore, M. (2002). *Bowling for Columbine*. [Fotograma]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=SDI-atwBzf0>

4. Marc contextual

4.1 El Tibet a la Xina

El Tibet, oficialment reconegut com la Regió Autònoma del Tibet, és una de les cinc regions autònomes que conformen la República Popular de la Xina. El Tibet es divideix tradicionalment en tres províncies, que són Amdo (Tibet Meridional), Kham (Tibet Occidental) i Ü-Tsang (Tibet Central). La capital de la regió és la ciutat de Lhasa. El nombre exacte de població tibetana al món no es coneix, a causa de divergències històriques entre la zona que determina el Govern xinès com a territori tibetà respecte el determinat per l'Administració Central tibetana⁷.

El grup ètnic majoritari històricament a la regió del Tibet són els denominats tibetans. Comparteixen una llengua pròpia, el tibetà, una cultura comuna i la doctrina majoritària seguida és el budisme tibetà, des del segle XI⁸. La màxima figura representant del budisme tibetà és el Dalai Lama: n'és l'autoritat suprema. L'actual Dalai Lama és Tenzin Gyatso⁹, i és el XIVè Dalai Lama de la història tibetana. Actualment i des de 1959 resideix a Dharamsala, al nord de l'Índia, en el que autodeterminen com "el Govern tibetà a l'exili".

El Tibet es coneix per situar-se geogràficament a una mitjana de 4.000 metres per sobre del mar, pel que se l'anomena "el sostre del món", rodejat per l'Himàlaia. L'extensió del Tibet és de més de 2.200.000 quilòmetres quadrats: és cent vegades Catalunya i més gran que la suma dels territoris d'Espanya, França i Alemanya junts. Paral·lelament, tot i les grandioses dimensions del territori, les densitats de població

⁷ S'anomena Administració Central tibetana al Govern tibetà exiliat i establert a Dharamsala, l'Índia. Pàgina web oficial: <http://tibetoffice.org/>

⁸ Alay, J.LI. (2000). *Història dels tibetans. Dels orígens històrics al conflicte polític actual*. Lleida, Espanya: Pagès Editors. Col·lecció Guimet. Pàg.17.

⁹ El 1991 va publicar la seva autobiografia, titulada *Libertad en el exilio. Autobiografía del Dalai Lama* (Plaza & Janes Editores).

són molt baixes, ja que no arriba als dos habitants per quilòmetre quadrat¹⁰. L'altiplà tibetà és molt ric en recursos naturals: neixen en el territori els rius més importants del continent asiàtic, com el riu Brahmaputra, el Ganges, el Iang-Tsé o el Riu Groc; s'hi comprèn l'Everest, el cim més alt del món; i hi ha molta riquesa en ferro, bronze, or, coure i urani.

Imatge 4. Mapa distribució Tibet. Mapa exposat a la Casa del Tibet de Barcelona. *Imatge pròpia*

4.1.1 Política del govern xinès respecte el Tibet

A finals del segle XIX es van establir unes bases que permetien certa independència del Tibet respecte el Govern central de Pequín¹¹. En aquell moment, la màxima autoritat tibetana era el XIIIè Dalai Lama, Thubtän Gyamtso. Tot i així, històricament i

¹⁰ Alay, J.LI. (2000). *Història dels tibetans. Dels orígens històrics al conflicte polític actual*. Lleida, Espanya: Pagès Editors. Col·lecció Guimet. Pàg. 07.

¹¹ Alay, J.LI. (2000). *Història dels tibetans. Dels orígens històrics al conflicte polític actual*. Lleida, Espanya: Pagès Editors. Col·lecció Guimet. Pàg.119.

ara encara en l'actualitat, hi ha controvèrsia i disputa entre el Tibet i el Govern xinès. Dins la República Popular de la Xina el territori tibetà és oficialment reconegut com una regió autònoma del país xinès, tot i estar subordinada al 100% a les polítiques del president xinès Xi Jinping.

La colonització anglesa va tenir un paper molt important a la història del Tibet. L'any 1904 les tropes angleses van envair Lhasa i, amb això, van obrir la frontera entre l'Índia i el Tibet. Passats dos anys el Tibet va passar a ser un protectorat dels britànics. El 1907 Gran Bretanya, Xina i Rússia van signar un tractat en el qual es donava a Xina plena sobirania sobre la regió tibetana: el govern xinès tenia poder directe sobre el Tibet.

La Constitució de la República Popular de la Xina de 1982 teoritza els drets i llibertats que té tota la diversitat de grups ètnics que habiten al país. En concret, a l'article 4 del primer capítol de la Constitució, diu que "totes les nacionalitats de la República Popular de la Xina gaudeixen dels mateixos drets. L'Estat garanteix els drets i interessos legítims de les minories nacionals i salvaguarda i desenvolupa les relacions d'igualtat, unitat i ajuda recíproca entre les diverses nacionalitats¹²". A més, a l'apartat 6 del capítol 3 de la mateixa Constitució, titulat *Organismes autonòmics de les zones d'autonomia nacional*, es reconeixen i estableixen drets i llibertats concretes a les diferents autonomies xineses, com és el cas de la regió tibetana. L'article 119, per exemple, estableix el dret a les autonomies a administrar una educació d'acord amb la llengua i cultura pròpia de la regió en qüestió, si n'és el cas¹³.

Contràriament, hi ha diversos col·lectius i entitats que han denunciat al llarg de la història, i encara denuncien actualment, suposades pràctiques repressives per part

¹² Colomo Ugarte, J. (1982). *Constitución de la República Popular de la China*. Capítol 1, Principis Generals. Article 4. Recuperat el 16 de gener de 2019, de http://www.javiercolomo.com/index_archivos/Const/Cons_Ch.htm

¹³ Colomo Ugarte, J. (1982). *Constitución de la República Popular de la China*. Capítol 3, Estructura d'Estat. Apartat 6, Organismes autonòmics de les zones d'autonomia nacional. Article 119. Recuperat el 16 de gener de 2019, de http://www.javiercolomo.com/index_archivos/Const/Cons_Ch.htm

del Govern xinès i violacions dels Drets Humans a la comunitat tibetana. Freedom House és una organització no governamental nord-americana fundada el 1941, dedicada a conduir anualment investigacions sobre els Drets Humans i llibertat política als 195 països d'arreu del món. En el seu últim informe publicat¹⁴, estudi i balanç de l'any 2018, situa la regió del Tibet com el segon territori del món amb menys llibertats civils i menys drets polítics, després de Síria¹⁵. L'informe es refereix a Xina com un estat amb règim autoritari, i reconeix que a l'estat xinès es produeixen exilis per qüestions d'ideologia política. A més, assegura l'existència de centres de "reeducació" xinesos on hi ha internes milers de persones d'ètnies minoritàries del país per qüestions culturals, on són torturats.

Paral·lelament, el novembre de 2018, les Nacions Unides juntament amb l'organització International Federation of Human Rights i International Campaign for Tibet van publicar un informe¹⁶ en el que denunciaven vulneracions de drets i llibertats civils per part del Govern xinès a la comunitat tibetana, concretament. Exposen un abús de poder i força de la policia xinesa respecte l'ètnia tibetana, l'existència d'unes mesures de control i repressió extremes caps a tibetans per dur a terme activitats protegides i reconegudes internacionalment com a Drets Humans, i el fet que la comunitat en qüestió està subjecte sistemàticament a detencions arbitràries i tortures per part de la policia xinesa. A més a més, reconeix una destrucció i repressió, per part del Govern xinès, de la cultura i religió tibetanes arreu del país, fet que contradiu l'article 4 de la Constitució de la República Popular de la Xina. Fets com ara posseir una fotografia del Dalai Lama o una bandera del Tibet són considerats delictes i penats per la llei xinesa: són titllats de fets extremistes.

¹⁴ Freedom House. (2019). *Freedom in the world 2019*. Democracy in Retreat. Estats Units. Recuperat el 17 de gener de 2019, de https://freedomhouse.org/sites/default/files/Feb2019_FH_FITW_2019_Report_ForWeb-compressed.pdf

¹⁵ Freedom House. (2019). *Freedom in the World Countries*. Estats Units. Recuperat el 17 de gener de 2019, de https://freedomhouse.org/report/countries-world-freedom-2019?order=field_fiw_aggregate_score&sort=asc

¹⁶ United Nations Human Rights Council, (fidh). (2018, novembre). *Universal Periodic Review of the People's Republic of China*. Recuperat el 17 de gener de 2019, de https://www.fidh.org/IMG/pdf/fidh_ict_joint_submission_upr_china-2.pdf

Amnistia Internacional també es fa ressò de la situació tibetana a la Xina: l'últim manifest referent al Tibet publicat per l'associació, l'agost de 2018, titulat *China: Systematic repression of ethnic minorities laid bare in UN findings*¹⁷, denuncia que a Xina es produeix una discriminació racial a les persones d'ètnia tibetana, violacions greus de Drets Humans i una repressió sistemàtica a la cultura tibetana. D'altra banda, des de l'any 2009, fins a 152 tibetans s'han immolat públicament com a símbol de protesta i resposta a la situació que viu la regió a causa de les polítiques del Govern xinès¹⁸, fet que Amnistia Internacional també ha denunciat.

4.1.2 Invasió xinesa

L'estiu de 1949, a Xina, va haver-hi el triomf de la revolució comunista. Les forces del Kuomintang van ser desbordades per les tropes comunistes, es va conformar el règim comunista de Mao Zedong, i el Tibet va expulsar tots els representants del Govern xinès dels seus territoris. L'1 d'octubre del mateix any, Mao Zedong va proclamar la República Popular de la Xina.

En aquell moment, no hi havia Dalai Lama: el XIII Dalai Lama havia mort a finals de 1933, i la seva reencarnació, l'actual XIV Dalai Lama, nascut el 1935, era encara massa petit per prendre possessió del càrrec, ja que les normes tibetanes estableixen que l'edat òptima per fer-ho és als 18 anys. Amb això, es va obrir un període d'incertesa en el que es va nomenar el regent Reting màxim representant del poble tibetà, a l'espera que el XIV Dalai Lama assolís la majoria d'edat.

¹⁷ Amnesty International. (2018, 30 agost). *China: Systematic repression of ethnic minorities laid bare in UN findings*. Recuperat el 17 de gener de 2019, de <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/08/china-systematic-repression-of-ethnic-minorities-laid-bare-in-un-findings/>

¹⁸ Pous, M.T. (2018). *Thubten Wangchen: Lluny del Tibet*. Barcelona, Espanya: Viena Edicions. Pàg. 175.

El Govern tibetà de 1949 es va adaptar fàcilment al Govern de Mao Zedong: va donar-hi suport i va demanar que es tramités l'“alliberament” del Tibet. Un any més tard, a finals d'estiu de 1950, les tropes comunistes xineses es van concentrar a les fronteres del territori tibetà. A l'octubre, l'exèrcit comunista va travessar la frontera amb el Tibet i van ocupar, en pocs dies, gran part del territori. Amb aquests territoris ocupats, Xina va decidir formar-ne la província xinesa de Xikang¹⁹. Davant aquesta situació i la incapacitat del Govern tibetà de frenar l'ocupació militar xinesa, aquest va decidir, el novembre de 1950, traspasar a la jove reencarnació del Dalai Lama, de llavors 16 anys d'edat, els poders i funcions polítiques associats a aquest càrrec, de màxima autoritat tibetana. Tot i així, malgrat la situació que vivia el Tibet, el jove Dalai Lama va exiliar-se a latrung, un poble muntanyós entre Nepal i Bhutan.

Paral·lelament a aquesta presa de possessió, Mao Zedong exigia iniciar negociacions amb el Govern tibetà per conduir un “alliberament” del Tibet pacíficament. A causa d'una manca de suport a nivell internacional i la inferioritat militar dels tibetans, van acceptar l'oferta i una delegació del govern tibetà es va desplaçar a la capital xinesa. En aquesta reunió, el Govern de Mao Zedong va presentar als tibetans l'“Acord dels 17 punts”²⁰, i va alertar que, si no acceptaven les seves condicions, recorrerien a les armes. En aquest document es determinava una certa autonomia del Tibet, tot i estar sotmès sota la sobirania xinesa. Tot i així, amb aquest acord, el Tibet deixava de ser un territori independent. El jove Dalai Lama de llavors no estava gaire satisfet del resultat de la reunió entre xinesos i tibetans, però finalment va acabar tornant a Lhasa l'estiu de 1951, confiant que l'autonomia tibetana, per poca que fos, seria efectiva i real. L'estratègia comunista va funcionar, amb el retorn del XIV Dalai Lama.

L'any 1956 la tensió entre tibetans i xinesos va augmentar. En territoris tibetans sota control directe de Xina, es va iniciar una revolta dels habitants de la regió de Kham

¹⁹ Alay, J.LI. (2000). *Història dels tibetans. Dels orígens històrics al conflicte polític actual*. Lleida, Espanya: Pagès Editors. Col·lecció Guimet. Pàg. 148.

²⁰ Alay, J.LI. (2000). *Història dels tibetans. Dels orígens històrics al conflicte polític actual*. Lleida, Espanya: Pagès Editors. Col·lecció Guimet. Pàg. 150-151.

contra les mesures imposades pel nou règim. Qualsevol individu que es posicionés contràriament a la política xinesa, era sotmesa a una sèrie d'humiliacions públiques. Tot i així, el XIV Dalai Lama s'havia posicionat radicalment contra la violència i a favor del pacifisme. La situació va anar empitjorant i es va anar estenent, cap a la resta de territori tibetà, fins arribar a la capital, Lhasa. La revolta va acabar d'esclatar el 1959.

El 10 de març de 1959, el Govern xinès va convidar el Dalai Lama a assistir a una representació teatral. La invitació estava condicionada: especificava que el Dalai Lama havia d'assistir-hi sol, sense guardaespalles ni cap tipus de seguretat personal. Asseguraven que no necessitava escorta perquè aquesta funció la garantiria el mateix exèrcit xinès. En aquell moment, a Lhasa seguia la revolta tibetana en contra del règim de Mao Zedong. Tant el Dalai Lama com el seu voltant més proper van creure que la intenció real del Govern xinès era "segrestar-lo" i dur-lo a Pequín per allunyar-lo de la revolta de la capital tibetana. Amb això, el Dalai Lama va rebutjar la invitació, fet que no va agradar al règim xinès, i es va refugiar al Palau on residia. Durant 7 dies de tensió, més de 30.000 tibetans es van aplegar envoltant el mateix Palau per tal de protegir el Dalai Lama. Aquesta mobilització va finalitzar amb l'explosió de dos artefactes al Palau, llençats per xinesos. Com a conseqüència, Tenzin Gyatso, el XIV Dalai Lama, va fugir de Lhasa la nit del 17 de març de 1959. Va abandonar el Tibet vestit d'incògnit, a cercar refugi. No va ser fins dos dies més tard que el règim xinès va adonar-se de la fugida del Dalai Lama, i va ser un moment d'esclat de gran violència. El 20 de març Lhasa va ser bombardejada, i milers de tibetans assassinats pels enfrontaments amb la policia xinesa. Altres desenes de milers de tibetans van creuar la frontera amb l'Índia, per buscar refugi²¹. El Tibet estava blindat pel règim xinès.

A partir de llavors i amb especial força a partir del 1966, la Xina va implantar arreu del territori el que s'anomena la Revolució Cultural, amb atenció fixada al territori tibetà. L'exèrcit xinès va destruir milers de monestirs tibetans, art mil·lenari tibetà

²¹ Morales, A. (2017). *No somos refugiados*. Madrid, Espanya: Círculo de Tiza. Capítol V "El Parlamento de los refugiados. Tibetanos en el exilio".

com ara pintures i escultures, i centres educatius de la mateixa ètnia. La majoria de llibres tibetans van ser cremats, barrejats amb fems o llençats als rius, i milers de tibetans van ser tancats a camps de treball forçats.

4.1.3 Constitució del govern a l'exili

La nit del 17 de març de 1959 el XIV Dalai Lama va fugir de Lhasa, i no va ser fins el dia 31 de març del mateix any que va creuar la frontera amb l'Índia, per dirigir-se a Dharamsala, al nord del país hindi. Un cop a l'Índia, se li va concedir l'asil polític, i va oficialitzar l'establiment d'un Govern tibetà a l'exili, que presidiria el mateix Dalai Lama²². Dharamsala és el poble on el Dalai Lama va establir la seva residència i el seu monestir personal, i també la seu del Parlament tibetà a l'exili. Aquest indret se l'anomena "Little Tibet" o "el Tibet de l'Índia". Un cop ell establert, s'hi van afegir els ministres i gairebé tots els parlamentaris del Govern tibetà, que encara actualment hi resideixen.

El Govern tibetà a l'exili (o Administració Central tibetana), es constitueix de la següent manera: l'òrgan legislatiu més important és el Parlament tibetà a l'exili, que s'elegeix democràticament amb el vot dels tibetans; i s'hi sumen 7 departaments que estructuren el Govern (departament de Religió i Cultura, de Salut, d'Educació, d'Economia, de Seguretat, de l'Interior i d'Afers Exteriors). La direcció del Parlament és a càrrec d'un president i un vicepresident, que escullen tots els parlamentaris. Actualment consta de 45 parlamentaris: 10 representants per cadascuna de les províncies tradicionals tibetanes (Amdo, Ü-Tsang i Kham); representants exiliats fora del continent asiàtic (dos d'Europa, dos de Nord-Amèrica i un d'Austràlia); i la resta són representants de les escoles que regeixen el budisme tibetà. No hi ha partits polítics²³.

²² Alay, J.LI. (2000). *Història dels tibetans. Dels orígens històrics al conflicte polític actual*. Lleida, Espanya: Pagès Editors. Col·lecció Guimet. Pàg. 157.

²³ Pous, M.T. (2018). *Thubten Wangchen: Lluny del Tibet*. Barcelona, Espanya: Viena Edicions. Pàg. 159.

Històricament, la figura del Dalai Lama havia liderat tant l'acció religiosa com la política, però l'any 2011 el XIV Dalai Lama va capgirar aquesta tradició. L'any 2000 va anunciar que volia retirar-se de la política, i que ho faria poc a poc. Va determinar que ell no nomenaria ningú a dit, sinó que havia de ser el poble tibetà qui elegís el seu representant polític, el Primer Ministre tibetà a l'exili, pel que es van convocar unes eleccions democràtiques. Tot i així, només van poder votar els tibetans fora de Xina, a causa de les limitacions que imposava el règim xinès. Tot i així, en aquell moment la majoria de població tibetana vivia exiliada fora les fronteres xineses. La persona elegida va ser Samdhong Rimpotché, que va ser escollit Primer Ministre durant dues legislatures (de 5 anys cadascuna). El Dalai Lama es va retirar definitivament de la labor política l'any 2011. Aquell any es van convocar unes noves eleccions, tal com determina la normativa, i es va elegir Lobsang Sangay²⁴.

La comunitat tibetana exiliada disposa de l'anomenada Carta del Tibet, que recull les funcions i lleis del Govern tibetà a Dharamsala. S'hi determinen els drets, deures, principis fonamentals i directius de la política del Govern en qüestió. Consta d'un total de 108 articles.

4.2 Tibetans a l'exili: Catalunya i Europa

El budisme i la cultura tibetana van arribar a Europa a partir de la dècada dels 70, quan els Lames Yeshe i Zopa van començar a muntar monestirs budistes per tot el continent, inclòs a Barcelona. El 1970 es va celebrar a la mateixa ciutat el primer congrés sobre medicina oriental a Occident, inclosa la medicina tibetana, sent així el primer apropament del budisme a la capital catalana. Set anys més tard, un destacat mestre tibetà, Akong Rimpotché, va visitar Barcelona per impartir ensenyaments

²⁴ Pous, M.T. (2018). *Thubten Wangchen: Lluny del Tibet*. Barcelona, Espanya: Viena Edicions. Capítol "El Govern tibetà a l'exili", pàg. 159.

budistes tibetans, acte de gran èxit. L'any 1982 el Ministeri de Justícia d'Espanya va registrar la primera comunitat budista al país: Karma Kagyu²⁵.

Els primers tibetans residents a Barcelona (i a Espanya) van ser els Lames Lobsang Tsultrim i Thubten Wangchen l'any 1981, sota el vistiplau del Dalai Lama. De fet, van venir a establir-se a Barcelona amb la finalitat d'aprendre la cultura occidental i donar a conèixer la qüestió tibetana. El Lama Tsultrim només parlava tibetà, mentre que el Lama Wangchen també parlava anglès. Posteriorment, Thubten Wangchen va ser el primer tibetà del món a parlar castellà i també a adquirir nacionalitat espanyola. Els dos Lames van formar l'Associació Cultural Tibetana d'Estudis Himàlaies, una associació cultural que agrupava simpatitzants a la cultura i conflicte tibetà.

Mentrestant, a Occident augmentava l'interès per la realitat xinesa i tibetana. L'any 1987, el XIV Dalai Lama va ser convidat a fer un discurs a un Congrés sobre Drets Humans a Estats Units. L'any següent, va ser convidat al Parlament Europeu d'Estrasburg i, el 1989, se'l va guardonar amb el Premi Nobel de la Pau²⁶. El conflicte tibetà s'estava internacionalitzant.

El Lama Thubten Wangchen va fundar l'any 1994 la Fundació Casa del Tibet de Barcelona, que s'ha convertit en la seu més representativa de la cultura tibetana: no és una institució religiosa, sinó que és un centre cultural tibetà sense ànim de lucre. La primera seu de la Fundació Casa del Tibet es va establir durant 10 anys al passeig Sant Joan de Barcelona, seu que el Dalai Lama va inaugurar el 19 de desembre de 1994. L'any 2004 la Fundació va canviar de localització, i es va establir a uns baixos al carrer Rosselló fins encara a dia d'avui. No va ser fins el 2007 que el Dalai Lama va inaugurar la segona seu de la Casa del Tibet.

²⁵ Álvarez Alonso, C. (2013). *Mapa del budismo tibetano en Barcelona*. Barcelona, Espanya. Treball de Final de Grau. Universitat Pompeu Fabra. Pàg. 16. Recuperat de https://repositori.upf.edu/bitstream/handle/10230/22028/Alvarez_13.pdf?sequence=1

²⁶ Alay, J.Ll. (2000). *Història dels tibetans. Dels orígens històrics al conflicte polític actual*. Lleida, Espanya: Pagès Editors. Col·lecció Guimet. Pàg. 161.

Al llarg dels darrers anys, la comunitat tibetana establerta a Barcelona ha augmentat. A la capital catalana hi viuen aproximadament 85 tibetans, i el seu principal punt de trobada és la Casa del Tibet. La majoria d'ells té l'estatus de refugiat. El Lama Wangchen és parlamentari del Govern tibetà a l'exili en representació dels tibetans exiliats a Europa.

4.3 Posicionament de la proposta

Tibetans sense permís de ser-ho pretén visibilitzar i conèixer la comunitat tibetana establerta a Barcelona i, en concret, als testimonis protagonistes del llargmetratge. El 10 de març de 1959 la Xina va envair definitivament el Tibet, junt amb l'alçament nacional tibetà que pretenia impedir-ho i la marxa a l'exili del XIV Dalai Lama a l'Índia. Així doncs, l'any 2019 coincideix amb el 60è aniversari dels fets, amb el que el documental també pretén commemorar la data assenyalada amb l'acompanyament de la comunitat tibetana a Barcelona fins a Brussel·les, per tal de participar en una marxa commemorativa organitzada per totes les comunitats tibetans a Europa.

Des de bon començament enteníem que elaborant un projecte periodístic és essencial no caure en la propaganda i que calia fugir d'una visió folklòrica de la causa tibetana. Amb això, vam voler donar veu a les dues parts del conflicte, tant a la comunitat tibetana a Barcelona com també el Consolat xinès a Barcelona. Remarquem, però, que els últims ens van denegar la seva col·laboració i que en cap moment tampoc van acceptar una entrevista sense càmeres. Amb tot, entenem també que en el moment en el que reconeixem una comunitat tibetana refugiada i reconeixem un conflicte existent entre Xina i la regió tibetana, ja ens estem posicionant políticament. L'objectiu del documental no és fer campanya política, però sí que, en part, volem que serveixi de denúncia a una situació de constant vulneració de Drets Humans per part del Govern xinès cap els tibetans, tal com exposem a l'apartat anterior, ja que considerem que les dades exposades són molt alarmants.

Presentem el documental *Tibetans sense permís de ser-ho* com un documental periodístic expositiu i amb base testimonial. Nosaltres, com a directores, no apareixem en escena en cap moment del llargmetratge. El relat està narrat a partir de diverses històries individuals de 7 testimonis, que esdevenen els protagonistes del projecte. Cadascuna d'aquestes persones exposa la seva pròpia experiència i realitat. Coneixem la història de la comunitat tibetana, una història global, a partir d'individuals. La base que uneix els testimonis són les seves arrels, la seva condició i residir a Barcelona. Fet que no determina una pluralitat d'històries.

Volem aportar una mirada crítica a les polítiques que regeixen la societat: interessos polítics i econòmics sobre Drets Humans. Volem conèixer la quotidianitat dels protagonistes del documental, les seves històries, els seus orígens i realitats. Però també volem denunciar el fet que no poden tornar al Tibet, i que n'hi ha que mai més podran tornar a casa seva.

5. Anàlisi del mercat

5.0 Introducció

El nostre documental està ideat per ser difós, principalment, a través de la televisió, tant en àmbit català com espanyol. Com que els nostres protagonistes són estrangers i parlen una llengua estrangera, la diferència entre el documental fet en català i el fet en castellà només tindrà diferències en els subtítols. A més, els protagonistes que no parlen tibetà davant la càmera parlen en castellà. Per aquestes raons el nostre documental podrà ser emès en els dos àmbits.

Un cop establert l'àmbit, l'hem d'estudiar per poder introduir-hi el nostre documental i aprendre com funcionen els mercats televisius català i espanyol. Aquest és un aspecte clau per tal que el documental tingui projecció cap al futur. Per a no dependre només de la televisió, també estudiarem opcions alternatives, com per exemple plataformes digitals o festivals.

A part de saber i analitzar els canals de distribució, també és important definir el *target* del nostre documental, és a dir, a qui va dirigit, quin sector de la població pot estar interessat en mirar el nostre documental.

5.1 Target i contingut

Característiques del documental <i>Tibetans sense permís de ser-ho</i>	
Gènere	Documental
Durada	54 minuts i 15 segons
Temàtica	Exili de la comunitat tibetana a Barcelona
País de producció	Espanya
Llengües	Català, castellà, anglès i tibetà

Públic a qui va dirigit	Joves i adults
Target	+12 anys

Taula 1. Target i contingut. *Elaboració pròpia*

5.2 DAFO

Debilitats	Amenaces
- Poc finançament inicial. - Falta de recursos i equipaments propis. - El tema del documental no és d'actualitat. - Temàtica problemàtica. - La comunitat del documental és poc nombrosa a Barcelona.	- Alta competència en el sector audiovisual. - Interessos diplomàtics i econòmics relacionats amb la Xina.
Fortaleses	Oportunitats
- El documental no té caducitat (és atemporal). - Documental original en la comunitat en la qual se centra i en la seva ubicació.	- Existència de canals de difusió alternatius a la televisió. - Absència de documentals sobre la comunitat tibetana a Barcelona. - Existència de festivals dedicats a documentals internacionals. - La línia editorial de TV3 és adequada.

Taula 2. DAFO. *Elaboració pròpia.*

5.3 Model d'explotació

Abans de triar un mode d'explotació, hem d'investigar les possibilitats que existeixen. Algunes de les maneres de reunir diners suficients per dur a terme el documental són aquestes fonts:

- El diner propi de l'entitat promotora o del productor-promotor, en un percentatge que pot variar segons la legislació (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 74).
- Establir un acord de coproducció amb altres societats o productores audiovisuals del propi país o altres països. En aquests acords es solen incloure fórmules percentuals de recursos econòmics i acords per dividir-se el repartiment de la distribució del programa entre els diferents països (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 75).
- Un pacte amb el distribuïdor que asseguri l'aparició del film en les pantalles d'exhibició cinematogràfica. Es tracta d'un pagament per avançat basat en els futurs ingressos en taquilla (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 75).
- Acords amb cadenes de televisió. Es concreta un acord de coproducció o en la compra dels drets d'antena per passar el documental per la televisió al cap d'un temps (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 75).
- La preventa del film a distribuïdors d'altres països, qui avancen part dels diners per a la producció obtenint beneficis per a la distribució del producte en els respectius països (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 75).
- El recurs a inversors privats. Poden ser bancs, entitats de crèdit o societats d'inversió (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 75).
- Les participacions personals de periodistes o tècnics que intervenen en la producció, que contribueixen finançant el projecte, treballant sense cobrar o esperant a cobrar un percentatge dels beneficis (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 75).
- La venda a les distribuïdores videogràfiques per a la seva explotació en els comerços de lloguer domèstic (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 75).
- Els diferents programes europeus d'ajuda a la producció. Destaquen els programes MEDIA, Eureka Audiovisual i EURIMAGES (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 76).
- En ser un film distribuït en castellà, existeixen opcions de coproducció a Amèrica Llatina (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 76).
- Les subvencions proveïdes per els ministeris de cultura dels països amb l'objectiu d'impulsar la producció audiovisual i també per departaments o

consergeries regionals, autonòmiques o federals. S'anomenen ajudes públiques a la producció (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 76).

- Els sistemes d'ajuda al cinema, com per exemple l'avançament sobre els ingressos en taquilla (Fernández i Martínez, 1994, pàg. 76).

D'aquestes opcions, la que s'adapta millor al nostre projecte i als recursos que tenim és l'acord de coproducció amb una cadena de televisió. D'aquesta manera, rebem suport econòmic en la producció i realització i un distribuïdor assegurat un cop el documental estigui preparat per ser difós.

5.3.1 Anàlisi de la televisió a Espanya

El gènere documental no és el més destacat en les televisions espanyoles, però existeixen programes expressament dedicats a difondre'n, com el *Sense Ficció* de TV3 o *Documaster* de La 2. La penetració en la població d'aquest mitjà de comunicació ha anat en decadència des de l'any 2012. El percentatge de penetració en la població d'aleshores era 89,1%; l'any 2018 era 85%²⁷. Això suposa una disminució del 4,8%.

Tot i això, la televisió continua essent el mitjà amb més penetració de l'estat espanyol. Internet el segueix, amb un percentatge de penetració de 82,1% en Internet durant els últims 30 dies. Des que es té registre d'aquest percentatge en el mitjà d'Internet, l'any 1996, la xifra només ha fet que augmentar²⁸. En 23 anys, hi ha hagut un increment del 8110% en la penetració d'Internet en la població espanyola. Internet és, per tant, una altra alternativa a explorar.

²⁷ Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación. (2019). *Marco general de los medios en España 2019*. Recuperat de <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2019/01/marco19.pdf>

²⁸ Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación. (2019). *Marco general de los medios en España 2019*. Recuperat de <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2019/01/marco19.pdf>

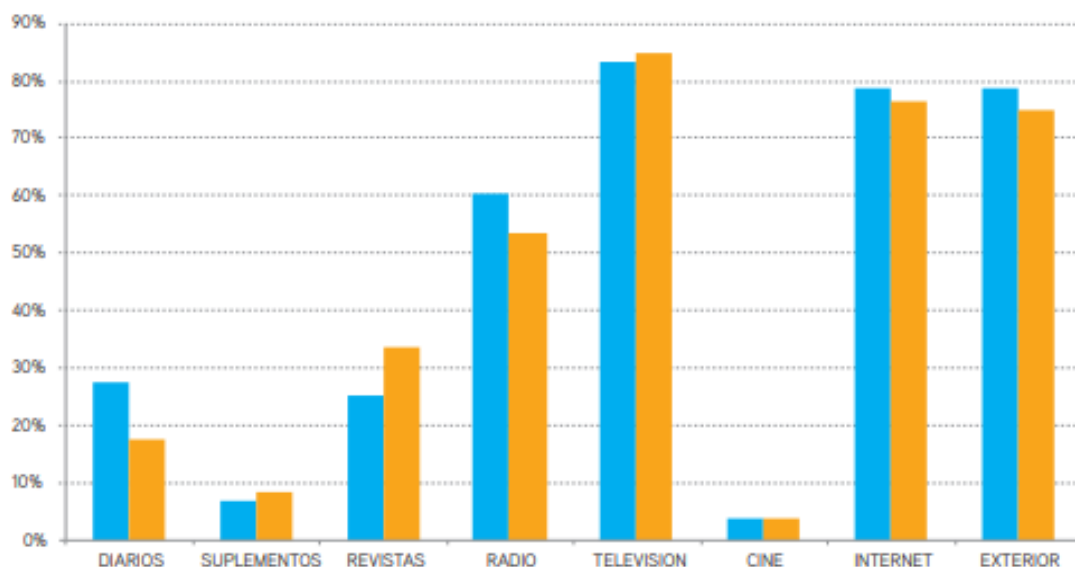

Figura 1. Percentatge d'audiència sobre el total de la població. Segons sexe. Estructura del consum dels mitjans a Espanya (2018). Font: Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación²⁹.

La ràdio es situa en tercera posició, amb un percentatge del 57,5%. Les revistes tenen més penetració que els diaris, amb uns percentatges del 29,7% i del 22,8% respectivament. Amb un percentatge més baix, els suplementos (7,4%) i el cinema (3,9%) tanquen el rànquing³⁰.

El perfil d'audiència de la televisió es caracteritza per l'abundància de gent d'edat més avançada. El percentatge d'audiència sobre la població augmenta a mesura que incrementa l'edat de l'audiència. La franja d'edat que menys ús fa de la televisió és la d'entre 20 i 24 anys. En canvi, el mateix grup d'edat és sobre el qual Internet té una penetració més gran de tota la població, seguits per la franja d'entre 25 i 34 anys i d'entre 14 a 19 anys³¹.

²⁹ Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación. (2019). *Marco general de los medios en España 2019*. Recuperat de <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2019/01/marco19.pdf>

³⁰ Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación. (2019). *Marco general de los medios en España 2019*. Recuperat de <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2019/01/marco19.pdf>

³¹ Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación. (2019). *Marco general de los medios en España 2019*. Recuperat de <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2019/01/marco19.pdf>

A Catalunya, els nivells de penetració no canvien massa dels percentatges estatals. La penetració de la televisió sobre la població catalana va ser del 81,5% el 2018, més baix que la mitjana espanyola. El percentatge en la penetració d'Internet també és inferior a la mitjana: un 80,3% el 2018. Aquest resultat situa a Catalunya com a la tercera comunitat autònoma on Internet té més penetració, darrere de Madrid i el País Basc³².

El panorama de la televisió en obert espanyol està format per mitjans públics i mitjans privats. Només hi ha un organisme que sigui públic: la Corporació de Ràdio i Televisió Espanyola (RTVE). En canvi, hi ha múltiples mitjans televisius privats. Els dos més destacats són Atresmedia i Mediaset. El primer és propietari dels canals Antena 3, La Sexta, Neox, Nova, Atreseries i Mega³³; el segon dels canals Telecinco, Cuatro, Factoria de Ficción, Boing. Energy, Divinity i Be Mad³⁴. De tots aquests operadors, els que més oferta tenen de cinema documental és la televisió pública, RTVE, i La Sexta, d'Atresmedia.

L'audiència espanyola es reparteix en les diferents cadenes de televisió que s'emeten dins de l'estat. La cadena amb més audiència acumulada diàriament durant l'any 2018 és Antena 3, amb un percentatge del 27,1%. La seva competició més directe és Telecinco, amb un percentatge d'un 26,3% el 2014 (no hi ha dades més recents). Les segueixen la televisió pública espanyola, La 1, amb un 21,2%. El segon canal de Mediaset, Cuatro, va tenir una audiència acumulada diària el 2014 del 13%. Per darrere es situa l'audiència de La Sexta, la qual va tenir un

³² Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación. (2019). *Marco general de los medios en España 2019*. Recuperat de <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2019/01/marco19.pdf>

³³ Atresmedia. (s.d.). *Bienvenido a Atresmedia*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.atresmedia.com/>

³⁴ Mediaset España. (s.d.). *Nuestros canales*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.mediaset.es/mediasetcom/nuestroscanales.html>

percentatge de 12,7% el 2018. Per últim, La 2, on destaca la producció i difusió de documentals, només va tenir un 4,8% d'audiència³⁵.

A Catalunya, regió principal de la producció i realització del nostre documental, les dades d'audiència acumulada diàries segons el canal de televisió i el share són les següents:

AUDIÈNCIA ACUMULADA DIÀRIA PER CADENES A CATALUNYA					
	2018	2017	2016	2015	2014
La 1	23,4%	25,6%	27,1%	29%	31,2%
La 2	14,2%	13,9%	15,5%	17,1%	18,4%
TV3	27,7%	28,2%	29,1%	31,5%	34,9%
Telecinco	24,6%	26,8%	29,8%	31,7%	33,8%
Antena 3	26,8%	29,3%	31,7%	34,6%	36,4%
Cuatro	22,9%	25,6%	28,2%	29,5%	29,8%
La Sexta	24,7%	25,8%	27,7%	29,5%	30%

Taula 3. Audiència acumulada diària per cadenes a Catalunya. Font: Idescat³⁶. *Elaboració pròpia*

SHARE VIST ANUAL PER CADENES A CATALUNYA					
	2018	2017	2016	2015	2014
La 1	7,2%	7,5%	7,3%	7,3%	7,3%
La 2	2,2%	1,9%	2%	2,3%	2,4%
TV3	14%	11,8%	11,4%	12,5%	12,6%
Telecinco	9,8%	10,1%	11,3%	11,6%	11,7%

³⁵ Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación. (2019). *Marco general de los medios en España 2019*. Recuperat de <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2019/01/marco19.pdf>

³⁶ Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). (s.d.). *Televisió. Repartiment de l'audiència*. Per cadenes [Conjunt de dades]. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=774>

Antena 3	9,8%	9,6%	10,4%	11,3%	11,7%
Cuatro	5,6%	12%	6,5%	7%	6,2%
La Sexta	6,6%	14%	6,5%	6,6%	6,3%

Taula 4. Share vist anual per cadenes a Catalunya. Font: Idescat³⁷. *Elaboració pròpia*

Com es pot observar en les dues taules anteriors, a Catalunya el líder d'audiència és la televisió pública catalana, TV3. Però, els grups empresarials d'abast estatal Mediaset i Atresmedia són els que acumulen més audiència, ja que s'hi sumen el total de canals de cada grup. La competència entre aquests dos grups és evident: les diferències entre audiències dels dos canals principals (Telecinco i Antena 3) i els dos secundaris (Cuatro i La Sexta) són mínimes i, pel que fa al *share*, els percentatges són iguals. Junes tenen l'audiència i la inversió publicitària pràcticament monopolitzada: acumulen el 83,8% de la inversió publicitària del total de cadenes de televisió nacionals (43,3% Mediaset i 40,5% Atresmedia)³⁸.

A Catalunya, l'audiència de TV3 és la més alta, però la del grup - la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) - no supera els grups d'Atresmedia o Mediaset. Els canals de CCMA acumulen una audiència diària del 34,4%, mentre que el conjunt de canals d'Atresmedia un 81,1% i Mediaset un 85%³⁹.

L'oferta d'aquestes cadenes és majoritàriament ficció, seguit d'informatius, i per últim, cultural, on s'inclouen els documentals. El canal amb més producció de documentals és La 2, de RTVE. En els anys que porta emetent, el canal ha destacat per la seva oferta cultural. Actualment, té un total de 14 programes culturals, dels

³⁷ Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). (s.d.). *Televisió. Repartiment de l'audiència*. Per cadenes [Conjunt de dades]. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=774>

³⁸ INFOADEX. (2019, 20 febrer). *Estudio InfoAdex de la Inversión Publicitaria en España 2019*. Recuperat el 31 de març de 2019, de <https://www.infoadex.es/home/estudio-infoadex-de-la-inversion-publicitaria-en-espana-2019/>

³⁹ Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). (s.d.). *Televisió. Repartiment de l'audiència*. Per cadenes [Conjunt de dades]. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=774>

quals 3 són dedicats al gènere documental: *Escala humana*, *Imprescindibles* i *Otros documentales*⁴⁰.

La televisió no dedica gran part de la seva programació als documentals, però això canvia en el cinema. La producció cinematogràfica espanyola va ser el 2017 d'un total de 241 llargmetratges - incloent 42 coproduccions amb altres països - i 296 curtmetratges - incloent 3 coproduccions. Dels llargmetratges, 120 eren documentals. És a dir, la meitat de la producció cinematogràfica a Espanya van ser films de gènere documental⁴¹.

5.3.1.1 Anàlisi televisió en obert

A continuació es desglossa un anàlisi realitzat sobre l'oferta de programes de la televisió espanyola en obert, buscant la programació dedicada al gènere documental. Hem tingut en compte els programes que s'emeten actualment al següents canals: La 1 i La 2 (RTVE), La Sexta i MEGA (Atresmedia), Cuatro (Mediaset) i TV3 i 33 (CCMA).

Programació del gènere documental a Ràdio Televisió Espanyola (La 1 i La 2)				
La 1				
Programa	Horari d'emissió	Durada	Temàtica del programa	Compatibilitat d'emissió amb nostre documental
Ochéntame otra vez	Dijous a les 00:00h i a les 00:55h	50-55 minuts	Històric	No

⁴⁰ RTVE. (s.d.). *Programas de Cultura de TVE Online*. Recuperat el 31 de març de 2019, de <http://www.rtve.es/alacarta/programas/tve/cultura/1/>

⁴¹ Instituto de la Cinematografía y las Artes Audiovisuales. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. (2017). *Boletín 2017*. Recuperat de http://www.culturaydeporte.gob.es/dam/jcr:b9a96c4a-8e7c-4429-9b12-a4b92419859e/boletin_17.pdf

La 2

Programa	Horari d'emissió	Durada	Temàtica del programa	Compatibilitat d'emissió del nostre documental
Carràrius	Dimarts a les 18:10h	25 minuts	Cultures i de viatge	No
Cròniques	Cada 14 dies, dijous a les 23:30h	40-45 minuts	Actualitat i informatius	No
Diario de un nómada	Diumenge a les 19:15h	30 minuts	Viatges	No
Documaster	Dijous a les 22:00h	50 minuts	Documentals	Sí
Documenta2	Dimarts a les 10:55h	1 hora	Documentals	Sí
Documentos TV	Dimarts a les 23:55h	50-55 minuts	Actualitat	No
El documental	Diumenge a la 13:40h i a les 14:40h	50 minuts - 1 hora	Documentals	Sí
El escarabajo verde	Divendres a les 18:30h	30 minuts	Ciència i tecnologia	No
En portada	Cada 14 dies, dijous a les 23:30h	40 minuts	Actualitat i informatius	No
Escala humana	Dimecres a les 21:00h	30 minuts	Arts i cultura	No
Grandes documentales	Diumenge a les 16:20h	45-50 minuts	Divulgatiu i naturalesa	No
Imprescindibles	Diumenge a les 21:30h	55 minuts - 1 hora	Art, cultura i biografies	No
Ingeniería romana	indeterminat	45-55 minuts	Història, ciència i tecnologia	No
Jara y sedal	Divendres a les 18:10h	25 minuts	Esports i naturalesa	No

La noche temática	Dissabtes a les 23:30h	50 minuts - 1 hora	Actualitat	No
Las Rutas de Ambrosio	Dissabtes a les 18:20h	50-55 minuts	Viatges i gastronomia	No
Otros documentales	Cada dia a les 18:30h	50-55 minuts	Cultura	Sí
Pueblo de Dios	Diumenge a les 23:30h	25-30 minuts	Cultura i religió	No

Taula 5. Programació del gènere documental a Ràdio Televisió Espanyola (La 1 i La 2). Font: RTVE⁴². *Elaboració pròpia*

La 2 és, sens dubte, el canal que més programes documentals difon en tot el panorama de l'oferta de la televisió en obert. Té una gran dedicació cultural, però la seva audiència és baixa. Tot i això, la gran oferta en documentals suposa per a nosaltres més oportunitats per trobar una plataforma per on difondre el nostre film. En tenir una oferta tan gran, els programes són bastant específics, així que la nostra temàtica no cap en tots els programes documentals disponibles. Un total de quatre programes són compatibles amb el nostre film, els que estan relacionats amb temàtica cultural i els de gènere documental en general.

Programació del gènere documental a Atresmedia (La Sexta i MEGA)				
Programa	Horari d'emissió	Durada	Temàtica del programa	Compatibilitat d'emissió del nostre documental
La Sexta				
La Sexta Columna	Divendres a les 21:30h	65 minuts	Investigació i actualitat	No
Equipo de investigación	Divendres a les 22:30h	55-60 minuts	Investigació i actualitat	No

⁴² Radio Televisión Española (RTVE). (s.d.). *Documentales*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <http://www.rtve.es/alicarta/programas/todos/documentales/1/>

Scoop	Dimarts a les 22:30h	50-55 minuts	Investigació	No
MEGA				
Estrecho	Diumenge a les 22:40h i a les 00:00h	80 minuts	Criminalitat	No

Taula 6. Programació del gènere documental a Atresmedia (La Sexta i MEGA). Font: La Sexta⁴³. Elaboració pròpia

El concepte de documental s'entén a Atresmedia com un producte molt d'actualitat, d'aprofundiment en els fets i d'investigació. Toquen temes d'actualitat política, social i econòmica, que estan més centrats en els fets que en els personatges, contràriament al nostre documental. Es tracten de documentals periodístics, com el nostre, però d'una temàtica completament diferent. La gran temàtica general dels documentals és criminalitat i sobretot, corrupció. Cap d'aquests dos temes es relaciona amb el nostre documental, així que un acord de coproducció amb La Sexta seria poc probable d'aconseguir segons la seva línia editorial.

Programació del gènere documental a Mediaset (Cuatro)				
Programa	Horari d'emissió	Durada	Temàtica del programa	Compatibilitat d'emissió del nostre documental
En el punto de mira	Dijous a les 22:50h	110 minuts	Investigació	No
Pasaporte Pampliega	Dijous a les 22:55h	50-55 minuts	Internacional	No

Taula 7. Programació del gènere documental a Mediaset (Cuatro). Font: Cuatro⁴⁴. Elaboració pròpia

⁴³ La Sexta. (s.d.). *Programas*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.lasexta.com/programas/>

⁴⁴ Cuatro. (s.d.). *Programas*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.cuatro.com/programas/>

Pel que fa a Mediaset, l'oferta de documentals és escassa. La cadena principal, Telecinco, no té cap programa de documentals, i la segona, Cuatro, tan sols n'ofereix dos. Aquests dos, a més a més, no són compatibles amb el nostre documental. *En el punto de mira* es fixa i aprofundeix en temes socials, econòmics i polítics, fregant el sensacionalisme. En canvi, *Pasaporte Pampliega*, presentat pel periodista Antonio Pampliega - qui segrestat a Síria durant 10 mesos juntament amb dos periodistes més - té un altre rigor, però tampoc lliga amb la nostra temàtica.

Programació del gènere documental a CCMA (TV3 i 33)				
TV3				
Programa	Horari d'emissió	Durada	Temàtica del programa	Compatibilitat d'emissió del nostre documental
Sense ficció	Dimarts a les 21:55h i a les 23:05h	55 minuts - 1 hora i 15 minuts	Documentals internacionals i de producció pròpia	Sí
30 minuts	Diumenge a les 21:55h	35-45 minuts	Periodístic i d'actualitat	Sí
Canal 33				
Programa	Horari d'emissió	Durada	Temàtica del programa	Compatibilitat d'emissió del nostre documental
El documental	Dissabte a les 22:45h	55 minuts - 1 hora i 15 minuts	Cinematogràfic o d'autor	No
60 minuts	Dilluns a les 22:45h i a les 23:45h	50-55 minuts	Periodístic i d'actualitat	Sí
Cronos	Dijous a les 23:00h	45-50 minuts	Docuficcions històriques	No

Taula 8. Programació del gènere documental a CCMA (TV3 i 33). Font: CCMA⁴⁵. Elaboració pròpia

⁴⁵ Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA). (s.d.). *Documentals*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programes/documentals/>

La tipologia i la temàtica dels documentals distribuïts per la CCMA són les més properes al nostre documental. El documental *Tibetans sense permís de ser-ho* podria cabre tant en el *Sense ficció* com al *30 minuts*, els dos programes de gènere documental més destacats de la cadena de televisió. El canal 33 també és una finestra en les possibilitats de distribució pel nostre documental. El tarannà i la inclinació cultural del canal lliguen amb la temàtica de nostre film. D'aquesta manera, el programa *60 minuts* també podria ser una plataforma per desenvolupar i difondre el documental.

5.3.1.2 Alternatives: Internet

Avui en dia, la televisió no depèn de l'aparell conegut com a tal per tal de difondre's. La televisió, el cinema, el contingut audiovisual en general, estan tots a Internet. Internet és, per tant, una nova finestra a explorar per l'explotació del nostre documental.

L'auge d'Internet i de la telefonia mòbil aporten avantatges pel sector audiovisual: permeten a l'audiència una major participació en el procés en comparació a la televisió tradicional, ofereixen l'ús a la carta i proveeixen als productors i emissors amb noves oportunitats de negoci⁴⁶. A més a més, amb Internet s'incrementa la pluralitat de continguts. Contribueix a augmentar-ne l'oferta i la varietat, i es facilita l'entrada de programes o productes audiovisuals més alternatius o més específics i concrets⁴⁷. Davant d'aquesta enorme competència, el que li queda a la televisió tradicional és renovar-se.

⁴⁶ Ruano, S. (2009, maig-juny). *Internet y la telefonía móvil nuevos soportes para distribuir contenidos audiovisuales*. Razón y Palabra. Vol. 14, núm. 68. Estat de Mèxic, Mèxic. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=199520297025>

⁴⁷ Izquierdo-Castillo, J. (2012). *Distribución online de contenidos audiovisuales: análisis de 3 modelos de negocio*. Universitat Jaume I de Castelló. Castelló, Espanya. Recuperat 2 abril, 2019, de <http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/70260/53479.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

La tecnologia actual ha permès el desenvolupament d'Internet i un procés de digitalització constant i creixent. Aquest procés ha estat accelerat per l'augment de la banda ampla i de la disponibilitat de monitors d'alta definició per ordinador, i per l'increment de plataformes que tenen capacitat de reproducció de vídeo, com els telèfons mòbils o les *tablets*⁴⁸. Tot recau, però, en tenir accés a Internet: un 97% de les cases espanyoles tenen cobertura LTE, més coneguda com a xarxa 4G⁴⁹.

El procés de digitalització dels continguts audiovisuals han generat canvis i transformacions en el flux de comercialització de productes audiovisuals. Per una banda, es modifica la cadena de valor tradicional. Per l'altra, es reconfigura l'estructura del sistema audiovisual, sobretot en la producció i la distribució d'aquest. Per últim, aquestes transformacions es tradueixen en una sèrie de canvis en els hàbits de consum dels espectadors⁵⁰.

L'audiència comença a abandonar la televisió tradicional pels continguts audiovisuals digitals que es poden visualitzar en el moment i el lloc que l'espectador desitgi. Segons l'Observatori Nacional de les Comunicacions i la Societat de la Informació (ONTSI), el vídeo sota demanda (VoD) creix molt més ràpid que la televisió linear. Els serveis OTT (Over The Top), que són totes aquelles plataformes a través de les quals es poden reproduir continguts audiovisuals a través d'internet sense la necessitat de comptar amb operadors tradicional, es calcula que representen el 90% dels ingressos del vídeo sota demanda. Es calcula que els ingressos dels serveis

⁴⁸ Izquierdo-Castillo, J. (2012). *Distribución online de contenidos audiovisuales: análisis de 3 modelos de negocio*. Universitat Jaume I de Castelló. Castelló, Espanya. Recuperat 2 abril, 2019, de <http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/70260/53479.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

⁴⁹ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información. (2018). *Informe Anual del Sector de los Contenidos Digitales en España 2018*. Gobierno de España, Ministerio de Economía y Empresa. Recuperat el 2 d'abril de 2019, de https://www.ontsi.red.es/ontsi/sites/ontsi/files/PPTContenidosDigitales2018_0.PDF

⁵⁰ Izquierdo-Castillo, J. (2012). *Distribución online de contenidos audiovisuales: análisis de 3 modelos de negocio*. Universitat Jaume I de Castelló. Castelló, Espanya. Recuperat 2 abril, 2019, de <http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/70260/53479.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

OTT augmentin un 25,1% en els propers anys. Mentre, el vídeo sota demanda va facturar el 2017 un total de 54.100 milions d'euros⁵¹.

Les dades preveuen un creixement constant pel negoci de continguts digitals. La facturació de les empreses d'aquest sector porta en augment des de fa quatre anys. El 2017, segons l'ONTSI, aquestes van facturar 11.467 milions d'euros, el que suposa una pujada del 16,3% respecte l'any anterior. La branca de televisió i ràdio digital van facturar, per la seva banda, 3.970 milions d'euros (34,6% del total); el cinema i el vídeo, per l'altra banda, van facturar 3.443 milions d'euros (30% del total)⁵².

La quantitat d'empreses, el nombre de treballadors i la inversió en el sector de continguts audiovisuals simbolitzen l'auge del sector de continguts digitals. En l'àmbit audiovisual, la branca de cinema i vídeo compta amb un total de 2.817, que representen el 28,8% del total. Pel que fa als treballadors, aquests són 18.398. Aquesta xifra equival a la meitat d'empleats del total que es dediquen als continguts digitals. La inversió en cinema i vídeo és la més gran en comparació a la resta de branques de continguts digitals: amb una inversió de 242 milions d'euros, representa el 36,9% del total⁵³.

El suport digital està en augment. El 2017, els vídeos en aquest tipus de suport han generat uns ingressos de 30.400 milions d'euros a Espanya. Mentre l'ús i els ingressos dels vídeos en suport físic disminueixen - i es preveu que en els propers

⁵¹ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información. (2018). *Informe Anual del Sector de los Contenidos Digitales en España 2018*. Gobierno de España, Ministerio de Economía y Empresa. Recuperat el 2 d'abril de 2019, de https://www.onsi.red.es/onsi/sites/onsi/files/PPTContenidosDigitales2018_0.PDF

⁵² Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información. (2018). *Informe Anual del Sector de los Contenidos Digitales en España 2018*. Gobierno de España, Ministerio de Economía y Empresa. Recuperat el 2 d'abril de 2019, de https://www.onsi.red.es/onsi/sites/onsi/files/PPTContenidosDigitales2018_0.PDF

⁵³ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información. (2018). *Informe Anual del Sector de los Contenidos Digitales en España 2018*. Gobierno de España, Ministerio de Economía y Empresa. Recuperat el 2 d'abril de 2019, de https://www.onsi.red.es/onsi/sites/onsi/files/PPTContenidosDigitales2018_0.PDF

anys disminueixi un 9,1% - la venta de vídeos en suport digital representa un 67,6%, dos terços dels ingressos totals en la venta de vídeos⁵⁴.

La branca més destacada dins del sector de continguts digitals és la branca del cinema i del vídeo. Per tercer any consecutiu, aquest grup ha tingut el millor registre entre 2013 i 2017. Segons ONTSI, l'any 2017 el vídeo i el cinema digital van generar un total de 3.443 milions d'euros, el que representa un augment del 17,6% respecte el 2016. La facturació es va repartir en els següents processos del producte audiovisual⁵⁵:

- Producció cinematogràfica i vídeo: 44,3%
- Post-producció cinematogràfica, vídeo i programes televisius: 16,2%
- Distribució cinematogràfica i vídeo: 15,2%
- Exhibició cinematogràfica: 13,5%
- Producció de programes de televisió: 10,4%
- Distribució de programes de televisió: 0,4%

Per tal d'utilitzar Internet com a eina de difusió del nostre documental, és necessari saber els models de distribució. Hi ha tres models per distribuir els continguts audiovisuals digitals per Internet: el model de micropagament, el model de la quota mensual i el model depenen de la publicitat.

En el primer model, els usuaris paguen per unitat, és a dir, paguen només la pel·lícula o vídeo que desitgen visualitzar. Pot ser de dos tipus: vídeo sota demanda

⁵⁴ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información. (2018). *Informe Anual del Sector de los Contenidos Digitales en España 2018*. Gobierno de España, Ministerio de Economía y Empresa. Recuperat el 2 d'abril de 2019, de https://www.onsi.red.es/onsi/sites/onsi/files/PPTContenidosDigitales2018_0.PDF

⁵⁵ Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información. (2018). *Informe Anual del Sector de los Contenidos Digitales en España 2018*. Gobierno de España, Ministerio de Economía y Empresa. Recuperat el 2 d'abril de 2019, de https://www.onsi.red.es/onsi/sites/onsi/files/PPTContenidosDigitales2018_0.PDF

- es paga per visualitzar el vídeo quan es vol - o venta electrònica - s'adquireix com a propietat el vídeo o el film. Un exemple d'aquest model és iTunes d'Apple⁵⁶.

En el model de quota mensual, les plataformes digitals ofereixen una varietat de contingut limitada, ja que no hi estan tots els productes audiovisuals digitals, per una quantitat de diners que oscil·la entre 7,99 dòlars i 9,99 dòlars. L'usuari paga mensualment aquesta quantitat per tenir a la seva disposició múltiples continguts audiovisuals. Netflix i Movistar+ són plataformes d'aquest model⁵⁷.

L'últim i tercer model és el que depèn de la publicitat. Aquest model permet a l'usuari accedir a continguts audiovisuals digitals de manera gratuïta, ja que es sustenten pels ingressos de publicitat. És el model més atractiu, ja que l'usuari no ha de pensar si vol o no pagar pel servei, simplement decideix utilitzar-lo. Tot i que la gratuïtat captivi els usuaris, es tracta, segons estudis, d'un model inviable⁵⁸. Hulu és l'operador principal i més conegut d'aquest model.

Com que el model dependent de la publicitat no és dels més viables, estudiarem plataformes del primer i segon model. Del model de micropagament, analitzarem la plataforma iTunes; del model de quota mensual analitzarem Netflix, Movistar+ i Filmin, a més de Rakuten TV, que combina els dos models.

iTunes és una plataforma creada per Apple. És un reproductor multimèdia amb el qual l'usuari pot reproduir i organitzar els vídeos i la música que compra. Es connecta amb l'iTunes Store - amb Internet - per tal de poder adquirir la música i els

⁵⁶ Izquierdo-Castillo, J. (2012). *Distribución online de contenidos audiovisuales: análisis de 3 modelos de negocio*. Universitat Jaume I de Castelló. Castelló, Espanya. Recuperat 2 abril, 2019, de <http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/70260/53479.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

⁵⁷ Izquierdo-Castillo, J. (2012). *Distribución online de contenidos audiovisuales: análisis de 3 modelos de negocio*. Universitat Jaume I de Castelló. Castelló, Espanya. Recuperat 2 abril, 2019, de <http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/70260/53479.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

⁵⁸ Izquierdo-Castillo, J. (2012). *Distribución online de contenidos audiovisuales: análisis de 3 modelos de negocio*. Universitat Jaume I de Castelló. Castelló, Espanya. Recuperat 2 abril, 2019, de <http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/70260/53479.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

vídeos que l'usuari desitja. També hi ha la possibilitat de llogar els continguts i 48 hores per visualitzar-los. Està disponible en múltiples idiomes.

iTunes⁵⁹	
Any i país de creació	2001, Estats Units
Preu	Varia segons el producte adquirit. Es poden comprar els productes audiovisuals, i alguns d'ells es poden llogar per un preu més barat. La compra oscil·la entre els 6,99 euros i 16,99. El lloguer, més econòmic, varia entre els 3,99 i 4,99 euros.
Abast	Tots els països on existeix Apple, excepte Romania, Israel, Corea del Sud i Xina. ⁶⁰
Producció pròpia	Coproduccions
Oferta de documentals	Sí
Compatibilitat amb el nostre documental	Sí, ja que ofereix una gran varietat de temàtiques dins del gènere documental.

Taula 9. iTunes. Font: iTunes. *Elaboració pròpia*

Netflix és una de les plataformes *streaming* més populars del moment. Ofereix gran quantitat de pel·lícules i sèries de televisió, així com continguts originals produïts per Netflix. Aquest contingut, però, és limitat ja que no totes les pel·lícules i totes les sèries s'hi troben disponibles. El 2018, hi havia un total de 1.569 sèries i 4.010 pel·lícules⁶¹. A principis de 2019, comptava amb 136 subscriptors a nivell mundial⁶².

⁵⁹ Apple. (s.d.). iTunes. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://www.apple.com/es/itunes/>

⁶⁰ Apple. (s.d.). Disponibilidad de Apple Music y iTunes Match. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://support.apple.com/es-es/HT204956>

⁶¹ González, G. (2018, 21 febrer). *Estos datos muestran cómo Netflix tiene casi 3000 películas menos que en 2010 pero su catálogo de series se ha triplicado*. Webedia. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://www.genbeta.com/actualidad/estos-datos-muestran-como-netflix-tiene-casi-3000-peliculas-menos-que-en-2010-pero-su-catalogo-de-series-se-ha-triplicado>

⁶² Fiegerman, S. (2019, 18 gener). *Netflix revela cuántos suscriptores tiene*. CNN. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://cnnespanol.cnn.com/2019/01/18/netflix-revela-cuantos-suscriptores-tiene/>

Netflix⁶³	
Any i país de creació	1997, Estats Units
Preu	- Tarifa estàndard: 7,99€/mes - Tarifa HD: 10,99€/mes - Tarifa UHD: 13,99€/mes
Abast	Tots els països, excepte Xina, Crimea, Corea del Sud i Síria ⁶⁴ .
Producció pròpia	Sí
Oferta de documentals	Sí
Compatibilitat amb el nostre documental	Sí, ja que Netflix ofereix una gran varietat de documentals, de moltes temàtiques diferents.

Taula 10. Netflix. Font: Netflix. *Elaboració pròpia*

Movistar+, propietat de Telefónica, és una televisió digital interactiva que s'ofereix a través de l'ADSL i ADSL2+. L'oferta bàsica compta amb 65 canals de televisió i 15 canals d'àudio, i també la possibilitat de consumir vídeos sota demanda. Movistar+ és el resultat de la fusió entre Canal+ i Movistar, i que abans tenia el nom de Yomvi.

Movistar+⁶⁵	
Any i país de creació	2015, Espanya
Preu	- Tarifa Motor: 10€/mes - Tarifa Selección deportes: 10€/mes - Tarifa Todo el futbol: 25€/mes - Tarifa Deportes total: 36€/mes - Tarifa Cine: 10€/mes - Tarifa Premium: 50€/mes - Tarifa Movistar Series: 3,5€/mes - Tarifa Playboy TV: 7€/mes - Tarifa Caza y pesca: 7€/mes

⁶³ Netflix. (s.d.). Netflix. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://www.netflix.com/nl-en/Login?nextpage=https%3A%2F%2Fwww.netflix.com%2Fbrowse>

⁶⁴ Netflix. (s.d.). ¿Dónde está disponible Netflix?. Netflix. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://help.netflix.com/es-es/node/14164>

⁶⁵ Movistar Plus. (s.d.). Bienvenido a Movistar Plus en dispositivos - Movistar+. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://ver.movistarplus.es/?nv=2>

	- Tarifa Stingray Clàssica: 5€/mes - Tarifa Mezzo: 5€/mes - Tarifa Premium Extra: 65€/mes - Tarifa Toros: 20€/mes - Tarifa Premium Total: 85€/mes - Tarifa Barça TV: 5,6€/mes - Tarifa Iberalia TV: 7€/mes
Abast	Espanya, Andorra, Liechtenstein, Noruega, Islàndia i països dins de l'Espai Econòmic Europeu ⁶⁶ .
Producció pròpia	Sí, del canal #0
Oferta de documentals	Sí
Compatibilitat amb el nostre documental	Sí, ja que la gran oferta que tenen permet que el nostre documental hi tingui cabuda.

Taula 11. Movistar+. Font: Movistar+. *Elaboració pròpia*

Filmin és una plataforma de reproducció online que va sorgir per oferir, principalment, cinema d'autor i independent. També té, però, pel·lícules comercials. La plataforma compta amb més de 10.000 títols disponibles per als seus usuaris. El servei té una versió especial en català anomenada FilminCAT.

Filmin⁶⁷	
Any i país de creació	2010, Espanya (rellançament)
Preu	7,99€/mes
Abast	Espanya, Portugal i Mèxic
Producció pròpia	Sí
Oferta de documentals	Sí
Compatibilitat amb el nostre documental	Sí, ja que aquesta plataforma està dedicada al cinema d'autor i independent. El nostre documental no és cap de les dues, però sí que es tracta d'una temàtica poc coneguda

⁶⁶ Movistar. (s.d.). *Disfruta de Movistar+ (Yomvi) en tus dispositivos también en Europa*. Movistar. Recuperat el 6 d'abril de 2019 de <https://comunidad.movistar.es/t5/Blog-Movisfera/Disfruta-de-Movistar-Yomvi-en-tus-dispositivos-tambi%C3%A9n-en-Europa/ba-p/3416810>

⁶⁷ Filmin. (s.d.). filmin. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://www.filmin.es/>

	i oblidada per la societat.
--	-----------------------------

Taula 12. Filmin. Font: Filmin. *Elaboració pròpia*

Rakuten TV, amb seu a Barcelona, és una plataforma que ofereix pel·lícules, sèries i documentals en *streaming*. Ofereix un total de 2.500 títols, aproximadament. El servei va ser fundat per dos catalans (Jacinto Roca i Josep Mitjà) amb el nom de Wuaki.tv, però el 2012 va passar a formar part de l'empresa japonesa Rakuten, patrocinadora del FC Barcelona.

Rakuten TV⁶⁸	
Any i país de creació	2010, Espanya
Preu	6,99€/mes
Abast	Espanya, Itàlia, Regne Unit, França, Alemanya, Holanda, Bèlgica, Luxemburg, Irlanda, Àustria, Suïssa i Portugal.
Producció pròpia	No
Oferta de documentals	Sí
Compatibilitat amb el nostre documental	Sí, per la gran varietat de programació que tenen.

Taula 13. Rakuten TV. Font: Rakuten TV. *Elaboració pròpia*

5.3.1.3 Festivals

Els festivals són una altra manera per dur a terme l'explotació del documental. És una de les maneres més efectives, ja que, a més de tenir la possibilitat de rebre recompensa econòmica, també doten els documentals nominats i guanyadors de prestigi. També són una plataforma per difondre l'existència del documental gràcies al ressò mediàtic de la celebració del documental. A continuació es desglossen els

⁶⁸ Rakuten TV. (s.d.). Rakuten TV - Tu cine en casa. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://rakuten.tv/es>

diferents festivals de cinema documental que ens interessin per tal d'explotar el nostre documental.

- **DocsBarcelona**⁶⁹

És un festival organitzat a Barcelona per destacar i reconèixer la creació de documentals. Compta amb seccions internacionals, seccions no competitives i classes magistrals. Les pel·lícules són seleccionades per un comitè internacional de programadors.

El projecte, que es celebra a la capital catalana, es va crear el 2004 en el marc europeu de CinemaNet Europa i es va celebrar per primer cop l'any 2017. L'edició d'aquest any va desenvolupar-se entre el 15 i 25 de maig. El patrocinen TV3 i CCCB, i és organitzat per paral·lel 40. Compta amb la Secció Oficial, on es poden presentar documentals produïts en qualsevol país, i la Secció Latitud, on només entren documentals produïts a Espanya, Portugal i Amèrica Llatina.

Els premis als quals podem presentar-nos són:

- **Premi DocsBarcelona TV3 al Millor Documental:** es premia amb 5.000 euros i un guardó.
- **Premi Nou Talent:** dedicat a premiar als directors debutants de la Secció Oficial de Panorama.
- **Premi Latitud DocsBarcelona:** es premia la millor pel·lícula de la Secció Latituds amb 5.000 euros en treballs de postproducció del següent treball dels creadors del documental, patrocinat per Antaviana Films. També s'atorga un guardó.
- **Premi What the Doc!:** es premia, amb un guardó, els films més arriscats i innovadors.

⁶⁹ DocsBarcelona. (s.d.). Docs Barcelona International Documentary Film Festival. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <http://www.docsbarcelona.com//>

- **Premi Amnistia Internacional Catalunya al DocsBarcelona:** reconeixen documentals que impliquin la defensa dels Drets Humans, la llibertat d'expressió i els valors d'Amnistia Internacional. Es premia amb un guardó.
- **Premi del Públic:** decidit pel públic assistent.
- **Premis Doc-U:** dedicat a l'exhibició de documentals produïts per universitaris de Catalunya. Patrocinat per 16nou, el premi consisteix en un 50% de descompte en el lloguer de material d'equip de rodatge pel proper projecte dels directors del documental guanyador.
- **Premis Docs&Teen:** el guanyador el decideix el públic adolescent, és patrocinat per Endesa i són 1.500 euros de premi.
- **Premi DocsBarcelona del Mes:** el públic assistent a les diferents sessions de projecció de DocsBarcelona del Mes durant l'any decideix el guanyador. Aquest rep un guardó.
- **Premi PRO-DOCS al Millor Documental Televisiu:** atorgat per ProDocs a un documental que s'hagi produït des d'una televisió.

- **Documenta Madrid**⁷⁰

Documenta Madrid és el Festival Internacional de Cine Documental impulsat per l'Ajuntament de Madrid i amb la col·laboració dels principals espais culturals de la ciutat. Cada any atorguen un total de 52.500 euros en premis. L'edició d'aquest any es va celebrar entre el 9 i 10 de maig.

Els premis als quals podem aspirar són:

- **Premi en la Competició Llargmetratge Nacional:** documentals de més de 45 minuts, remunerats amb un premi de 10.000 euros.
- **Premi en la Competició Curtmetratge Nacional:** documentals de menys de 45 minuts, remunerats amb un premi de 5.000 euros.

⁷⁰ DocumentaMadrid. (s.d.). DocumentaMadrid 2019. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://www.documentamadrid.com/>

- **Premi del Públic:** decidit pel públic assistent, el llargmetratge guanyador rep 5.000 euros i el curtmetratge 2.500 euros.

- **InDocumentari**⁷¹

El Festival de Cinema Documental de Sabadell va celebrar la seva tercera edició aquest any, el 25 de maig.

El premi al qual podem aspirar és:

- **Premi al millor documental llargmetratge:** per documentals guanyadors d'entre 40 i 90 minuts. Se'ls dona una estàtua.

- **Punto de Vista**⁷²

El Festival Internacional de Cinema Documental de Navarra s'autoproclama com a una celebració al cinema de no-ficció. L'edició d'aquest any comptava amb un total de 30 pel·lícules nominades provinents de 18 països diferents. La propera edició es celebrarà el març de 2020.

Els premis als quals podem presentar el nostre documental són:

- **Gran Premi *Punto de Vista* a la millor pel·lícula:** premiat amb 10.000€.
- **Premio Jean Vigo al millor director:** premiat amb 5.500€.
- **Premi al millor curtmetratge:** premiat amb 3.500€.
- **Premi Especial del Públic:** premiat amb 2.500€.
- El Jurat del Festival pot donar fins a dues mencions especials, retribuïdes amb 1.250€ cada una.

⁷¹ InDOCumentari. (s.d.). inDOCumentari. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.laproductiva.com/indocumentari/>

⁷² Festival Internacional de Cine Documental de Navarra. (s.d.). Punto de Vista - Festival Internacional de Cine Documental de Navarra. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.puntodevistafestival.com/index.asp>

- **Espiello**⁷³

Amb el nom de Festival Internacional de Documental Etnobiogràfic, Espiello reconeix el gènere de cinema etnobiogràfic dins del documental i l'antropologia visual. *Espiello* significa *mirall* en aragonès. L'organitza el Servei de Cultura de la Comarca de Sobrarbe, i es celebra a Boltanya, un poble del Pirineu d'Osca.

Els premis als quals podem presentar-nos són:

- **Premi Espiello:** es recompensa el millor documental amb 1.800 euros.
- **Premi Espiello Choven:** es premia el millor documental realitzat per una persona menor de 36 anys.
- **Premi Espiello Boltanya:** el públic vota el millor documental i es premia amb 500 euros.

- **Miradasdoc**⁷⁴

El Festival i Mercat Internacional de Cinema Documental es dedica a premiar documentals periodístics que aportin una mirada crítica de la societat actual. Es celebra a Guia de Isora, a Tenerife.

Els premis als quals podem aspirar són:

- **Premis Desenvolupament Mirasdoc:** en el cas de no optar a un acord de coproducció amb productores o cadenes televisives, aquest premi podia ser una oportunitat per guanyar 3.500 euros per un projecte en preproducció.

⁷³ Comarca de Sobrarbe. (s.d.). Espiello. Festival Internacional de Documental Etnográfico de Sobrarbe. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.espiello.com/>

⁷⁴ MiradasDoc. (s.d.). Inicio - MiradasDoc. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://miradasdoc.com/mdoc2019/>

- **Premi Postproducció Elamedia:** el premi consisteix en el servei de postproducció d'imatge necessària del següent projecte de documental del director guanyador a les instal·lacions de Elamedia.

- **Seminci**⁷⁵

La Setmana Internacional de Cinema de Valladolid és un dels festivals de cinema més antics i consolidats d'Europa. Va néixer el 20 de març de 1956 com a Setmana del Cinema Religiós de Valladolid. Quatre anys després però, es va canviar a Setmana Internacional de Cinema Religiós i de Valors Humans per ampliar continguts. L'any 1973 es va tornar a canviar el nom per últim cop per quedar-se amb l'actual.

Els premis als quals podem aspirar són:

- **Primer Premi *Tiempo de Historia*:** es premia el millor documental cinematogràfic amb 20.000 euros al realitzador.
- **Segon Premi *Tiempo de Historia*:** el documental en segona posició es premia amb 10.000 euros al realitzador.

- **Play-Doc**⁷⁶

El Festival Internacional de Cinema Play-Doc potencia la construcció de la memòria, tant personal, com col·lectiva, familiar o història a través del gènere documental. Es celebra a la ciutat de Tui, a Pontevedra. L'última edició va tenir lloc entre el 3 o 7 d'abril.

⁷⁵ Seminci. (s.d.). Seminci – Semana Internacional de Cine de Valladolid. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://seminci.es/>

⁷⁶ Play-Doc. (s.d.). Play-Doc - International Documentary Festival. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.play-doc.com/es/>

El premi al qual podem aspirar és:

- **Premi al Millor Llargmetratge Documental Play-Doc:** es premia amb 5.000 euros i un trofeu.

- **Zinebi**⁷⁷

Amb 61 edicions, el Festival Internacional de Cinema Documental i Curtmetratge de Bilbao és un festival internacional reconegut pels Academy Awards, els British Academy of Film and Television Arts (BAFTA) i els premis Goya. Es va crear el 1959 per el Instituto Vascongada de Cultura Hispana, depenent del Ministeri d'Assumptes Exteriors i el Certamen Internacional de Cine Documental Iberoamericano y Filipino de Bilbao. El 1981 va ser assumit per l'Ajuntament de Bilbao. Es considera com un germà menor del Festival de San Sebastian.

El premi al qual podem aspirar és:

- **Premi Mikeldi al curtmetratge documental:** premiat amb 5.000 euros.

- **Artículo 31**⁷⁸

El Festival de Cinema Documental, Video-periodisme, Fotografia i Drets Humans és organitzat per Médicos del Mundo. Té l'objectiu de promoure la denúncia a l'incompliment dels drets humans i potenciar la imatge i el periodisme com a eines per al canvi social.

Els premis als quals podem aspirar són:

⁷⁷ Zinebi. (s.d.). Zinebi. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://zinebi.eus/web/>

⁷⁸ Artículo 31. (s.d.). Artículo 31 Film Fest - VII EDICIÓN. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://articulo31.medicosdelmundo.org/>

- **Premi Desalambre de Video-periodisme en Defensa als Drets Humans:** hi col·labora el diari digital espanyol eldiario.es
- **Premi del Públic:** decidit a través dels vots dels assistents del festival.
- El Jurat pot donar fins a tres mencions especials.

5.4 Model escollit

Després de l'anàlisi exhaustiu de les possibilitats de finançament i d'explotació del nostre documental, hem decidit que la millor opció per dur a terme el nostre documental és una coproducció amb una cadena televisiva, en aquest cas, CCMA. Tant a TV3 com a 33, la seva oferta de programes documentals és la que més s'adapta a la temàtica del nostre documental. En ser un documental on les llengües vehiculars són el català i el castellà, podríem haver triat un acord de coproducció amb una cadena espanyola. Però com que el projecte de documental ha nascut i s'ha desenvolupat a Catalunya, trobem adequat fer un acord amb la televisió pública catalana.

Si no s'arribés a cap acord, podríem explorar els festivals espanyols o europeus - ja que volem que el documental estigui disponible subtitulat en anglès - que premien els *pitchs* guanyadors amb assessorament de producció, realització o finançament.

6. Presentació formal del projecte

6.1 El documental: introducció

En aquest bloc detallem el procés de realització i desenvolupament del nostre projecte documental, especificant tots els passos necessaris que hem seguit per tal de poder-lo elaborar. Hi justifiquem la tria de cadascun dels personatges del documental, els espais de rodatge i el material necessari per la seva producció. Hi especifiquem el procés de realització del documental i els criteris que hem tingut en compte durant la realització del treball. També hi desenvolupem els processos de plantejament i organització del documental, com és el pla de producció, el pla de post producció, els drets d'imatge i permisos de rodatge, i el pla de finançament i pressupost.

Remarquem que, pel fet que som dues persones realitzant aquest projecte i les evidents limitacions econòmiques, temporals i d'equip humà de què disposem, el producte final elaborat és un teaser d'aproximadament 10 minuts. Tot i així, tant tot l'estudi i anàlisi que realitzem com l'escaleta, pressupost, guió, etc. estan elaborats amb la idea d'elaborar un documental final d'uns 50 minuts de durada.

6.2 Presentació detallada

El nostre principal objectiu és donar veu a la comunitat tibetana exiliada i establerta a la ciutat de Barcelona. Conèixer i comprendre la seva realitat, el seu dia a dia, quin va ser el seu camí d'exili i amb quina realitat van topar quan van arribar a Europa/Espanya. Amb el documental volem mostrar la quotidianitat d'aquesta comunitat a Barcelona, el contrast d'una cultura oriental vers Occident i el lloc que ocupa la cultura tibetana a la ciutat en qüestió. La temàtica del nostre treball, doncs, és l'establiment i dia a dia d'una comunitat exiliada concretament a Barcelona i la supervivència de la seva cultura.

Des de l'inici del projecte hem tingut consciència que, com a treball periodístic, hem de tenir en compte totes les parts i veus del conflicte i no ser una mera campanya propagandística. Tot i així, entenem que la causa tibetana té una arrel purament basada en interessos polítics i econòmics i que, en el moment en el que decidim reconèixer un conflicte entre la Xina i el Tibet i reconeixem una comunitat tibetana exiliada, ja adoptem un posicionament polític concret. Tot i així, vam voler donar veu a l'altra part del conflicte, la xinesa (en aquest cas i centrant-nos a Barcelona, al Consolat de Xina a Barcelona), però ens van negar la seva col·laboració.

L'inici del plantejament del projecte va ser decisiu pel seu encament. Vam voler basar la recerca de fonts d'informació i autoritat, per tal d'elaborar el context, en publicacions sobre la comunitat tibetana exiliada a Europa durant els últims 5 anys. Ens vam trobar en el fet que hi havia molt poques publicacions fetes en aquest recent període sobre tibetans, i que a més a més, les que hi havia, eren de fets succeïts en territori asiàtic, i que en cap cas tractaven la comunitat tibetana a Europa, Espanya o Catalunya. En aquest punt vam entendre que la construcció que volíem fer de la realitat tibetana actual a Barcelona l'hauríem de construir nosaltres sense referents ja publicats anteriorment. A partir del mes de novembre vam iniciar el contacte amb la Fundació Casa del Tibet de Barcelona, fundació que ha estat clau pel desenvolupament del nostre projecte, ja que és el punt de trobada de tota la comunitat tibetana establerta a la ciutat. A partir de diverses visites a la Casa del Tibet i un viatge a Brussel·les amb tots ells pel 60è aniversari de la invasió xinesa al Tibet, vam establir contacte amb diverses persones d'aquesta comunitat, que han estat decisives per l'elaboració del projecte de documental ja que ens han cedit el seu testimoni particular.

Així doncs, el nostre projecte es basa en els testimonis i experiències de diverses persones de la comunitat tibetana a Barcelona, amb el que les històries d'aquestes persones són la base del documental. No hi ha presència d'una veu en off externa. El relat del documental es construeix a partir d'entrevistes, imatges que també protagonitzen aquestes persones i joc de silencis. Tot i així, hem basat el fil

conductor del projecte a partir de la història d'una família tibetana concreta, tot i que la resta d'entrevistats no queden en cap cas en un segon pla en el documental. La gran majoria d'entrevistats són persones nascudes al Tibet que van fugir de casa seva a causa d'una persecució i repressió per part del Govern xinès i la seva policia.

La durada del documental és d'aproximadament 50 minuts. Totes les imatges són pròpies, de les entrevistes que hem realitzat junt amb imatges d'aquestes persones a la seva quotidianitat. El format que pren aquest documental és enfocat a l'emissió per televisió i a festivals de documental internacional.

6.3 Fitxa tècnica

Títol: *Tibetans sense permís de ser-ho*

País: Espanya

Any: 2019

Gènere: Documental

Durada: 54 minuts i 15 segons

Idiomes: català, castellà, anglès i tibetà

Subtítols: català, castellà, anglès i tibetà

Direcció: Anna Enrech Calbet i Júlia Martínez Tosas

Producció: Anna Enrech Calbet i Júlia Martínez Tosas

Guió: Anna Enrech Calbet i Júlia Martínez Tosas

Muntatge: *a determinar*

Etalonatge: *a determinar*

Grafisme: *a determinar*

Veu en off: *a determinar*

Música: *a determinar*

Equip tècnic: *a determinar*

Tècnic de so: *a determinar*

Operador de càmera: *a determinar*

Taula 14. Fitxa tècnica. *Elaboració pròpia*

6.4 Elaboració del guió

6.4.1 Storyline i sinopsis

Storyline:

El documental *Tibetans sense permís de ser-ho* dona veu a la comunitat tibetana que s'ha vist forçada a fugir del seu país a causa de la repressió xinesa, i que s'ha establert a la ciutat de Barcelona amb l'objectiu d'assegurar la continuïtat i supervivència de la seva cultura i regió. La quotidianitat de diversos tibetans a Barcelona que exposa la seva realitat i aspiracions.

Sinopsis:

El nostre documental presenta la història de 6 persones que, combinades, representen les experiències i històries de la comunitat tibetana que s'ha desplaçat a Barcelona. Aquests 6 personatges són: el Ngawang, la Tenzin, la Pasang, el Sonam, la Paly i el Lama Wangchen.

El Ngawang i la Tenzin es van conèixer a Barcelona. Estan casats i tenen un fill de tres anys, el Lhaksam. La Tenzin va tenir la sort de poder venir fins a Barcelona amb els seus pares i els seus germans. Ella, el seu pare i la seva mare, la Pasang, són els que han decidit quedar-s'hi.

El Ngawang va arribar a Barcelona de jove, quan estava malalt, i va poder venir aquí per curar-se. La seva estada es va allargar, i va començar a aprendre castellà, fet que va ser el detonant per establir-se a Barcelona. Avui, treballa a la Casa del Tibet, institució creada pel Lama Wangchen, representant a Europa del Govern tibetà a l'exili. Situada al mig de l'Antiga Esquerra de l'Eixample, la Casa del Tibet reuneix els tibetans de la ciutat amb l'objectiu de preservar la cultura i les tradicions tibetanes. El

Sonam n'és un dels encarregats, ja que una de les seves funcions a la Casa del Tibet, a part de ser un suport general, és ensenyar danses tradicionals als nens i nenes tibetans que viuen a Barcelona.

L'últim personatge és la Paly, la més jove de tots. Té 28 anys i treballava de cambrera en un hotel de Barcelona. Als 13 anys va arribar a Barcelona, després que el seu pare conegués una catalana a l'Índia que el va convèncer per mudar-se a la capital catalana. La Paly va venir acompanyada del Lama Wangchen.

Tots ells són tibetans, però no tots han nascut al Tibet. El Ngawang i la Tenzin van néixer al Nepal, quan les seves famílies ja s'havien exiliat. La Pasang, el Sonam, el Lama Wangchen i la Paly van néixer al Tibet, però amb pocs anys d'edat van haver de deixar el seu país natal i creuar la frontera, amb el perill de ser enxampats per la policia xinesa durant tot el trajecte.

Els records del Tibet són escassos, però no obliden la seva essència. El Tibet és el que uneix aquests sis personatges. Una mateixa identitat, una mateixa cultura, una mateixa història i una mateixa lluita per l'alliberament del territori de les autoritats xineses.

L'exili és una realitat per milers de tibetans. Amb el documental *Tibetans sense permís de ser-ho*, es vol explicar aquesta realitat viscuda per la Tenzin, el Ngawang, la Pasang, el Sonam, la Paly i el Lama Wangchen. Es parlarà de la vida al Tibet, de la repressió xinesa i l'actitud de la comunitat internacional, l'exili a l'Índia i al Nepal, la vida quotidiana a Barcelona i el futur del Tibet i dels personatges. Seran ells mateixos qui expliquin la seva història i la seva experiència, a través d'entrevistes i gravacions de la seva vida quotidiana.

6.4.2 Elements i estructura del documental

L'estructura que segueix el documental és un ordre lògic de passat, present i futur. En total al documental hi ha 6 testimonis, que en seran els protagonistes i conduiran la línia narrativa.

Separem el documental en un primer bloc d'introducció i contextualització de la situació del Tibet; una segona part de presentació i situació dels protagonistes del documental i de la història, amb l'explicació dels seus orígens i el motiu pel que resideixen a Barcelona; un tercer bloc en el que es coneixerà la situació actual dels personatges, com ara el seu dia a dia a la ciutat i la unió d'Orient i Occident; i un últim bloc de tancament on també seran els mateixos testimonis els qui reflexionaran sobre el futur del Tibet i de la seva pròpia situació.

El documental comença presentant el tibetà i català més petit que hem conegut, en una escena que simbolitza, amb certa innocència, la simbiosi entre el Tibet i Barcelona. La vida d'un nen de pare i mare tibetans, que van néixer a l'exili al Nepal, i ha nascut a la capital catalana. Quotidianitat i desplaçaments: els dos valors en els quals es basa el documental.

Aquesta primera persona és el Lhaksam, de 3 anys. És el fill de dos dels protagonistes del nostre documental, el Ngawang i la Tenzin, fills de tibetans que després de viure exiliats a l'Índia, van trobar a Barcelona un nou lloc per quedar-se. L'escena del Lhaksam es tanca, i s'obren els crèdits inicials del documental. Aquí comença el primer bloc del film.

Abans de la presentació amb noms i dades dels personatges, però, l'espectador veurà i sentirà, primer, una petita introducció sobre el Tibet i la seva situació; i segon, veurà els personatges sense conèixer-los. El lloc és Brussel·les; el dia, 10 de març de 2019. Els personatges es reuneixen a la capital de Bèlgica per recordar el 60è aniversari de l'aixecament nacional tibetà contra la invasió xinesa i denunciar la repressió xinesa que continua a dia d'avui. Un segon clip de contextualització aporta

informació que explica la invasió xinesa del Tibet dels anys 50 i la seva situació posterior.

A partir d'aquí, es comencen a presentar els personatges del documental, amb nom i cognom, edat i lloc de naixement. Primer es presenten la Tenzin i el Ngawang, després la mare de la Tenzin, la Pasang. La Paly, tibetana de 28 anys i cambrera a Barcelona, és la següent. La segueix el Lama Wangchen, representant a Europa del Govern tibetà a l'exili i fundador de la Casa del Tibet de Barcelona. L'últim personatge en ser presentat és el Sonam, empleat a la Casa del Tibet de Barcelona, tibetà de naixement i barceloní temporalment. Tots són tibetans que viuen a Barcelona perquè el Tibet cada cop és menys pels tibetans. Si hi visquessin, seria sota unes condicions de repressió i vigilància per part del govern xinès que cap dels personatges li agrada recordar.

El primer bloc s'allarga fins la meitat del documental. S'introdueixen les principals localitzacions, destacant la Casa del Tibet com a institució i lloc de reunió per la comunitat tibetana de la ciutat, tots els personatges i part de les seves històries: com i quan van arribar a Barcelona, perquè van triar la ciutat catalana i com és la seva vida ara i aquí. En aquest bloc també es presenta la figura externa de Josep Lluís Alay, historiador i tibetòleg que aportarà la informació per contextualitzar i situar a l'espectador en la història del Tibet.

El segon bloc s'obre amb José Elías Esteve, la segona figura externa del documental. És l'advocat que va representar al Lama Wangchen i del Comité de Apoyo al Tibet en les dues querelles que es van presentar a l'Audiència Nacional espanyola per denunciar els crims contra la humanitat comesos en el Tibet. El focus d'atenció passa de Barcelona al Tibet i Àsia. S'aborda la situació de refugiats dels personatges, al Nepal i a l'Índia. L'emoció del documental augmenta quan s'expliquen les històries del Sonam, la Pasang i el Lama Wangchen sobre els seus respectius viatges per creuar la frontera amb el Nepal. També es tracten els temes de la repressió que exerceix el Govern xinès en territori tibetà, la violència de les autoritats i la manca de llibertats.

El tercer i últim bloc, el més curt, tanca el documental. És un desenllaç que planteja el futur del Tibet, o més aviat, el futur dels nostres personatges. El Lama Wangchen parla, com a representant polític, de la intenció del Govern tibetà per aconseguir l'autonomia, no la independència. La resta de personatges parlen de les seves expectatives de tornar al Tibet i expliquen quin lloc del món senten que és casa seva. El documental acaba amb imatges de la manifestació a Brussel·les del 10 de març.

Els principals narradors del documental són els mateixos personatges, les persones que tenen una història a explicar i que, per tant, són elles qui les han d'explicar. Aquest és un valor que hem volgut mantenir al llarg del documental: deixar que els personatges parlin per ells mateixos. També comptem amb el testimoni de dos especialistes, dues veus expertes en el conflicte (dos tibetòlegs). A més a més, hi ha una veu en off externa que narra durant els clips de contextualització història i geogràfica.

6.4.3 Tractament narratiu

Estructurem el documental a partir de les històries de 6 persones tibetanes que resideixen actualment a la ciutat de Barcelona. 4 dels 6 testimonis han nascut al mateix Tibet; els altres 2 han nascut al Nepal i l'Índia, durant l'exili de les seves respectives famílies. Tots els protagonistes del documental han hagut de marxar abans o després de casa seva a causa de pressions del govern i policia xinesa respecte la comunitat tibetana. El motiu de cercar testimonis nascuts en territori tibetà és per entendre i donar credibilitat a la situació que viu i ha viscut aquest territori, i també conèixer el recorregut que ha seguit cadascun dels protagonistes fins arribar a Barcelona. En el documental ens centrem en el motiu pel que van haver de fugir del seu país natal, els records que tenen dels seus orígens i la quotidianitat que han adoptat a Barcelona sense oblidar la cultura tibetana. Totes les persones

entrevistades coincideixen en considerar-se exiliades: ni ells ni les seves famílies van marxar del Tibet per voluntat pròpia, i desitgen poder tornar-hi algun dia.

Inicialment volem posar en context a l'espectador: explicar on es troba el Tibet, una breu explicació de la seva història i quina és la situació que viu actualment (fent referència que aquest any fa 60 anys de la invasió xinesa al Tibet). Seguit d'aquest breu resum volem presentar els protagonistes del documental per tal que l'espectador els ubiqui i pugui entendre la seva situació a partir de la contextualització inicial: qui són, d'on són, d'on venen, per què resideixen a Barcelona. De què han fugit cadascun d'ells, conèixer els escenaris particulars de cada testimoni. La intenció és que l'espectador connecti amb els personatges i entengui la seva situació des del primer moment, i hi empatitzin.

La finalitat del documental *Tibetans sense permís de ser-ho* és no donar l'esquena a la comunitat tibetana tal com considerem que sí ho ha fet la comunitat internacional a causa del poder polític i econòmic que suposa Xina actualment. La paraula "refugiat/a" s'ha generalitzat durant els últims anys, però hi ha una comunitat sencera que fa 60 anys que també viu refugiada, com és la comunitat tibetana. Ens endinsem en el seu refugi i la seva història.

6.4.4 Tractament audiovisual

Pel que fa al tractament de la imatge, hi ha una clara predominança de plans mig llargs i mig curts a les entrevistes per tal de ressaltar la part més humana, expressions, emocions i sentiments, i per crear un clima íntim; i plans generals i plans detall pel que fa a la manifestació a Brussel·les, la Casa del Tibet i el restaurant Kailash. Generalment també hi predomina la imatge càlida, excepte a les imatges de Brussel·les, que predomina una imatge més aviat freda, marcada per la climatologia de núvols i pluja típicament centre-europea. La calidesa general de les imatges del documental està reforçada pels colors que envolten la cultura tibetana: el

vermell, el taronja, el groc, el daurat. Aquesta imatge transmetrà, per tant, la cultura tibetana i la calidesa de la seva gent.

Respecte la il·luminació, la regulem mitjançant un panell LED i un reflector (especificats més endavant, a l'apartat 6.9.1 *Material tècnic d'imatge i so*). Tot i així, remarcuem que volem ser fidels a una il·luminació natural, perquè la imatge no es vegi alterada a la realitat o fins i tot que sembli "falsa".

Pel que fa al so, serà directe a totes les entrevistes i en moments on la veu en off sigui protagonista juntament amb imatges de recurs. A la resta d'imatges el so serà ambient.

Finalment i respecte el grafisme del documental, utilitzarem la lletra Perpetua pels crèdits, tant d'entrada com de sortida, i també pels subtítols; i la lletra Perpetua Titling MT pel títol del documental (tant als crèdits d'entrada com al final). En tots els casos la lletra estarà en *negreta*. El color de la lletra serà en blanc, sempre en fons negre (en el cas dels subtítols el text estarà ressaltat també en negre).

6.4.5 Criteris de realització

Per a la realització del documental tenim en compte un seguit de criteris que apliquem tant en el tractament i plans d'imatge, com ens les transicions d'imatge i tractament del so al llarg de tot el documental. Fem la realització del projecte enfocant-lo al muntatge final, amb l'objectiu que totes les històries es complementin per tal d'explicar una realitat tibetana conjunta establerta a Barcelona. Històries paral·leles que es complementen en moltes ocasions en una mateixa causa.

Pel que fa als plans d'imatge, utilitzem el Pla General per contextualitzar situacions, i en concret també en diverses imatges de la marxa a Brussel·les i en actes de la Casa del Tibet; el Pla Mig Curt per les entrevistes als protagonistes del documental; Pla Detall o Primer Pla per expressions o gestos concrets dels testimonis, i també

per elements identificatius tant dels personatges com de la cultura tibetana en els entorns; i Plans Seqüència en la majoria d'imatges de la marxa a Brussel·les.

La majoria d'imatges utilitzades són d'enregistrament propi; però també utilitzem imatges d'arxiu. Les imatges de les que disposem són de les diverses entrevistes realitzades i imatges de recurs, del dia a dia dels entrevistats i dels seus entorns propers, d'escenes quotidianes dels mateixos, actes i celebracions a la Fundació Casa del Tibet i de la marxa a Brussel·les del passat dia 10 de març. Les imatges d'arxiu que utilitzem són imatges del Tibet dels anys 50 i l'alçament nacional tibetà del 1959.

Respecte les transicions en els canvis d'imatge quan hi ha canvis de temàtiques, utilitzem foses en negra perquè quedi clar que hi ha un canvi de bloc en la història. En les ocasions que volem fer transicions més poètiques entre plans seqüència i entrevistes utilitzarem altres tipus de transicions, com ara mitjançant un zoom in.

Pel que fa als entrevistats, ens hem centrat més en la història d'una família establerta a Barcelona formada per mare, pare i fill de 3 anys. Tot i voler que sigui l'eix a partir del que es desenvolupa la història del documental, també volem donar molta importància a la resta de testimonis, ja que les seves històries tenen transcendència igual al fil narratiu. Totes les entrevistes les hem realitzat en espais de l'entorn quotidià dels personatges, ja sigui a casa seva o als seus llocs de treball. L'objectiu de totes les entrevistes ha estat conèixer els orígens i records de cadascú, la realitat que va viure al Tibet, el camí d'exili fins arribar a Barcelona i la seva realitat actualment.

Les declaracions dels entrevistats es reproduïxen tant en les imatges pròpies de les entrevistes com també com a veu en off en certes imatges de recurs. El so és diegètic tant a les entrevistes com als actes de la Casa del Tibet i les imatges de la marxa a Brussel·les. I és extradiegètic a les imatges de recurs on hi afegim declaracions dels personatges. La música que formi part del so ambient és diegètica,

i l'afegida és extradiegètica. La música extra acompanya les situacions, i perquè vagi en sintonia amb la comunitat tibetana decidim que sigui de la seva cultura.

També hi ha presència d'una veu en off extradiegètica que introdueix la causa tibetana i contextualitza inicialment a l'espectador, explicant la situació del Tibet i una breu introducció de la història d'aquesta regió. Tot i així, aquesta veu no és l'eix narratiu del documental, sinó que la intenció és que hi siguin els mateixos testimonis a partir de les seves declaracions.

La majoria d'entrevistes estan fetes en castellà, tot i que també n'hi ha una en català, dues en tibetà, i parts d'alguna en anglès. És a dir, el documental està realitzat en diverses llengües. Amb això, volem fer 4 versions del documental, subtitulades en català, castellà, anglès i tibetà. La raó de voler obrir el mercat a subtitular el documental a aquestes 4 llengües és la següent: ja que hem gaudit d'aquesta diversitat lingüística, volem aprofitar l'oportunitat per fer arribar el projecte a un més públic més divers, ja que és un tema d'abastament internacional. Volem subtitular-lo al català ja que és la nostra llengua materna i la llengua en la que hem elaborat tant la preproducció, producció i postproducció d'aquest, i pel fet que ens centrem en una comunitat establerta a Catalunya. Al castellà perquè la història arribi més enllà de territori català i perquè moltes de les entrevistes les hem realitzat en aquesta llengua. En anglès perquè el target del documental sigui més ampli i perquè entenem que la causa tibetana és un afer internacional, pel que creiem molt important subtitular-lo a una de les llengües més esteses del planeta. I en tibetà per respecte a aquesta comunitat, i perquè tots els tibetans d'arreu del món puguin entendre i assabentar-se de la realitat que viu la comunitat tibetana resident a Barcelona.

6.5 Guió

Imatges de quatre balcons de pisos de Barcelona decorats amb les banderoles tibetanes. Canvi de l'exterior a l'interior d'aquestes cases. Plans detalls de decoracions tibetanes que els protagonistes del documental tenen a casa seva.

Casa Tenzin Lhamo i Ngawang Topgyal

Interior del pis on viuen la Tenzin Lhamo i el Ngawang Topgyal, a Barcelona. Al menjador, a l'espai de joc del seu fill, el Lhaksam, juga i parla entre les joguines.

Pla seqüència del Lhaksam.

Contingut: recita els números i els colors en català, castellà, anglès i tibetà, amb l'ajuda de la seva mare, la Tenzin.

So ambient

2 minuts

Acumulat: 2:00

Crèdits inicials del documental

Imatge banderes tibetanes a la manifestació de Brussel·les.

So ambient

30 segons

Acumulat: 2:30

Veure en off externa - introducció del marc contextual

Gràfics: mapa del Tibet

- Situació geogràfica.
- Regions que la componen (Tibet dins la Xina i composició del Tibet en si, províncies).
- Frontera amb quins països.
- El Tibet és un 25% del territori de la Xina.
- Quantitat de tibetans.
- Recursos naturals dels que disposa el Tibet, que són claus per tot el continent asiàtic.
- El Tibet té molts anys d'història - cultura i llengua pròpies + Dalai Lama, figura clau.

So directe

1 minut 30 segons

Acumulat: 4:00

Text en pantalla en negre: "10 de març de 2019. 60è aniversari de l'Alçament Nacional Tibetà contra l'ocupació militar xinesa al Tibet. Aeroport de Barcelona".

Silenci

20 segons

Acumulat: 4:20

Terminal 1 Aeroport de Barcelona.

Pla detall. Pantalla de l'aeroport on s'indica el vol de Brussel·les a les 06:55h del matí, el vol que els protagonistes agafen.

Pla americà. Imatge del Lhaksam dret, somrient i amb una bandera petita del Tibet a la mà.

Pla general. A la cinta mecànica, el Ngawang agafa el Lhaksam a coll.

Pla seqüència. La Paly i la Tserink caminant per l'aeroport, dirigint-se a la porta d'embarcament.

Pla mig curt. Interior de l'avió, la Tenzin s'entreveu entre dos seients. Moments previs a l'enlairament de l'avió. Se senten les indicacions de seguretat prèvies a l'enlairament del vol.

Pla fix. Enlairament de l'avió amb sortida de sol.

So ambient

1 minut

Acumulat: 5:20

Gare du Nord (Estació del nord, Brussel·les)

Pla general. Tibetans a les escales de l'estació avançant per incorporar-se a la manifestació. El vent i la pluja sacsegen agressivament les múltiples banderes tibetanes que porten els manifestants.

Pla seqüència. Manifestants seguint el recorregut. Paly i Tenzin criden les consignes de la manifestació, com:

- "Release, release!" (Allibereu, allibereu!)

- “Pantxen Lama”
- “Stop torture!” (Pareu la tortura!)
- “In Tibet!” (Al Tibet!)

Pla seqüència. Lama Wangchen a la capçalera de la manifestació.

So ambient

Primers plans.

Contingut: Protagonistes del documental i alguns manifestants responen la pregunta: “Per què esteu aquí avui?” Recull de testimonis.

So directe

2 minuts i 30 segons

Acumulat: 7:50

Veu en off externa - introducció del context històric + imatges d'arxiu (història)

- Inici de la invasió l'any 1951.
- 10 de març 1959: revolució dels tibetans contra l'ocupació militar xinesa i fuga del Dalai Lama a Dharamsala, l'Índia (explicar breument què va passar, el perquè).
- Constitució Govern tibetà a l'exili a Dharamsala.
- Repressions actuals: abans i després de les Olimpíades del 2008 ha estat un abans i un després. Esmentar que el Tibet es considera un territori amb vulneracions de drets fonamentals.
- Dades sobre refugiats tibetans: en general al món, les comunitats que hi ha; i en concret a Barcelona, que n'hi ha entre 70 i 80.

So directe

2 minuts

Acumulat: 9:50

Introducció Tenzin Lhamo i Ngawang Topgyal

Restaurant Kailash

Plans detall. Decoració diversa del restaurant.

Pla general. Del restaurant, hi ha la Tenzin i el Ngawang treballant.

So ambient

Pla americà. Ngawang prenent un te tibetà assegut una taula del restaurant.

Contingut: Explica com es fa el te.

So directe

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig curt. El Ngawang, assegut al sofà i amb la bandera tibetana darrere.

Contingut: es presenta. Diu el seu nom, quan va néixer i on. (*aquesta informació sortirà escrita en pantalla també*). Diu que actualment viu a Barcelona i a què es dedica.

So directe

Pla fix. La Tenzin i el Lhaksam jugant al sofà.

Pla mig llarg. La Tenzin, el Ngawang i el Lhaksam asseguts al sofà de casa seva.

So ambient

Pla mig curt.

Contingut: La Tenzin es presenta. Diu el seu nom, quan va néixer i on (*aquesta informació sortirà escrita en pantalla també*). Diu que actualment viu a Barcelona i a què es dedica.

- So directe

Primer pla.

Contingut: el Ngawang explica com i quan va arribar a Barcelona.

Primer pla. La Tenzin explica com i quan va arribar a Barcelona. Va arribar amb la seva família, incloent la seva mare, la Pasang.

- So directe

4 minuts

Acumulat: 13:50

Veu en off de Josep Lluís Alay + imatges d'arxiu (història)

El tibetòleg Josep Lluís Alay acaba l'explicació de la història/contextualització del Tibet en veu en off amb imatges d'arxiu del Tibet de la segona meitat del segle XX.

So directe

45 segons

Acumulat: 14:35

Introducció Josep Lluís Alay (en pantalla surt nom i cognom, i “Tibetòleg”)

Pla mig llarg.

Contingut: Josep Lluís Alay explica que el Tibet era independent a la Xina fins la colonització britànica + teoria de la Constitució vigent xinesa, què diu respecte les llibertats i reconeixement del poble tibetà.

So directe

2 minuts

Acumulat: 16:35

Introducció Pasang Shrestha

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig curt. La Pasang, asseguda al sofà de casa la seva filla.

Contingut: es presenta. Diu el seu nom, quan va néixer i on (*aquesta informació sortirà escrita en pantalla també*).

Primer pla.

Contingut: La Pasang explica com i quan va arribar a Barcelona, complementant l'explicació prèvia de la seva filla. Afegeix que ella i el seu marit van fundar el restaurant Kailash fa 18 anys, on ara treballa la seva filla i el Ngawang.

So directe

2 minuts

Acumulat: 18:35

Introducció Paly Sherab

Casa Paly

Pla mig curt.

Contingut: La Paly es presenta. Diu el seu nom, quan va néixer i on (*aquesta informació sortirà escrita en pantalla també*). Diu que actualment viu a Barcelona i a què es dedica.

Primer pla.

Contingut: Explica com va arribar a Barcelona. Explica que va venir amb el Lama Wangchen.

So directe

1 minuts

Acumulat: 19:35

Casa del Tibet (Barcelona)

Veu en off externa - explicació sobre què és la Casa del Tibet, qui ho va fundar, on se situa...

Pla general. Exterior del local de la Casa del Tibet.

Plans detall. Diferents racons de la Casa del Tibet.

So directe

1 minut i 30 segons

Acumulat: 21:05

Introducció Lama Wangchen (Thubten Wangchen)

Despatx Lama Wangchen a la Casa del Tibet

Pla mig llarg. El Lama Wangchen entra retirant la cortina del seu despatx, camina fins asseure's.

Pla mig curt. El Lama Wangchen, assegut al seu despatx.

Contingut: es presenta. Diu el seu nom, quan va néixer i on (*aquesta informació sortirà escrita en pantalla també*). Diu que actualment viu a Barcelona i a què es dedica.

Primer pla.

Contingut: El Lama Wangchen explica que va fugir del Tibet amb 5 anys i que primer va viure al Nepal i després a l'Índia. Explica que a l'Índia va decidir fer-se monjo i que va poder estudiar al monestir a l'exili del Dalai Lama, i que va ser llavors quan va decidir anar a una ciutat occidental. Explica com va arribar a Barcelona i que és representant dels tibetans a Europa al Parlament tibetà a l'exili.

So directe

3 minuts

Acumulat: 24:05

Casa del Tibet - sala gran cerimònies

Pla mig curt. El Lama Wangchen fa una cerimònia tibetana.

Plans generals. De la sala durant la cerimònia i pregàries.

Plans detalls. D'objectes i persones de la sala.

Pla seqüència. Sonam ajudant durant la cerimònia.

So ambient

1 minuts i 30 segons

Acumulat: 25:35

Introducció Thupten Sonam

Biblioteca de la Casa del Tibet

Pla mig curt.

Contingut: El Sonam es presenta. Diu el seu nom, quan va néixer i on (*aquesta informació sortirà escrita en pantalla també*). Diu que actualment viu a Barcelona i a què es dedica.

Primer pla.

Contingut: Sonam explica que la seva família era nòmada, i que ell mai ha anat a l'escola. Explica com va arribar a Barcelona.

So directe

2 minuts

Acumulat: 27:35

Introducció José Elías Esteve

Pla mig llarg.

Contingut: José Elías Esteve explica la situació legal dels refugiats tibetans que es troben fora del Tibet: quants es troben fora del Tibet, a quins països es troben, com obtenen una altra nacionalitat que no sigui la xinesa.

So directe

1 minut

Acumulat: 28:35

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig. A la Pasang.

Contingut: Se sent la pregunta de la periodista (que no surt davant de càmera): et consideres refugiada?

Pla mig de la Pasang. Resposta.

Casa Paly

Pla mig de la Paly. Resposta.

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig del Ngawang. Resposta.

Biblioteca de la Casa del Tibet

Pla mig del Sonam. Resposta.

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig de la Tenzin. Resposta.

Despatx Lama Wangchen - Casa del Tibet

Pla mig del Lama Wangchen.

Contingut: diu que tots els tibetans són refugiats, també els que han nascut fora del Tibet.

So directe

20 segons

Acumulat: 28:55

Exterior Casa del Tibet

Pla mig llarg. La Pasang dóna una volta a la roda de pregària situada a la porta de la Casa del Tibet abans d'entrar-hi.

Sala oració Casa del Tibet

Pla general. La Pasang es treu les sabates abans d'entrar a una de les sales de pregària de la Casa del Tibet.

Pla mig llarg. Fa ofrenes abans de començar la pregària.

Pla mig curt i plans detall. D'ella asseguda fent les pregàries.

So ambient

45 segons

Acumulat: 29:40

Casa Tenzin i Ngawang

Primer pla.

Contingut: Pasang explica com va creuar la frontera entre el Tibet i el Nepal quan ella era molt petita. Com, per ser una família gran, el seu pare va viatjar primer amb ella i dos germans seus, i després va tornar al Tibet a buscar la resta de la família, però no va poder tornar a sortir del Tibet. Explica com van passar 25 anys abans de veure la seva família de nou, i que a alguns no els ha tornat a veure.

So directe + silenci al final

1 minut i 30 segons

Acumulat: 31:10

Biblioteca de la Casa del Tibet

Pla mig curt.

Contingut: Sonam explica la història sobre com va fugir del Tibet i com s'ho va fer per travessar la frontera i no ser vist per la policia xinesa.

Primer pla.

Contingut: Explica com es va trencar la cama en el camí i va haver de seguir sol per no endarrerir la resta de tibetans que fugien.

So directe

1 minut i 30 segons

Acumulat: 32:40

Despatx Lama Wangchen - Casa del Tibet

Pla mig curt.

Contingut: El Lama Wangchen explica com la invasió xinesa va obligar a la seva família a fugir del Tibet.

Primer pla.

Contingut: Explica com la policia xinesa va assassinar a la seva mare abans que poguessin marxar.

+ silenci

Primer pla.

Contingut: Explica com ell i la seva família van creuar la frontera cap al Nepal. Van fugir el seu pare, ell (que tenia 5 anys) i els seus dos germans. Van creuar l'Himàlaia a peu.

Pla mig.

Contingut: Explica com era la vida al Nepal i com, després de 5 anys vivint al carrer, van emigrar al nord de l'Índia.

Pla mig curt.

Contingut: Explica com va poder assistir a l'escola gràcies a un servei que s'havia creat per educar el futur del Tibet (a Dharamsala). Després va poder estudiar al monestir personal del Dalai Lama a l'exili, al mateix poble.

- + imatges recurs de Dharamsala, del monestir del Dalai Lama allà i del Parlament

So directe

3 minuts

Acumulat: 35:40

Casa Paly

Pla mig llarg.

Contingut: La Paly explica com era la seva vida a la Índia, com podia anar a l'escola.

So directe

1 minut

Acumulat: 36:40

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig llarg.

Contingut: La Tenzin i el Ngawang, en un mateix pla, expliquen com vivien ells per separat, a l'Índia, després d'haver nascut i viscut al Nepal.

Variant amb pla mig curt de cadascun segons parlin.

So directe

1 minut

Acumulat: 37:40

José Elías Esteve

Pla mig llarg.

Contingut: José Elías Esteve explica com l'exili no és l'únic entrebanc que suporta el poble tibetà, sinó que també pateix la repressió del Govern xinès (a Xina, és il·legal mostrar la bandera tibetana, tenir fotografies del Dalai Lama...) i la vulneració de drets i llibertats fonamentals. Explica que, l'any 2018, el Tibet va ser el segon territori amb menys Drets Humans i llibertats del món després de Síria, segons diferents organitzacions internacionals que vetllen pels drets humans. Fa referència als informes publicats de Freedom House, International Federation of Human Rights i Nacions Unides.

So directe

2 minuts i 30 segons

Acumulat: 40:10

Casa Paly

Pla mig.

Contingut: La Paly explica com els seus pares es comuniquen amb la part de la seva família que viu al Tibet (mitjançant una missatgeria instantània xinesa). Han de parlar en clau, perquè està prohibit per llei utilitzar termes com "Dalai Lama" o "Free Tibet". Parlen en clau per no aixecar sospites. Sinó, posarien en situació de perill la família que viu al Tibet.

So directe

1 minut

Acumulat: 41:10

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig.

Contingut: La Pasang explica que sí que pot trucar la família que té al Tibet, però que ha de continuar anant en compte amb què diuen. Diu que el Govern xinès controla les trucades i el contingut d'aquestes.

So directe

20 segons

Acumulat: 41:30

Veu en off del Sonam - explica com vol aprofitar que està a un país amb llibertat d'expressió per explicar i denunciar què està passant al Tibet

Casa del Tibet - sala gran cerimònies

Pla general + Pla detall. El Sonam ajudant en un acte a la Casa del Tibet.

Brussel·les

Pla general + Pla americà. Sonam fent de voluntari a la manifestació de Brussel·les + sent entrevistat per una televisió a la mateixa manifestació.

So directe

30 segons

Acumulat: 42:00

Biblioteca de la Casa del Tibet

Pla mig curt. El Sonam no diu res, es mira a les mans.

Pla detall de les mans.

Pla mig curt del Sonam.

Silenci

Primer pla.

Contingut: El Sonam explica la seva experiència amb la policia xinesa quan va estar a la presó. Explica que l'han torturat.

So directe

2 minuts

Acumulat: 44:00

José Elías Esteve

Pla mig llarg.

Contingut: Explica que la Xina té molt de poder a nivell internacional i que per això la causa tibetana s'obvia. Explica el fet que Xina té dret a veto a la ONU pel pes del seu país, i que qualsevol denúncia o petició que es porti a la ONU referent al Tibet es veta, i que per això no es pren cap mesura legal contra la vulneració de drets a la Xina. Economia i política sobre drets humans.

So directe

1 minut i 30 segons

Acumulat: 45:30

Despatx Lama Wangchen - Casa del Tibet

Pla mig curt.

Contingut: Thubten Wangchen explica que sap que aquí a Barcelona té un espia xinès que el “segueix” i sap tots els moviments i intervencions que fa tot i estar a Europa. Sap que està en constant control pel Govern xinès.

- + imatges recurs del Lama Wangchen dirigint una cerimònia + imatges del Lama Wangchen caminant per la Casa del Tibet + imatges del Lama Wangchen en el seu dia a dia a Barcelona.

Pla mig curt.

Contingut: també explica que la Casa Àsia de Barcelona està totalment influenciada pel Consolat xinès a Barcelona, i que no tracta cap qüestió referent al Tibet. Explica que en una conferència organitzada per Casa Àsia no el van deixar entrar. Explica que Casa Àsia li va demanar que no parlés d'això amb els mitjans, però que ell simplement explica la veritat.

So directe

2 minuts

Acumulat: 47:30

Veu en off del Lama Wangchen - explica que els tibetans ja no volen la independència, sinó que volen l'autonomia. El seu objectiu és recuperar el Tibet democràticament.

Casa del Tibet

Plans detall dels cartells penjats a la Casa del Tibet.

Plans detall varis de pancartes de la manifestació a Brussel·les del 10 de març.

So directe

30 segons

Acumulat: 48:00

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig llarg.

Contingut: La Tenzin i el Ngawang responen (en un mateix pla), primer la Tenzin i després el Ngawang, la pregunta sobre si tenen esperança que els tibetans puguin tornar lliurement algun dia al Tibet.

So directe

20 segons

Acumulat: 48:20

Casa Paly

Pla mig curt.

Contingut: La Paly respon la pregunta sobre si té esperança que els tibetans puguin tornar lliurement algun dia al Tibet.

So directe

10 segons

Acumulat: 48:30

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig curt.

Contingut: La Pasang respon la pregunta sobre si té esperança que els tibetans puguin tornar lliurement algun dia al Tibet.

So directe

10 segons

Acumulat: 48:40

Biblioteca Casa del Tibet

Pla mig curt.

Contingut: El Sonam respon la pregunta sobre si té esperança que els tibetans puguin tornar lliurement algun dia al Tibet. Diu que sí, que compta esperar uns 6-7 anys abans de poder tornar-hi lliurement, perquè el Dalai Lama ho ha dit.

So directe

10 segons

Acumulat: 48:50

Despatx Lama Wangchen - Casa del Tibet

Pla mig curt.

Contingut: Thubten Wangchen respon la pregunta sobre si té esperança que els tibetans puguin tornar lliurement algun dia al Tibet.

So directe

10 segons

Acumulat: 49:00

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig llarg (de la Tenzin i el Ngawang).

Contingut: Primer el Ngawang, pensatiu, diu “quin lloc és casa meva...?” i respon. Després respon la Tenzin.

So directe

10 segons

Acumulat: 49:10

Casa Paly

Pla mig curt.

Contingut: La Paly respon quin lloc és casa seva.

So directe

5 segons

Acumulat: 49:15

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig curt.

Contingut: La Pasang respon quin lloc és casa seva.

So directe

5 segons

Acumulat: 49:20

Biblioteca Casa del Tibet

Pla mig curt.

Contingut: El Sonam respon quin lloc és casa seva.

So directe

5 segons

Acumulat: 49:25

Despatx Lama Wangchen - Casa del Tibet

Pla mig curt.

Contingut: Thubten Wangchen respon quin lloc és casa seva. Elabora la resposta i diu que materialment, a Occident s'hi està millor, però que aquí patim una crisi de valors. En canvi, al Tibet, la gent és més rica interiorment.

So directe

30 segons

Acumulat: 49:55

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig curt.

Contingut: El Ngawang elabora la seva resposta. Explica que li agradaria poder tornar al Tibet, però que ara pensa en la seva vida aquí i sobretot, en la vida del seu fill, el Lhaksam i seguir amb el restaurant. Diu que ara només se centra en el present, el dia a dia, i que no té sentit pensar en el futur.

So directe

30 segons

Acumulat: 50:25

Brussel·les, 10 de març

Primers plans. Manifestants cridant consignes.

Música en segon pla intensa, que va augmentant la intensitat a mesura que passen els segons.

Primers plans i Plans mig curts. Variants de cadascun dels personatges protagonistes cridant a la manifestació.

*Augmenta la intensitat de la **música**, augmenta la velocitat de les imatges.*

+ silenci

Pla general fix d'uns manifestants passant per davant d'una estació de Brussel·les, aguantant una pancarta on es llegeix: "Injustice in Tibet is a threat to justice everywhere" (a la pantalla, es traduirà: *La injustícia al Tibet és una amenaça per la justícia a tot arreu*).

So ambient + música + silenci

1 minut i 30 segons

Acumulat: 51:55

Text en pantalla en negre: "El Consolat xinès a Barcelona va rebutjar participar i donar el seu testimoni en aquest documental".

Silenci

20 segons

Acumulat: 52:15

Crèdits finals del documental

Música

2 minuts

Acumulat: 54:15

FI

6.6 Guió teaser

A causa de clares evidències de falta de personal, finançament, material i temps per produir i post produir el projecte de documental presentat en aquest treball, hem elaborat el teaser del que seria el documental final, a partir de les 7 entrevistes que hem realitzat, el viatge a Brussel·les i diverses visites a la Casa del Tibet de Barcelona. El teaser té una durada de vora 12 minuts i s'estructura de la mateixa manera que el projecte del llargmetratge.

La història explicada al teaser s'estructura a partir de les històries de 5 protagonistes, que denuncien la situació del Tibet i les limitacions amb les que es troben amb el seu país d'origen. Expliquen les seves respectives històries, orígens, el seu camí fins Barcelona i quina és la seva realitat actualment a Barcelona. Tots comparteixen un mateix eix: ser tibetans exiliats.

Tot i haver realitzat 7 entrevistes, al teaser només en fem constar 5. Aquesta tria és pel fet que volem que el vídeo sigui amè, i incloure 7 testimonis vam valorar que el faria massa espès, per la seva curta durada.

La veu en off del teaser la narra la locutora i productora de ràdio Laia Flórez. La música inclosa és lliure de drets d'autor: una és extreta del portal de YouTube, titulada *Piano Driven, Drama, Hope Song*, de Myers Music; les altres 4 cançons es titulen *Atlantis, House Of Evil, Namaste* i *Transcend*, i són extretes del portal Audionautix⁷⁹.

Pel que fa al grafisme del teaser, hem utilitzat el mateix esmentat a l'apartat 6.4.4 *Tractament audiovisual*: lletra Perpetua pels crèdits i pels subtítols; i la lletra Perpetua Titling MT pel títol del documental. En tots els casos la lletra està en *negreta*, de color blanc i sempre en fons negre.

⁷⁹ Audionautix.com (2019). Recuperat el 23 de maig de 2019, de <https://audionautix.com/>

Brussel·les, 10 de març

Pla general.

Fade in. Imatge de la sortida de la manifestació, amb centenars de manifestants i banderes iniciant la protesta i cridant consignes.

So ambient

9 segons

Acumulat: 00:09

Text en pantalla en negre: “10 de març de 2019. 60è Aniversari de l’Alçament Nacional Tibetà contra l’ocupació militar xinesa al Tibet”.

So ambient

8 segons

Acumulat: 00:17

Brussel·les, 10 de març

Pla mig llarg.

La Tenzin crida consignes durant la manifestació.

So ambient

5 segons

Acumulat: 00:23

Brussel·les, 10 de març

Pla mig llarg.

La Tserink crida consignes durant la manifestació.

So ambient

5 segons

Acumulat: 00:29

Brussel·les, 10 de març

Pla general.

Imatge dels tibetans a Barcelona amb una pancarta escrita en castellà i català durant la marxa.

So ambient

7 segons

Acumulat: 00:36

Brussel·les, 10 de març

Pla mig llarg.

Imatge Thubten Wangchen duent la pancarta que obra la manifestació.

So ambient

3 segons

Acumulat: 00:40

Brussel·les, 10 de març

Pla mig curt.

El Ngawang amb el seu fill Lhaksam al coll, durant la concentració final.

So ambient

5 segons

Acumulat: 00:46

Brussel·les, 10 de març

Pla detall.

Bandera tibetana onejant a la marxa.

So ambient

4 segons

Acumulat: 00:51

Brussel·les, 10 de març

Pla detall.

Cartell on es llegeix “Xi Jinping stop killing in Tibet” + fosa a negre.

So ambient

8 segons

Acumulat: 00:59

Biblioteca Casa del Tibet, Barcelona

Pla mig curt Sonam.

Contingut: el Sonam diu que aquí, a Barcelona, està permesa la llibertat d'expressió, i que pot explicar amb llibertat la causa tibetana.

[Subtítols]

So directe

11 segons

Acumulat: 01:11

Crèdits inicials

Imatge d'unes banderes a Brussel·les el 10 de març. Apareix el títol del documental "Tibetans sense permís de ser-ho" i "Direcció: Anna Enrech i Júlia Martínez"

So ambient

13 segons

Acumulat: 01:24

Context. Veu en off que explica el context del conflicte tibetà + música de fons.

Imatges d'una fletxa que indica on està el Tibet + mapa Tibet + imatges dels tibetans entrevistats, tant abans o després de les entrevistes com en actes a la Casa del Tibet.

Contingut: explicació breu de la història recent tibetana, l'Alçament Nacional Tibetà i l'ocupació xinesa, i l'exili del poble tibetà, en concret a Barcelona.

So directe de la veu en off + música extradiegètica que acompanya la veu

1 minut i 6 segons

Acumulat: 02:30

Biblioteca Casa del Tibet, Barcelona

Pla mig curt Sonam.

Contingut: el Sonam explica que va néixer al camp, que és de família nòmada.

[Subtítols + nom, edat i lloc de naixement del Sonam]

So directe

17 segons

Acumulat: 02:47

Casa Paly

Pla mig curt Paly.

Contingut: la Paly diu que sorprèn a la gent quan diu que és del Tibet, i que és exiliada.

[Nom, edat i lloc de naixement de la Paly]

So directe

17 segons

Acumulat: 03:05

Sala Casa del Tibet

Pla mig curt Wangchen.

Contingut: Thubten Wangchen explica com va haver de fugir del Tibet i creuar l'Himàlaia durant l'ocupació militar xinesa.

[Subtítols + nom, edat i lloc de naixement del Wangchen]

So directe

1 minut

Acumulat: 04:05

Biblioteca Casa del Tibet, Barcelona

Pla mig curt Sonam.

Contingut: el Sonam explica que els xinesos el van tancar a la presó sense cap motiu.

[Subtítols]

So directe

28 segons

Acumulat: 04:33

Context. Veu en off que explica diversos informes respecte el Tibet i Drets Humans + música de fons.

Imatges del Sonam parlant a una televisió durant la marxa a Brussel·les + pla detall d'una pancarta on s'hi llegeix "China Stole: my land, my Voice, my freedom" + pla detall d'una altra pancarta on s'hi llegeix "Stop genocide in Tibet" .

Contingut: explicació breu sobre que hi ha una sèrie d'informes oficials que denuncien que Xina vulnera Drets Humans als tibetans i que el Tibet se situa com la segona regió del món amb menys drets, després de Síria.

So directe de la veu en off + música extradiegètica que acompanya la veu

22 segons

Acumulat: 05:00

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig curt Ngawang.

Contingut: explica que si vas al Tibet no pots estar mai tranquil, perquè en qualsevol moment et poden venir a buscar. Explica experiències d'amics seus.

[Subtítols + nom, edat i lloc de naixement del Ngawang]

So directe

56 segons

Acumulat: 05:56

Restaurant tibetà Kailash

Pla mig curt Tenzin.

Contingut: explica que ningú té nacionalitat tibetana, i que si ella vol entrar a la Xina o Tibet ho té complicat, perquè té nom tibetà i ho saben.

[Subtítols + nom, edat i lloc de naixement de la Tenzin]

So directe

20 segons

Acumulat: 06:16

Casa Paly

Pla mig curt Paly.

Contingut: explica que tant la família de part de la seva mare com del seu pare estan al Tibet, i que parlen per una aplicació mòbil xinesa que restringeix qualsevol paraula que faci referència al Tibet.

So directe

35 segons

Acumulat: 06:51

Casa del Tibet

Pla americà de l'escenari + pla detall d'unes mans amb un rosari + pla detall d'un gos dormint durant la cerimònia + pla general de la sala + pla americà de l'escenari amb els Lama.

Contingut: imatges d'una cerimònia a la Casa del Tibet dirigida pel Lama Wangchen. El so és directe dels cants de mantres fins el minut 07:18, que passa a ser la veu en off de Thubten Wangchen, que explica què li va dir el Dalai Lama quan va traslladar-se a Barcelona.

[Subtítols quan s'incorpora la veu en off de Wangchen]

So directe

35 segons

Acumulat: 07:26

Sala Casa del Tibet

Pla mig curt Wangchen.

Contingut: Thubten Wangchen explica que el Dalai Lama li va dir que havia de respectar totes les religions i no voler convertir ningú al budisme.

[Subtítols]

So directe

15 segons

Acumulat: 07:41

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig curt Ngawang.

Contingut: el Ngawang explica que la cultura tibetana és el que s'exterioritza, l'actitud i el positivisme, la projecció cap enfora. No la llengua o la manera de vestir.

[Subtítols]

So directe

27 segons

Acumulat: 08:18

Casa Paly

Pla mig curt Paly.

Contingut: explica que la vida és força diferent, que al Tibet a vida és molt tranquil·la.

So directe

12 segons

Acumulat: 08:30

Sala Casa del Tibet

Pla mig curt Wangchen.

Contingut: explica que a Occident som més rics en materialisme, exteriorment; però que al Tibet són més rics d'interior.

[Subtítols]

So directe

27 segons

Acumulat: 08:57

Imatge pla general del Lhaksam a una habitació a casa seva + primer pla del nen i la Tenzin jugant a la mateixa habitació + pla americà del Ngawang i el Lhaksam a una cerimònia a la Casa del Tibet.

Contingut: després d'uns segons de música en primer pla, la Tenzin en veu en off que és molt important per ella ensenyar la cultura tibetana al seu fill perquè no la perdi.

[Subtítols quan entra la veu en off]

So directe de la música extradiegètica + veu en off de la Tenzin

16 segons

Acumulat: 09:13

Restaurant tibetà Kailash

Pla mig curt Tenzin.

Contingut: explica que a casa parlen amb el Lhaksam en tibetà, perquè a l'escola aprèn totes les altres llengües.

[Subtítols]

So directe

11 segons

Acumulat: 09:24

Casa Tenzin i Ngawang

Pla mig curt Ngawang.

Contingut: explica que no imagina mai el futur, que ara viu focalitzat en el seu fill.

[Subtítols]

So directe + música extradiegètica en segon pla

12 segons

Acumulat: 09:36

Casa Paly

Pla mig curt Paly.

Contingut: diu que Barcelona ara ja és casa seva, i que tant de bo algun dia pugui tornar a casa seva al Tibet.

So directe + música extradiegètica en segon pla

12 segons

Acumulat: 09:48

Sala Casa del Tibet

Pla mig curt Wangchen.

Contingut: diu que ja ho han dit internacionalment, que no demanen ja la independència, que demanen l'autonomia.

[Subtítols]

So directe + música extradiegètica en segon pla

8 segons

Acumulat: 09:56

Casa Paly

Pla mig curt Paly.

Contingut: diu que només demanen Drets Humans i llibertat d'expressió, ja no independència.

So directe + música extradiegètica en segon pla

10 segons

Acumulat: 10:06

Biblioteca Casa del Tibet, Barcelona

Pla mig curt Sonam.

Contingut: diu que té l'esperança de poder tornar al Tibet, perquè el Dalai Lama ho ha dit. Cada dia al matí pensa en el seu poble.

[Subtítols]

So directe + música extradiegètica en segon pla

29 segons

Acumulat: 10:35

Brussel·les, 10 de març de 2019

Pla general. Imatge de manifestants que duen una pancarta on es llegeix "Injustice in Tibet is a threat to justice everywhere".

So ambient

20 segons

Acumulat: 10:55

Text en pantalla en negre: "El Consolat xinès a Barcelona va rebutjar participar i donar el seu testimoni en aquest documental".

Música extradiegètica en primer pla

12 segons

Acumulat: 11:07

Crèdits finals del documental

“Tibetans sense permís de ser-ho”

“Direcció Anna Enrech i Júlia Martínez!

“Veu en off Laia Flórez”

“Pel Sonam, el Ngawang, la Tenzin, la Pasang, la Paly, el Wangchen i el Sangay”

“No hi hauria històries sense persones que les viuen i les expliquen. Gràcies per haver-nos-les explicat”

Música extradiegètica en primer pla

35 segons

Acumulat: 11:43

FI

6.7 Protagonistes i entrevistes

6.7.1 Realitzades

Durant la producció d'aquest projecte hem realitzat i enregistrat un total de 7 entrevistes a persones d'origen i arrels tibetanes que van haver d'exiliar-se del seu territori natal i que actualment resideixen a Barcelona. La majoria d'aquestes persones i les seves respectives històries són les protagonistes del guió del documental *Tibetans sense permís de ser-ho*. Pel volum de testimonis i històries, hem descartat en el guió final una de les entrevistes realitzades, l'entrevista feta a Tenzin Sangay. El motiu d'aquesta decisió és per amenitzar la història que volem explicar i no densificar el bloc testimonial.

1. Thubten Wangchen

Va néixer l'any 1954 a Kyirong, un poble del Tibet. Quan tenia 5 anys va fugir de casa seva amb el seu pare i els seus dos germans. La seva mare havia estat assassinada per la policia xinesa durant la invasió xinesa el 1959. Ell i la seva família van creuar l'Himàlaia a peu fins arribar al Nepal, on van viure al carrer durant anys. Passat aquest temps es van traslladar a Dharamsala, l'Índia, poble conegut com "el Tibet a l'Índia", ja que és on té la residència a l'exili el Dalai Lama i on resideixen la majoria de tibetans a l'Índia. A Dharamsala el van internar a una escola d'alumnes tibetans. Més tard va decidir fer-se monjo tibetà (lama), i va residir un temps al monestir personal del Dalai Lama. El 1981 va venir a Espanya per primer cop, i s'hi va acabar instal·lant. És el fundador i president de la Fundació de la Casa del Tibet de Barcelona⁸⁰.

Imatge 5. Thubten Wangchen. *Imatge pròpia*

2. Thupten Sonam

Va néixer vora el 1971 al Tibet. És fill de família nòmada, pel que no coneix el lloc precís d'on va néixer ni quan. Tampoc no va anar mai a l'escola. Va treballar amb la seva família des de petit. Quan era jove va ser detingut i torturat per la policia xinesa en diverses ocasions, sense saber el motiu de les detencions. En l'última ocasió, just després de ser alliberat, va ser expulsat del Tibet i Xina, i encara avui té l'entrada

⁸⁰ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 180-181. Fitxa identificació Thubten Wangchen.

vetada. Va tardar 3 setmanes a creuar l'Himàlaia a peu i sol, fins arribar a Nepal. La policia xinesa va assassinar el seu pare pocs dies després d'expulsar-lo del país, mitjançant una pallissa. Mai ha tornat a veure la seva família. Passat un temps a Nepal, es va traslladar també a Dharamsala. L'any 2000 va conèixer el Lama Wangchen, que ja estava instal·lat des de feia uns anys a Barcelona, i el va convèncer perquè també s'hi traslladés. Actualment treballa a la Fundació Casa del Tibet de Barcelona⁸¹.

Imatge 6. Thupten Sonam. *Imatge pròpia*

3. Ngawang Topgyal

Va néixer vora el 1974 a Chalsa, un poble rural del Nepal. Els seus pares s'hi van exiliar a causa de les restriccions xineses envers els tibetans. Al Nepal, va anar un mes a l'escola, i després va anar a rebre classes particulars de tibetà amb mestres tibetans, ja que el seu pare considerava imprescindible que aprenguéssin la llengua del teu país. A principis dels anys 80 ell i la seva família es van traslladar de Chalsa a Kathmandu. Al cap d'un mes de viure a la capital del Nepal, quan tenia 10 anys, ell se'n va anar a Dharamsala, a l'Índia, amb el seu tiet. Poc després, la seva mare va morir. El 1999 va venir a Barcelona per primer cop. Havia d'estar-s'hi 3 mesos i finalment s'hi va quedar. Actualment està casat amb Tenzin Lhamo i és pare d'un nen de 3 anys. Treballa a la Fundació Casa del Tibet de Barcelona com a

⁸¹ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 182. Fitxa identificació Thupten Sonam Lama.

administratiu, i a més a més treballa en un restaurant tibetà familiar que tenen al carrer Rosselló de Barcelona⁸².

Imatge 7. Ngawang Topgyal. *Imatge pròpia*

4. Pasang Shrestha

Va néixer vora el 1956 a un poble del districte de Shikatse, al Tibet. Amb 8 anys va marxar del Tibet fins el Nepal, juntament amb el seu pare i dos dels seus germans. Eren una família molt nombrosa, pel que la mare i la resta de germans es van quedar al Tibet. Quan van arribar al Nepal, el seu pare va tornar-se'n al Tibet, per poder fugir aquesta vegada amb la resta de família, però no va ser possible. Va estar més de 25 anys sense veure els seus pares i la resta de germans. Després de viure un temps al Nepal, va traslladar-se a Dharamsala. Es va casar amb 18 anys i va tenir 4 fills. El seu marit era metge i viatjava sovint a Barcelona a fer conferències sobre medicina tibetana, amb el que finalment va poder quedar-s'hi i ella i els 4 fills també van venir. Actualment dos dels seus fills viuen a Amèrica, un a l'Índia i una a Barcelona⁸³.

⁸² Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 183-184. Fitxa identificació Ngawang Topgyal.

⁸³ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 185. Fitxa identificació Pasang Shrestha Shrestha.

Imatge 8. Pasang Shrestha. *Imatge pròpia*

5. Palyang Sherab

Va néixer el 1990 a Lhasa, capital del Tibet. Amb 6 anys va marxar del Tibet a Dharamsala. Els seus pares fugien de la persecució política i cultural xinesa cap els tibetans. A Dharamsala la van internar a una escola integrada d'alumnes tibetans, on els alumnes vivien distribuïts en diferents cases. Va aprendre llengua i cultura tibetana, anglès i hindi. El seu pare va conèixer, a l'Índia, una senyora catalana que el va convèncer per mudar-se a Barcelona. Primer va ser el seu pare qui es va traslladar, després la seva mare i finalment ella, quan tenia 13 anys. Va fer el viatge acompanyada del Lama Wangchen, durant un dels seus viatges a Dharamsala. En arribat a Barcelona, anava a estudiar català i castellà a l'IES Maragall, i alhora anava a l'escola La Sedeta. Actualment té 28 anys i treballa de cambrera a un hotel de Barcelona⁸⁴.

⁸⁴ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 186. Fitxa identificació Palyang Sherab Sherab.

Imatge 9. Palyang Sherab. *Imatge pròpia*

6. Tenzin Lhamo

Va néixer el 1972 a Kathmandu, al Nepal. Els seus pares van néixer al Tibet, però van exiliar-se al Nepal i és pel motiu que ella va néixer a l'exili. Té tres germans. Va començar a aprendre tibetà mitjançant classes particulars que li feia el seu pare. Posteriorment i mentre la seva família seguia residint al Nepal, ella va traslladar-se a Dharamsala, a l'Índia, per anar a l'escola i seguir aprenent i estudiant. El seu pare era metge i viatjava sovint a Europa en diversos cursos i conferències. Finalment va establir-se a Barcelona, fet pel que tant ella, com la seva mare i germans també van traslladar-se, l'any 2001, a Barcelona. Els seus pares van obrir un restaurant tibetà a la mateixa ciutat, el restaurant Kailash, on actualment treballa. Fa vora 3 anys es va casar amb Ngawang Topgyal i té un fill de 3 anys, el Lhaksam⁸⁵.

⁸⁵ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 187 Fitxa identificació Tenzin Lhamo.

Imatge 10. Tenzin Lhamo. *Imatge pròpia*

7. Tenzin Sangay

Va néixer el 1992 a Darjeeling, Calcuta, l'Índia. Amb 3 anys es va mudar al Nepal per motius laborals dels seus pares, i és on va començar a anar a l'escola. Té una germana gran. L'any 2002 va tornar a Darjeeling amb les seves tietes maternes, ja que els seus pares es van quedar al Nepal. Va seguir la seva educació a l'Índia fins l'any 2008. Ni al Nepal ni a l'Índia va estudiar llengua ni cultura tibetana. Va aprendre-ho a través de la seva família, a casa. L'any 2008 el seu pare es va traslladar a Barcelona altra vegada per motius laborals, i ell, la seva mare i la seva germana van estar un any a Nova Delhi esperant els respectius visats. L'any 2009, doncs, van arribar a Barcelona. Actualment viu a Barcelona amb els seus pares, mentre que la seva germana viu a Àustria. Treballa al restaurant tibetà Kailash, a Barcelona⁸⁶.

⁸⁶ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 188. Fitxa identificació Tenzin Sangay.

Imatge 11. Tenzin Sangay. *Imatge pròpia*

6.7.2 No realitzades

Aquest treball és un projecte de documental i la seva finalitat és idear el projecte d'un documental de 50 minuts de durada aproximadament, però l'entrega final no és el documental sencer, per manques evidents de recursos i finançament, sinó que és un teaser d'aquest projecte ideat. Com a conseqüència d'aquest fet, hem realitzat les 7 entrevistes exposades a l'apartat anterior, però de cara al documental sencer tenim previst realitzar-ne més per tal d'ampliar les fonts personals i enriquir el contingut, interès i edició del llargmetratge. Les fonts previstes i contactades per entrevistar són les següents:

1. Josep Lluís Alay: tibetòleg. Va estudiar Tibetologia a la Universitat de Hiroshima, al Japó. Ha viscut llargues temporades a Lhasa (Tibet) i ha impartit diversos cursos sobre cultura tibetana a la Fundació Arqueològica Clos, a Barcelona, i a diverses universitats catalanes. És l'autor de la primera traducció directa al català d'una obra literària tibetana, *Les poesies d'amor del Sisè Dalai Lama*, i d'un diccionari bilingüe català-tibetà. Actualment és la persona responsable de l'Observatori del Tibet i Àsia Central de la Universitat de Barcelona.

2. Iñaki Preciado Idoeta: doctor en filosofia, traductor i tibetòleg. Especialitzat en budisme, taoisme i tibetologia. Pioner de la sinologia espanyola. És autor de diverses obres referents al Tibet, com ara *Adiós Tíbet, Adiós. La Agonía Del Pueblo Tibetano*, Miraguano Ediciones (2013).

3. Xavier Nogué: és la persona responsable de gestionar i fer les actuacions i denúncies pertinents referents als Drets Humans a la Fundació Casa del Tibet de Barcelona.

4. Èlia Susanna: directora de School of Peace and Global Studies. Especialitzada en estudis de Pau i Resolució de Conflictes. Autora, juntament amb José Elías Esteve, de *Sèrie de conflictes oblidats: Tibet*, Institut de Drets Humans de Catalunya (2007).

5. José Elías Esteve: advocat, professor de Dret Internacional i secretari de l'Institut de Drets Humans a la Universitat de València. Va ser redactor de les dues querelles presentades a l'Audiència Nacional espanyola per genocidi i crims contra la humanitat comesos contra el Tibet, que van ser admeses a tràmit l'any 2006 i l'any 2008. Alhora va ser el representant legal de Thubten Wangchen i del Comité de Apoyo al Tibet en aquest procediment. És autor de diverses publicacions referents a la causa tibetana, com ara *El Tibet: la frustración de un Estado: (El genocidio de un pueblo)*, Editorial Tirant lo Blanch (2004) o *Sèrie de conflictes oblidats: Tibet*, Institut de Drets Humans de Catalunya (2007), juntament amb Èlia Susanna.

6. Tserink: membre de la comunitat tibetana resident a Barcelona. Va néixer al Tibet i va viure-hi la major part de la seva vida i va exiliar-se a causa de les repressions del Govern xinès. S'implica activament als actes de la Fundació Casa del Tibet. És una de les persones que vam acompanyar a Brussel·les el dia 10 de març a la marxa commemorativa del 60è aniversari de l'Alçament Nacional tibetà. Tenim rodades declaracions seves durant la marxa, però ens interessaria realitzar, també, una entrevista en profunditat de la seva persona i la seva història.

7. Ven. Ani-la Marga Etxezarreta: monja budista tibetana resident a Barcelona. És directora de l'Institut Nagarjuna de Barcelona i coordinadora del programa d'estudis del mateix Institut.

8. Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya: coordina els Informes d'estrangeria, el Servei d'atenció especialitzada d'immigració, el Servei d'acompanyament al reconeixement universitari, el Servei de primera acollida i el Suport a l'acollida de les persones refugiades a Catalunya. La persona responsable d'aquesta Secretaria és Oriol Amorós i March. La Secretaria es troba al carrer de Calàbria núm. 147, a Barcelona.

6.8 Localitzacions

1. Fundació Casa del Tibet de Barcelona

Se situa al carrer Rosselló, núm. 181, a Barcelona. És un centre cultural i religiós tibetà, i punt de trobada de la comunitat tibetana a Barcelona. El Lama Thubten Wangchen la va fundar l'any 1994. El mateix Lama Wangchen n'és el president. A les instal·lacions d'aquesta fundació hi hem gravat l'entrevista a Thubten Wangchen (en concret, a la sala dedicada exclusivament al Dalai Lama), a Thupten Sonam (a la biblioteca), i hi hem enregistrat diversos actes celebrats, com ara cerimònies de Lluna plena. També hi hem gravat imatges de recurs de Thubten Wangchen, Thupten Sonam i Ngawang Topgyal⁸⁷.

⁸⁷ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 189-190. Fitxa identificació Fundació Casa del Tibet de Barcelona.

Imatge 12. Entrada Fundació Casa del Tibet. *Imatge pròpia*

2. Aeroport del Prat, Barcelona. Terminal 1

Situat al Prat de Llobregat, a la província de Barcelona. Va ser el punt de trobada, el dia 10 de març de 2019, amb el grup de tibetans per viatjar fins a Brussel·les, per assistir a la marxa commemorativa del 60è aniversari de la invasió xinesa al Tibet. Vam enregistrar-hi imatges de recurs de l'anada a la capital belga; de Ngawang Topgyal, Tenzin Lhamo, Palyang Sherab i Tenzin Sangay, entre d'altres⁸⁸.

Imatge 13. Aeroport del Prat, Terminal 1. *Imatge pròpia*

⁸⁸ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 191. Fitxa identificació Aeroport del Prat. Terminal 1.

3. Brussel·les

Ciutat on es va celebrar la marxa de la comunitat tibetana a Europa que commemorava el 60è aniversari de l'alçament nacional tibetà contra la invasió xinesa del Tibet i de l'exili del Dalai Lama a l'Índia. L'esdeveniment va ser organitzat pel conjunt de comunitats tibetanes a Europa, juntament amb la Campanya Internacional pel Tibet i l'Associació Suïssa-Tibetana d'Amistat. El recorregut de la marxa va començar a Gare du Nord, a les 11:00h, i va finalitzar a Le Mont des Arts. Vam rodar-hi imatges de recurs de la marxa, de l'acte final a Le Mont des Arts, i de la comunitat tibetana a Barcelona que vam acompanyar⁸⁹.

Imatge 14. Marxa tibetana a Brussel·les. *Imatge pròpia*

4. Casa Ngawang Topgyal i Tenzin Lhamo

Casa particular de Ngawang Topgyal, Tenzin Lhamo i del seu fill Lhaksam, a Barcelona. Hi hem rodat les entrevistes a Ngawang Topgyal, Tenzin Lhamo, Pasang Shrestha, i imatges de recurs de la família⁹⁰.

⁸⁹ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 191. Fitxa identificació Brussel·les.

⁹⁰ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 192. Fitxa identificació Casa Ngawang Topgyal i Tenzin Lhamo.

Imatge 15. Capçalera menjador casa Ngawang Topgyal i Tenzin Lhamo. *Imatge pròpia*

5. Casa Palyang Sherab

Casa particular de Palyang Sherab i la seva família, a Barcelona. Hi hem enregistrat la seva entrevista i imatges de recurs⁹¹.

Imatge 16. Balcó casa Palyang Sherab. *Imatge pròpia*

6. Restaurant tibetà Kailash

Restaurant tibetà Kailash, propietat de la família de Tenzin Lhamo. Obert l'any 2001. Se situa al Carrer Xifré amb Provença, número 100, a Barcelona. Hi hem enregistrat les entrevistes a Tenzin Lhamo i Tenzin Sangay i imatges de recurs⁹².

⁹¹ Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 192 Fitxa identificació Casa Palyang Sherab.

Imatge 17. Restaurant tibetà Kailash. Imatge pròpia

6.9 Equipament

6.9.1 Material tècnic d'imatge i so

Per l'enregistrament del documental ens és indispensable el lloguer de material tècnic d'imatge i so per falta de material professional propi. Decidim que l'empresa que més s'ajusta a les nostres necessitats i millor relació qualitat-preu és AvisualPro. L'equip de material tècnic constarà de:

Càmera de vídeo (2)

Marca: Panasonic

Model: Panasonic AG-AC90 AVCCAM

Aspectes tècnics:

- Triple anell manual (focus, zoom i iris)
- Sortida HDMI
- 2 entrades de micròfon XLR
- Resolució Full HD 1080/50i i 1080/25p
- Targeta de memòria SD
- 3 sensor CMOS de tipus 1/4.7
- Lent de Zoom amb gran angular de 29.8 mm

⁹² Veure Annexos apartat 9.2 pàg. 193 Fitxa identificació Restaurant Kailash.

Imatge 18. Càmera de vídeo. Font: *AvisualPro*⁹³

Trípode (2)

Marca: VariZoom

Model: Trípode Varizoom TC100A-VZFH100

Aspectes tècnics:

- Ròtula VariZoom VZFH100
- Pes: 8,4kg
- Altura: mínim 76,2 cm i màxim 148,6 cm
- Material: alumini

Imatge 19. Trípode. Font: *AvisualPro*⁹⁴

Kit

Marca: Shape

⁹³ AvisualPro. (s.d.). Càmera de vídeo Panasonic AG-AC90 AVCCAM - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, de <https://www.avisualpro.es/tienda/panasonic-ag-ac90-avccam/>

⁹⁴ AvisualPro. (s.d.). Trípode Varizoom TC100A-VZFH100 - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, de <https://www.avisualpro.es/tienda/tripode-varizoom-tc100a-vzfh100/>

Model: Kit rodatge Shape + Cage Sony Alpha 7s II

Aspectes tècnics:

- Suport d'espatlla
- Follow Focus
- Matte Box
- 2 portafiltres rotatoris de 4"x4"
- Bandera francesa
- Banderes laterals
- 4 anells adaptadors per òptiques de 66, 72, 82 i 90 mm
- Anell flexible adaptador per altres tipus d'òptiques

Imatge 20. Kit. Font: *AvisualPro*⁹⁵

Panell LED

Marca: NanGuang

Model: Panell LED NanGuang 600 bicolor 3200K-5400K

Aspectes tècnics:

- Bicolor 3200°K 5400°K
- 2 dimmers independents per regular la temperatura del color
- Adaptador bateria V-Lock
- Potència real: 36W
- Potència equivalent: 600W
- Mida: 340 x 73 x 380 mm
- Pes: 1930 gr

⁹⁵ AvisualPro. (s.d.). Kit rodatge Shape + Cage Sony Alpha 7s II - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, de <https://www.avisualpro.es/tienda/kit-rodaje-shape-cage-sony-alpha-7s-ii/>

Imatge 21. Panell LED. Font: AvisualPro⁹⁶

Reflector

Marca: Lastolite

Model: Professional 5 en 1 75 cm

Aspectes tècnics:

- Dimensions: 75 cm
- Reflector daurat
- Reflector platejat
- Reflector blanc
- Reflector
- Reflector sunfire
- Difusor translúcid

Imatge 22. Reflector. Font: AvisualPro⁹⁷

⁹⁶ AvisualPro. (s.d.). Panell LED NanGuang 600 bicolor 3200K-5400K - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, de <https://www.avisualpro.es/tienda/panel-led-nanguang-600-bicolor-3200k-5400k/>

Targeta SD (2)

Marca: SanDisk

Model: Sandisk 64GB 95MB/s U3

Imatge 23. Targeta SD. Font: *AvisualPro*⁹⁸

Micròfons de corbata (2)

Marca: AKG by Harman

Model: Micròfon de corbata AKG-C-417PP

Aspectes tècnics:

- Diagrama polar: omnidireccional
- Longitud del cable: 290 cm
- Connector XLR 3 pols
- Gamma de freqüència: 20 a 20000 Hz
- Sensibilitat: 10 mV/Pa (-dBV 40)
- Màxim SPL: 118DB/126DB (per 1%/3% THD)
- Pes: 8 gr

Imatge 24. Micròfon de corbata. Font: *AvisualPro*⁹⁹

⁹⁷ AvisualPro. (s.d.). Reflector Lastolite Professional 5 en 1 75 cm - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, de <https://www.avisualpro.es/tienda/reflector-lastolite-5-en-1-75cm/>

⁹⁸ AvisualPro. (s.d.). Targeta SD Sandisk 64GB 95MB/s U3 - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, <https://www.avisualpro.es/tienda/tarjeta-de-memoria-sdxc-sandisk-64gb-95mb-s-u3/>

Perxa

Marca: Rode Microphones

Model: Perxa d'alumini RØDE Boom Pole

Aspectes tècnics:

- Micròfons compatibles: NTG-1, NTG-2, NTG-3, NT4, NT5, NT55, M3, VideoMic, Estereo Videoic
- Material: alumini lleuger
- Extensió suau i sistema de retracció
- Precisió en equilibrat
- S'estén de 0,85 a 3,28 m

Imatge 25. Perxa. Font: *AvisualPro*¹⁰⁰

Gravadora (2)

Marca: TASCAM

Model: Gravadora digital Tascam DR-40

Aspectes tècnics:

- 4 pistes
- Fins a 96 kHz 24 Bit WAV/BWF o MP3
- 2 entrades XLR/jack de 6,3 mm Mic/Line amb alimentació Phantom
- Possibilitat de gravar fonts externes i el micròfon integran simultàniament
- 15 hores de funcionament amb bateria
- Alimentació per 3 bateries AA, adaptador de corrent, Battery Pack extern o USB
- Sortida d'auriculars/Línia
- Mesures: 7 x 155 x 35

⁹⁹ AvisualPro. (s.d.). Micròfon de corbata AKG-C-417PP - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, de <https://www.avisualpro.es/tienda/microfono-de-corbata-akg-c-417pp/>

¹⁰⁰ AvisualPro. (s.d.). Perxa d'alumini RØDE Boom Pole - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, de <https://www.avisualpro.es/tienda/pertiga-de-aluminio-r-de-boom-pole/>

Imatge 26. Gravadora. Font: *AvisualPro*¹⁰¹

Micròfon unidireccional

Marca: Rode Microphones

Model: Micròfon unidireccional RØDE NTG-2

Aspectes tècnics:

- Rang de freqüència: 20 Hz - 20000 Hz
- Alimentació Phantom 48V o 1x bateria AA (1,5V)
- Connexió XLR de 3 pins
- Patró de direcció supercardioide unidireccional
- Sensibilitat: -36dB +2dB
- Pes: 161 gr

Imatge 27. Micròfon unidireccional. Font: *AvisualPro*¹⁰²

Taula 15. Material tècnic d'imatge i so. *Elaboració pròpia*

¹⁰¹ AvisualPro. (s.d.). Gravadora digital Tascam DR-40 - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, de <https://www.avisualpro.es/tienda/grabadora-digital-tascam-dr-40/>

¹⁰² AvisualPro. (s.d.). Micròfon unidireccional RØDE NTG-2 - Avisual PRO. Recuperat el 3 d'abril de 2019, de <https://www.avisualpro.es/tienda/microfono-unidireccional-r-de-ntg-2/>

6.9.2 Equip humà

Basarem l'equip humà del projecte en les dues directores, principalment. Tot i així i de forma evident, necessitarem altres persones que treballin en tasques de producció i postproducció.

6.9.2.1 Equip tècnic

Per tal d'aconseguir el màxim rendiment en la producció i postproducció del documental, necessitem un equip humà durant la gravació i muntatge del projecte. Aquest equip constarà de:

<u>Operador/a de càmera</u> Persona encarregada d'assegurar les bones condicions de les càmeres a cada sessió de rodatge. També s'encarregarà de les gravacions de la càmera fixa.	<u>Operador/a de càmera Steadycam</u> Responsable de dur la càmera Steadycam amb suport a l'espatlla i de les seves gravacions, d'imatges en moviment i plans de detall.
<u>Tècnic/a de so</u> Persona encarregada d'enregistrar tant el so ambient com el so a les entrevistes. Amb això, també s'encarrega de comprovar el bon funcionament dels micròfons i de la perxa.	<u>Perxista</u> Ajudant del tècnic de so. Durant el rodatge, s'encarrega de manipular la perxa segons les necessitats de l'escena.
<u>Muntador/a</u> Persona encarregada de la postproducció, del muntatge del documental.	<u>Grafista</u> Persona encarregada de l'elaboració de gràfics i infografies.

Taula 16. Equip tècnic necessari per la producció i postproducció. *Elaboració pròpia*

6.9.2.2 Equip de direcció

Com a directores del documental *Tibetans sense permís de ser-ho*, necessitarem ajudants en la direcció d'aquest. Aquesta ajuda constarà de:

<u>Ajudant de direcció</u> És l'ajudant presencial de les directores del documental. S'encarrega de supervisar el bon funcionament de l'equip humà.	<u>Director/a de producció</u> S'encarrega d'elaborar els plans de rodatge segons necessitats i disponibilitats dels participants del documental.
<u>Ajudant de producció</u> Persona que ajuda al director/a de producció. S'encarrega de supervisar els plans de rodatge.	

Taula 17. Equip de direcció necessari. *Elaboració pròpia*

6.9.3 Material d'edició

De cara a l'edició de *Tibetans sense permís de ser-ho*, el programa amb el que editem i muntem els vídeos del documental és l'Adobe Premiere Pro CS6; el programa Adobe After Effects per fer els chyrons i jugar amb l'edició de les imatges dels mateixos vídeos; i finalment el programa Audacity per muntar el so i editar-lo si és necessari, tant pel que fa a l'àudio del so directe com pel so ambient.

6.10 Documents de producció

El documental *Tibetans sense permís de ser-ho* és el resultat de la voluntat de donar veu i fer ressò d'una situació conflictiva actual que internacionalment està silenciada a causa d'interessos polítics i econòmics, que ha acabat prenent forma de documental.

El resum del calendari genèric seguit en el procés d'elaboració de *Tibetans sense permís de ser-ho* és el presentat a la següent taula. Mostra quins han estat els mesos de preproducció, els de producció i els de postproducció. El temps total dedicat en aquest projecte ha estat des de principis de novembre de 2018 fins a finals de maig de 2019.

	Inici	Fi
Preproducció	Novembre 2018	Febrer 2019
Producció	Febrer 2019	Abril 2019
Postproducció	Abril 2019	Maig 2019

Taula 18. Esquema calendari pla de Preproducció, Producció i Postproducció. *Elaboració pròpia*

6.10.1 Calendari / Cronograma

De color taronja assenyallem el temps dedicat a la preproducció; en verd, la producció; i en lila, la postproducció. A més a més, assenyallem dates concretes com ara les dates d'entrevistes, tot i que el contacte amb la comunitat tibetana i la feina realitzada ha estat de manera constant.

NOVEMBRE 2018						
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13 Primer contacte amb Casa del Tibet	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

DESEMBRE 2018						
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

GENER 2019						
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

FEBRER 2019						
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18 Entrevista Thubten Wangchen + acte Casa del Tibet	19	20 Rodatge Casa del Tibet	21	22	23	24
25	26	27 Entrevista Thupten Sonam	28			

MARÇ 2019						
				1	2	3
4	5	6 Visita Consolat xinès a Barcelona	7	8	9	10 Viatge a Brussel·les
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20 Entrevista José Elías Esteve	21	22	23	24 Entrevista Ngawang Topgya, Tenzin Lhamo i Pasang Shrestha
25	26	27	28	29 Entrevista Palyang Sherab	30	31

ABRIL 2019						
1	2	3	4 Entrevista Josep Lluís Alay	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19 Acte casa del Tibet	20	21 Entrevista Tenzin Sangay + rodatge restaurant Kailash
22	23	24	25 Acte casa del Tibet	26	27	28
29	30					

MAIG 2019						
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

6.10.2 Pla de rodatge

	Tema de l'escena	Dia i hora	Localització	Personal
Dia 1	Entrevista Thubten Wangchen	18 de febrer 16:30h - 17:30h	Casa del Tibet	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
	Acte Casa del Tibet	18 de febrer 18:00h - 20:00h	Casa del Tibet	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
Dia 2	Exterior i interior Casa del Tibet	20 de febrer 17:00h - 19:00h	Casa del Tibet	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Operador de càmera steadycam - Tècnic de so - Perxista
Dia 3	Entrevista Thupten	27 de febrer 17:00h -	Casa del Tibet	- 2 directores - Ajudant de direcció

	Sonam	18:00h		- Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
Dia 4	Moments previs a agafar l'avió per anar a Brussel·les	10 de març 04:00h - 06:00h	Terminal 1 Aeroport de Barcelona	- 2 directores
	Manifestació a Brussel·les	10 de març 08:00h - 23:00h	Gare du Nord (Brussel·les)	- 2 directores
Dia 5	Entrevista José Elías Esteve	20 de març 11:00h - 12:00h	-	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
Dia 6	Entrevista Ngawang Topgyal	24 de març 11:00h - 12:00h	Casa de la Tenzin i el Ngawang	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
	Entrevista Tenzin Lhamo	24 de març 12:00h - 13:00h	Casa de la Tenzin i el Ngawang	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
	Entrevista Pasang Shrestha	24 de març 13:00h - 13:30h	Casa de la Tenzin i el Ngawang	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
	Interior de la casa de la Tenzin i	24 de març 13:30h - 14:15h	Casa de la Tenzin i el Ngawang	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció

	el Ngawang i escenes quotidianes			- Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
Dia 7	Entrevista Paly Sherab	29 de març 11:00h - 12:00h	Casa de la Paly	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
	Interior de la casa de la Paly i escenes quotidianes	29 de març 12:00h - 12:45h	Casa de la Paly	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
Dia 8	Entrevista Josep Lluís Alay	4 d'abril 10:00h - 11:00h	-	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Tècnic de so - Perxista
Dia 9	Pasang preparant ofrena	19 d'abril 18:00h - 18:30h	Casa del Tibet	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Operador de càmera steadycam - Tècnic de so - Perxista
	Acte Casa del Tibet	19 d'abril 20:00h - 21:30h	Casa del Tibet	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Operador de càmera steadycam - Tècnic de so - Perxista
Dia 10	Tenzin i Ngawang	21 d'abril 13:00h -	Restaurant Kailash	- 2 directores - Ajudant de direcció

	treballant al restaurant	15:00h		- Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Operador de càmera steadycam - Tècnic de so - Perxista
Dia 11	Acte Casa del Tibet	25 d'abril 19:00h - 21:00h	Casa del Tibet	- 2 directores - Ajudant de direcció - Director de producció - Ajudant de producció - Operador de càmera - Operador de càmera steadycam - Tècnic de so - Perxista

Taula 19. Pla de rodatge. *Elaboració pròpia*

6.10.3 Pla de preproducció

La preproducció del documental ha estat el procés d'investigació i documentació del tema, junt amb la presa de contacte amb la comunitat tibetana abans d'iniciar el projecte en si i la pluja d'idees sobre la forma que volíem donar al documental.

Preproducció	Data
- Ideació del projecte	Octubre 2018
- Documentació sobre la història del Tibet - Informació sobre la situació actual del Tibet - Recerca de possibles contactes - Recerca d'especialistes sobre el Tibet - Primer contacte amb la Casa del Tibet de Barcelona	Novembre i desembre 2018
- Visualització de documentals de referència - Concreció de l'objectiu del nostre documental	Gener 2019
- Contacte amb la comunitat tibetana resident a Barcelona - Estudi del marc teòric del documental	Febrer i març 2019

- Establiment de l'equip humà i l'equipament tècnic	Març 2019
---	-----------

Taula 20. Pla de preproducció. *Elaboració pròpia*

6.10.4 Pla de producció

La producció del documental han estat les diverses sessions de rodatge, tant entrevistes com gravacions d'imatges de recurs.

Producció	Localització	Data
- Entrevista Thubten Wangchen	Barcelona - Casa del Tibet	Febrer 2019
- Entrevista Thupten Sonam	Barcelona - Casa del Tibet	Febrer 2019
- Rodatge a Brussel·les	Brussel·les	Març 2019
- Entrevista Ngawang Topgyal	Barcelona - casa particular	Març 2019
- Entrevista Pasang Shrestha	Barcelona - casa particular	Març 2019
- Entrevista Palyang Sherab	Barcelona - casa particular	Març 2019
- Entrevista Tenzin Lhamo	Barcelona - restaurant Kailash	Abril 2019
- Entrevista Tenzin Sangay	Barcelona - restaurant Kailash	Abril 2019
- Imatges de recurs restaurant Kailash	Barcelona - restaurant Kailash	Abril 2019
- Imatges de recurs Casa del Tibet	Barcelona - Casa del Tibet	Febrer i abril 2019
- Imatges de recurs Thubten Wangchen	Barcelona - Casa del Tibet	Febrer i abril 2019

- Imatges de recurs Thupten Sonam	Barcelona - Casa del Tibet	Abril 2019
- Imatges de recurs Ngawang Topgyal	Barcelona - casa particular, Casa del Tibet i restaurant Kailash	Març i abril 2019
- Imatges de recurs Tenzin Lhamo	Barcelona - casa particular i restaurant Kailash	Març i abril 2019

Taula 21. Pla de producció. *Elaboració pròpia*

6.10.5 Pla de postproducció

Postproducció	Nombre de dies	Data
Visualització i selecció del material gravat	3 dies	29 i 30 d'abril i 2 de maig de 2019
Muntatge	5 dies	Primera i segona setmana de maig de 2019
Sonorització	1 dies	Segona setmana de maig de 2019
Etalonatge	2 dies	Tercera setmana de maig de 2019
Grafisme	2 dies	Tercera setmana de maig de 2019
Retocs finals	1 dia	Tercera setmana de maig de 2019

Taula 22. Pla de postproducció. *Elaboració pròpia*

6.10.6 Drets d'imatge i permisos de gravació

Gairebé tots els rodatges els hem realitzat en cases particulars o espais interiors privats. En aquests casos, els protagonistes del llargmetratge han signat ens tots els casos un document de *Cessió de drets d'explotació d'entrevistes i opinions* i un altre

de *Cessió de drets d'imatge i d'explotació d'enregistrament de vídeo i fotografia*. Respecte aquest últim document, Ngawang Topgyal n'ha signat un d'específic per menors d'edat, per tal de poder enregistrar el seu fill Lhaksam, de 3 anys. A més a més, hem disposat d'un certificat de rodatge segellat pel Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat de la UAB, constatant que les imatges enregistrades són amb finalitats acadèmiques. Tot i així, en cap cas ens hem trobat entrebancs per gravar imatges de les cases particulars dels entrevistats ni tampoc d'interiors d'entitats privades, com ara de la Fundació Casa del Tibet. El 10 de març vam rodar la manifestació tibetana a Brussel·les: en aquest cas no necessitem cap permís per gravar pel fet de ser un acte públic al carrer. Pel que fa a les gravacions a l'Aeroport del Prat a Barcelona del mateix dia 10 de març, també hem disposat d'una petició d'autorització per gravar a les instal·lacions de l'aeroport, document també segellat pel Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat de la UAB. (Veure Annexos apartats 9.3, 9.4 i 9.5 pàgs.194-213).

6.11 Pressupost i finançament

6.11.1 Pressupost

A la taula següent es desglossen tots els costos que calculem que comportarà el procés de producció i postproducció del documental *Tibetans sense permís de ser-ho*. D'aquesta manera, sabem quin és el pressupost necessari per elaborar i produir el projecte de documental, i convertir-lo en un documental final.

Per establir els sous del personal de rodatge, hem consultat les taules salarials del Boletín Oficial del Estado (BOE), referent al Conveni col·lectiu del sector de la indústria de producció audiovisual. Les taules són de l'any 2017, ja que no s'han renovat a dia d'avui. En el document, hi havia diverses taules salarials segons la plataforma d'explotació del producte audiovisual: sales cinematogràfiques, sales cinematogràfiques de baix pressupost i televisió. Com que planegem comptar amb un acord de coproducció amb TV3, hem triat els salaris referents al personal de

televisió per elaborar el pressupost. Afegim contractar una gestoria perquè sigui l'encarregada tramitar les nòmines de tots els treballadors contractats, i una assegurança de responsabilitat civil per si es produís qualsevol accident.

Respecte el material de rodatge, vam consultar preus en diferents establiments de lloguer de material de rodatge. Vam escollir l'empresa AvisualPro, com s'ha explicat prèviament en la *Presentació formal del projecte (5.9.1 Material tècnic d'imatge i so)*. Els preus d'aquesta taula s'han extret del portal web oficial de l'empresa.

L'origen de la resta de preus estan especificats a la taula, a la columna de *Justificació*, i també en forma de cita als respectius peus de pàgina.

Pressupost Tibetans sense permís de ser-ho

PRODUCCIÓ

CONCEPTE	QUANTITAT	DIES	PREU UNITAT	IMPORT TOTAL	JUSTIFICACIÓ
Despeses de personal					
Director/a	2	11 dies (3 setmanes) 18, 20 i 27 de febrer; 10, 20, 24, 29 de març; 4, 19, 21, 25 d'abril	1.040'3€/setmana	6.241'8€	Taules salarials 2017 BOE. Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184. Conveni col·lectiu del sector de la indústria de producció audiovisual - tècnics-. Tècnics en produccions dels quals l'explotació primària sigui la seva difusió per mitjà d'un sistema de televisió ¹⁰³
Operador/a de càmera	1	10 dies (2 setmanes) 18, 20 i 27 de febrer; 20, 24, 29 de març; 4, 19, 21, 25 d'abril	316'81€/setmana	633'62€	BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184

¹⁰³ Boletín Oficial del Estado. (2017). Núm. 97 Lunes 24 de abril de 2017 Sec. III. Pág. 31842. Recuperat el 2 de maig de 2019, de https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2017-4475

Operador/a de càmera Steadycam	1	4 dies (1 setmana) 20 de febrer; 19, 21, 25 d'abril	378'30€/setmana	378'30€	BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184
Tècnic/a de so	1	10 dies (2 setmanes) 18, 20 i 27 de febrer; 20, 24, 29 de març; 4, 19, 21, 25 d'abril	316'81€/setmana	633'62€	BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184
Perxista	1	10 dies (2 setmanes) 18, 20 i 27 de febrer; 20, 24, 29 de març; 4, 19, 21, 25 d'abril	296'31€/setmana	592'62€	BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184
Muntador/a	1	12 dies (3 setmanes) 29, 30 d'abril; 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11 de maig	419'30€/setmana	1.257,9€	BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184
Grafista	1	2 dies (1	681'23€/setmana	681'23€	C. Col·lectiu , Revisió. Conveni Col·lectiu d' Empresa de XARXA

		setmana) 6, 7 de maig			AUDIOVISUAL LOCAL, S.L. (08100502012013) de Barcelona ¹⁰⁴
Ajudant de direcció	1	10 dies (2 setmanes) 18, 20 i 27 de febrer; 20, 24, 29 de març; 4, 19, 21, 25 d'abril	419'30€/setmana	838'6€	BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184
Director de producció	1	10 dies (2 setmanes) 18, 20 i 27 de febrer; 20, 24, 29 de març; 4, 19, 21, 25 d'abril	562'80 €/setmana	1.125'6€	BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184
Ajudant de producció	1	10 dies (2 setmanes) 18, 20 i 27 de febrer; 20, 24, 29 de març; 4, 19, 21, 25 d'abril	357'80€/setmana	715'6€	BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184

¹⁰⁴ Oriol Pagès, E. (2016, 5 juliol). C. Colectivo, Revisión. *Convenio Colectivo de Empresa de XARXA AUDIOVISUAL LOCAL, S.L. (08100502012013) de Barcelona*. Empresa Provincial. Versión VIGENTE. Validez desde 01 de Enero de 2016 en adelante. Barcelona, Espanya. Recuperat el 28 d'abril de 2019, de <https://www.iberley.es/convenios/empresa/convenio-colectivo-empresa-xarxa-audiovisual-local-2801134>

SUBTOTAL				13.098,89€	
Seguretat Social del personal contractat (35%)					
Director/a	2	11 dies (3 setmanes)	364'11€/setmana	2.184'66€	-
Operador/a de càmera	1	10 dies (2 setmanes)	110'88€/setmana	221'76€	-
Operador/a de càmera Steadycam	1	4 dies (1 setmana)	132'41€/setmana	264'82€	-
Tècnic/a de so	1	10 dies (2 setmanes)	110'88€/setmana	221'76€	-
Perxista	1	10 dies (2 setmanes)	103'71€/setmana	207'42€	-
Muntador/a	1	12 dies (3 setmanes)	146'76€/setmana	440'28€	-
Grafista	1	2 dies (1 setmana)	238'43€/setmana	238'43€	-

Ajudant de direcció	1	10 dies (2 setmanes)	146'76€/setmana	293'52€	-
Director de producció	1	10 dies (2 setmanes)	196'98€/setmana	393'96€	-
Ajudant de producció	1	10 dies (2 setmanes)	125'23€/setmana	250'46€	-
SUBTOTAL				4.717,07€	
Despeses de material llogat					
Càmera de vídeo Panasonic AG-AC90 AVCCAM	2	23	41'79€/dia	1.922'34€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro
Trípode Varizoom TC100A-VZFH100	2	23	13'93€/dia	640'78€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro
Kit rodatge Shape + Cage Sony Alpha 7s II	1	23	39€/dia	897€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro
Panell LED NanGuang 600 bicolor 3200K-5400K	1	23	11'14€/dia	256'22€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro

Reflector Professional 5 en 1 75 cm	1	23	2'10€/dia	48'30€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro
Targeta SD SanDisk 64GB 95MB/s U3	2	23	2'79€/dia	136'62€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro
Micròfon de corbata AKG-C-417PP	2	23	8'36€/dia	384'56€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro
Perxa d'alumini RØDE Boom Pole	1	23	5'57€/dia	128'11€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro
Gravadora digital Tascam DR-40	2	23	5'57€/dia	256'22€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro
Micròfon unidireccional RØDE NTG-2	1	23	8'36€/dia	192'28€	Preu extret del web oficial d'AvisualPro
SUBTOTAL				4.862'43€	
Despeses de transport i dietes					
Desplaçament transport públic	6	6	10'20€/targeta	61'20€	Targetes T-10 de TMB d'1 zona

Lloguer furgoneta	1	30	44€/dia	1.319'92€	Lloguer furgoneta a l'empresa Sixt amb seu a Barcelona (Eixample). Model: Peugeot Partner ¹⁰⁵
Gasolina	-	23	10€/dia	230€	-
Dietes (dinar + despeses de butxaca)	10	23	12'85 + 8'56 = 21'41€	4.924'30€	BOE 2017 Núm. 97. Dilluns 24 d'abril de 2017 Sec. III. Pàg. 3184
Bitllets avió Barcelona-Brussel·les	2	1	159'99€	319'98€	Vol companyia Vueling, 10/03/2019
Bitllets avió Brussel·les-Barcelona	2	1	45'80€	91'60€	Vol companyia Brussels Airlines, 10/03/2019
SUBTOTAL				6.946'40€	
Despeses generals					
Material d'oficina	1 (bolígrafs), 3 (llibretes), 1 (fulls blancs)	-	17'99€ + (7'56 x 3)€ + 7'66€	48'33€	· Pack de 100 bolígrafs amb punta de 1,0 mm, AmazonBasics ¹⁰⁶ · Pack de 5 quaderns

¹⁰⁵ Sixt. (s.d.). Portal web oficial. Opcions de reserva. Recuperat el 28 d'abril de 2019, de <https://www.sixt.es/php/reservation/directoffer?uci=7197&rci=7197&uda=20200101&rda=20200131&uti=1200&rti=0900&ctyp=P&fir=&seaf=>

¹⁰⁶ Amazon.es. (s.d.). AmazonBasics - Pack de 100 bolígrafos con punta de 1,0 mm: Amazon.es: Oficina y papelería. Recuperat el 28 d'abril de 2019, de <https://www.amazon.es/AmazonBasics-Pack-100-bol%C3%ADgrafos-punta/dp/B01DN8T3QC>

					espiral, tapa dura, A5, Enri 100430081 ¹⁰⁷ · Paper d'impressió 500 fulls (A4, 80 g/m2), Navigator Universal ¹⁰⁸
Còpies/impressions en blanc i negre	500	-	0'03€/full	18'15€	Instaprint ¹⁰⁹
Discs durs	1	-	99€	99€	Disc dur de 4TB - WD Elements, Extern, 2.5 polzades, USB 3.0, Negre ¹¹⁰
Imprevistos (5%)	-	-	-	8'27€	-
SUBTOTAL				173'75€	

¹⁰⁷ Amazon.es. (s.d.). Enri 100430081 - Pack de 5 cuadernos espiral, tapa dura, A5: Amazon.es: Oficina y papelería. Recuperat el 28 d'abril de 2019, de https://www.amazon.es/Enri-100430081-Pack-cuadernos-espiral/dp/B00SHL2X86/ref=sr_1_27?_mk_es_ES=%C3%85M%C3%85%C5%BD%C3%95%C3%91&keywords=paquete+libretas&qid=1556552800&s=office&sr=1-27

¹⁰⁸ Amazon.es. (s.d.). Navigator Universal - Papel de impresión 500 hojas (A4, 80 g/m2): Amazon.es: Oficina y papelería. Recuperat el 28 d'abril de 2019, de https://www.amazon.es/Navigator-Universal-Papel-impresi%C3%B3n-hojas/dp/B000KTBE4C/ref=asc_df_B000KTBE4C/?tag=googshopes-21&linkCode=df0&hvadid=76957038555&hvpos=1o4&hvnetw=g&hvrand=2990119560347471195&hvpone=&hvptwo=&hvgmt=&hvdev=c&hvdvcmdl=&hvlocint=&hvlocphy=1005424&hvtargid=pla-93707208780&pssc=1

¹⁰⁹ Instaprint. (s.d.). Imprenta online 24h - Copisteria barata online: Grup FullsDigitals. Recuperat el 28 d'abril de 2019, de https://instaprint.es/epages/342de146-c59c-467f-ba86-99487ad81664.sf/es_ES/?ObjectPath=/Shops/342de146-c59c-467f-ba86-99487ad81664/Categories/%22Impresi%C3%B3n%20Online%22/Imprimir_Online_24h

¹¹⁰ MediaMarkt. (s.d.). Disco duro de 4 TB - WD Elements, Externo, 2.5 pulgadas, USB 3.0, Negro. Número de artículo:1423528. Recuperat el 28 d'abril de 2019, de https://www.mediamarkt.es/es/product/_disco-duro-de-4-tb-wd-elements-externo-2-5-pulgadas-usb-3-0-negro-1423528.html#

POSTPRODUCCIÓ					
Lloguer sala d'edició	1	-	690€	690€	Lloguer d'una sala d'edició de vídeo HD, AVID, Davinci Resolve Studio. Videolab Audiovisual, Barcelona. Enllaç disponible a: https://www.videolab.es/servicios/edicion-de-video/
Drets d'imatges d'arxiu	10 minuts	-	300€/minut	90€ + 3.000€ = 3.090€	RTVE - Tarifes d'Imatges d' Arxiu ¹¹¹ . · Tarifa per la recerca d'un tema · Tarifes per a ús no publicitari, televisions autonòmiques, anterior a 1980
Drets d'autor música	5 cançons	-	850€	850€	5 cançons de biblioteca (cerca, selecció i drets d'ús de cadascuna). Monday Music productora de música, Barcelona
Subtítols	3	-	-Traducció a partir de guió escrit = 450€ -Pautar subtítols a partir de guió = 200€ -Inserció subtítols a vídeo = 150€	1.350€ + 600€ + 450€ = 2.400€	Traducció: transcriure i traduir el documental al castellà, anglès i tibetà. Videolab Audiovisual. Enllaç disponible a: https://www.videolab.es/servicios/traducciones/
SUBTOTAL				7.030€	

¹¹¹ RTVE. (s.d.). RTVE: Comercial: Tarifas de imágenes de archivo. Tarifas para uso no publicitario. Recuperat el 28 d'abril de 2019, de http://www.rtve.es/comercia/tarifa_profesionales/2005_imarchivo.htm

ALTRES DESPESES					
Argument original	1	-	2.513'08€	2.513'08€	5% del pressupost ¹¹²
Drets d'autor	1	-	13'20€/registre	13'20€	Registre Oficial de la Propietat Intel·lectual. Mariana Eguaras Consultoria Editorial ¹¹³
Assegurança de responsabilitat civil	-	-	217€/anual	217€	Preu mitjà d'una assegurança de responsabilitat civil contractat a través de Aseguratunegocio.com ¹¹⁴
Gestoria	10 contractes (un per cada treballador)	5 setmanes	40€/mensuals + 12€ per cada treballador	320€	GestoriasBarcelona. Gestoria Sants Assessoria laboral ¹¹⁵
Imprevistos (5%)	-	-	-	1.966'29€	-
Benefici industrial (8%)	-	-	-	3.146'06€	-
IVA (21%)	-	-	-	8.258'41€	-

¹¹² Escritores.org. (s.d.). Recursos para escritores. Retribuciones. Recuperat el 29 d'abril de 2019, de <https://www.escritores.org/recursos-para-escritores/orientacion-legal/514-retribuciones>

¹¹³ Eguaras, M. (2016, 3 maig). Cómo registrar una obra: sistemas de registro de la propiedad intelectual. Mariana Eguaras Consultoria Editorial. Recuperat el 14 de maig de 2019, de <https://marianaeguaras.com/registrar-una-obra-sistemas-registro-la-propiedad-intelectual/>

¹¹⁴ Aseguratunegocio.com. (s.d.). Cuánto cuesta un seguro de responsabilidad civil. Recuperat el 30 d'abril de 2019, de <http://www.aseguratunegocio.com/guias/cuanto-cuesta-seguro-responsabilidad-civil>

¹¹⁵ GestoriasBarcelona. (s.d.). Asesoría Laboral en Barcelona. Gestoría Sants asesoría laboral para empresas con trabajadores. Barcelona, Espanya. Recuperat el 30 d'abril de 2019, de <https://gestoriasbarcelona.es/asesoria/laboral/>

SUBTOTAL	16.434'04€	
TOTAL	53.262'58€	

Resum del pressupost:

Resum pressupost <i>Tibetans sense permís de ser-ho</i>	
PRODUCCIÓ	29.798'54€
Despeses de personal	13.098'89€
Seguretat Social del personal contractat	4.717'07€
Despeses de material llogat	4.862'43€
Despeses de transport i dietes	6.946'40€
Despeses generals	173'75€
POST PRODUCCIÓ	7.030€
ALTRES DESPESES	16.434'04€
TOTAL	53.262'58€

Taula 23. Resum del pressupost. *Elaboració pròpia*

6.11.2 Pla de finançament

Un cop calculades les despeses totals del projecte de documental (53.262'58€), s'ha de buscar finançament per poder recuperar, i així pagar, les despeses i els diners que s'han invertit en la producció del documental.

Com s'ha explicat en l'apartat 5 *Anàlisi de mercat (5.4 Model escollit)*, tenim planejat aconseguir un acord de coproducció amb TV3, qui finançarà el 49% de les despeses de la producció del documental. Per aconseguir l'acord de coproducció, primer s'ha de presentar el projecte de documental al Departament de Documentals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA). Segons queda establert en la seva pàgina web¹¹⁶, el projecte documental s'ha de presentar en el següent format dins del termini corresponent - el termini de l'última convocatòria va acabar el 21 desembre 2018¹¹⁷:

- Dossier imprès en format DIN-A4 enquadernat, amb el formulari de registre com a portada. S'ha de fer arribar per correu, missatger o en persona.
- Dossier en format electrònic amb dos fitxers: un amb el projecte; l'altre amb el formulari de registre en format *Word* o *PDF*. Es pot enviar per correu electrònic (a coproduccions-documentals_TV3@ccma.cat) o pot arribar adjunt un CD al dossier imprès.

Les dades i la documentació que s'han d'incloure són:

- Formulari de registre.
- Storyline de 4 línies.
- Tema.
- Llistat de personatges amb la descripció dels protagonistes principals.
- Tractament.

¹¹⁶ Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA). (s.d.). *Presentació de projectes audiovisuals en règim de coproducció*. Recuperat el 4 de maig de 2019, de <https://www.ccma.cat/presentacio-projectes/coproduccions/>

¹¹⁷ CCMA. (2018, 22 novembre). *TV3 obre un nou termini de presentació de projectes de coproducció*. Recuperat el 4 maig de 2019, de <https://www.ccma.cat/tv3/documentals/tv3-obre-un-nou-termini-de-presentacio-de-projectes-de-coproduccio/documentals/2888489/>

- Preguió/escaleta.
- Currículums dels principals membres de l'equip: realització, guió, producció i d'altres que es considerin significativament importants.
- Historial de la productora.
- Pressupost aproximat.
- Pla de finançament.
- Imatges d'arxiu de TV3, si se'n preveu el seu ús dins del documental.
- Pla de treball.
- Opcional: *teaser* en format DVD.

Una altra forma de finançament per al nostre documental són les retribucions econòmiques que podríem aconseguir presentant el documental en els festivals llistats en el mateix apartat d'*Anàlisi de mercat (5.3.1.3 Festivals)*. No es pot preveure si el nostre documental guanyaria primer premi si es presentés en els festivals esmentats. La mitjana de la retribució econòmica entre els premis que en tenen és de 5.036€, així que aquesta és la xifra que inclourem en el pla de finançament.

Les subvencions provinents de les institucions públiques per fomentar la producció audiovisual i la realització de documentals són una altra font de finançament potencial per al nostre projecte. La Generalitat de Catalunya, a través de l'Institut Català de les Empreses Culturals, ofereix subvencions per a la realització de documentals destinats a ser emesos per televisió.

Segons la resolució CLT/2802/2015, del 26 de novembre, on es fa públic l'Acord del Consell d'Administració de l'Institut Català de les Empreses Culturals i on s'estableixen les bases específiques per la concessió d'aquestes subvencions¹¹⁸, poden optar a les subvencions les empreses de producció audiovisuals

¹¹⁸ Generalitat de Catalunya (gencat.cat). (2015, 26 novembre). Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC). RESOLUCIÓ CLT/2802/2015, de 26 de novembre. Recuperat el 4 de maig de 2019, de https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=710301

independents inscrites al Registre d'Empreses Audiovisuals de Catalunya o al Registre Administratiu d'Empreses Cinematogràfiques i Audiovisuals, o les empreses d'un estat membre de la Unió Europea o associat a l'Espai Econòmic Europeu i establerta a l'Estat espanyol. El documental, que ha de tenir una durada mínima de 52 minuts, s'ha d'haver acabat entre el 10 de novembre de l'any anterior a la concessió de la subvenció i el 10 de novembre de l'any posterior.

El mateix document també estableix, entre d'altres, que la persona sol·licitant ha d'haver signat almenys un contracte definitiu amb una televisió d'àmplia difusió en el territori català - en el nostre cas és l'acord de coproducció amb TV3-, i que s'ha d'incorporar en l'equip, en règim de pràctiques, un alumne/a o graduat/ada de centres d'estudis audiovisuals o universitaris d'ensenyament audiovisual o artístic. Les quanties que ofereixen varien segons la llengua del documental: si són en versió original catalana o occitana en la seva variant aranesa, la subvenció és d'un màxim del 20% del cost total, amb un màxim de 27.000 euros; si són emesos en altres llengües, la subvenció és d'un màxim del 17% del cost total, amb un màxim de 27.000 euros. Per tant, el nostre documental podrà ser finançat fins un 20%.

Concepte	Import	Percentatge
Coproducció amb TV3	26.098'66€	49%
Festivals	5.036€	9'46%
Subvencions	10.652'52€	20%
Aportació pròpia	11.475'4€	21'54%
TOTAL	53.262'58€	100%

Taula 24. Pla de finançament. *Elaboració pròpia*

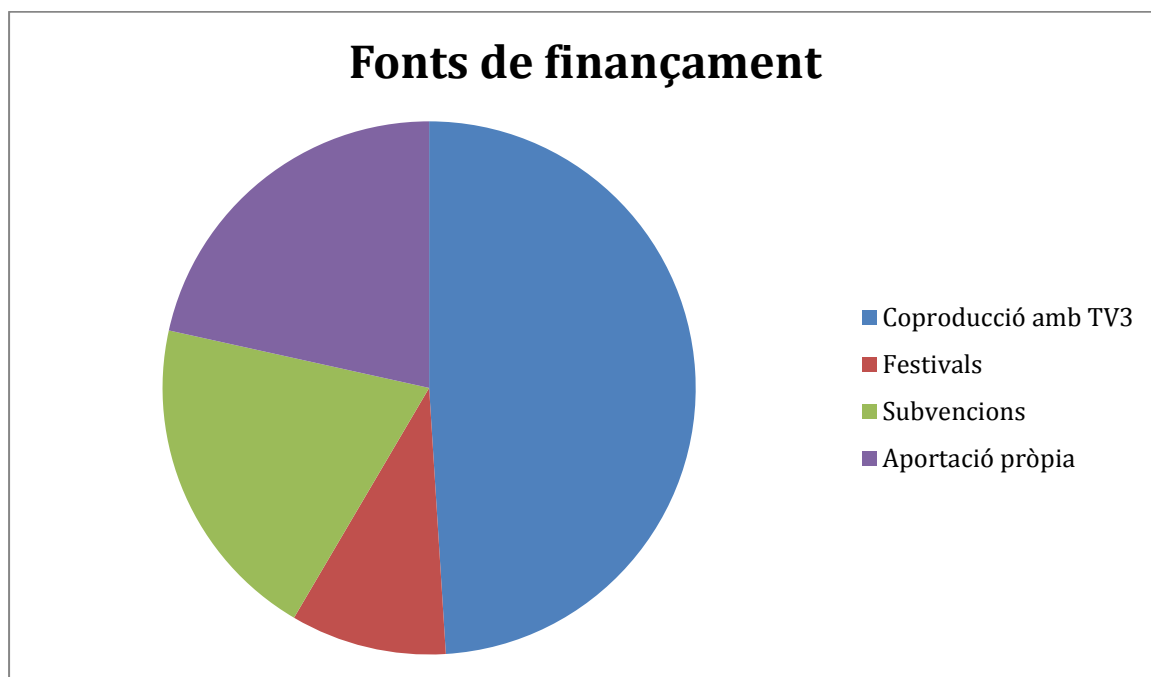

Figura 2. Gràfic fonts de finançament. *Elaboració pròpia*

7. Valoracions

7.1 Valoració del producte

Tibetans sense permís de ser-ho ha estat un treball llarg i intens, però fet amb moltes ganes i molta dedicació. Hem tingut molta feina al llarg d'aquest curs respecte aquest TFG, però un cop finalitzat, ens sentim orgulloses i molt satisfetes amb el resultat aconseguit.

Com a estudiants de periodisme interessades particularment en el Periodisme Internacional, i més concretament, en els moviments de persones i els Drets Humans, elaborar aquest projecte ha estat una oportunitat per introduir-nos en el món al qual ens volem dedicar. Fer-ho des de Barcelona no ens ha privat de fer periodisme internacional: hem tractat un conflicte que involucra dos països asiàtics i hem pogut conèixer una realitat concreta molt complexa.

L'objectiu principal d'aquest projecte documental és omplir el buit d'informació existent sobre els tibetans i tibetanes desplaçats i la raó del seu desplaçament, per tal de donar oportunitat als espectadors de conèixer el conflicte i la situació que viu la comunitat tibetana. Concretament hem volgut donar veu als tibetans establerts a Barcelona, i donar-los una plataforma perquè ells mateixos expliquin la seva història. Hem intentat crear una narrativa conjunta amb les històries de la Tenzin, el Ngawang, la Pasang, la Paly, el Sonam i el Lama Wangchen, i ajuntar-les en un mateix relat per explicar, de la millor manera possible, la història de tot un país. Representen els tibetans barcelonins, els tibetans refugiats i els tibetans que segueixen al Tibet. Valorem que, amb l'experiència que tenim respecte el gènere documental, hem assolit aquests objectius de manera prou satisfactòria.

Estem contentes amb el resultat final, però el procés per arribar-hi no ha estat fàcil. Al principi de l'elaboració del treball ens vam trobar amb una primera dificultat i la major amb la que ens hem trobat: la manca absoluta d'informació sobre la comunitat

tibetana desplaçada a Barcelona, Catalunya o Europa. Aquest fet va limitar inicialment el procés de recerca -ahora que ho vam veure com una oportunitat. Sabíem que la Fundació Casa del Tibet era el lloc més adequat per trobar fonts d'informació i testimonis, però d'entrada no volíem dependre d'una sola institució. Vam recórrer diversos llocs de Barcelona buscant tibetans que no freqüentessin la Casa del Tibet -per exemple, vam anar a una botiga tibetana i nepalès del barri de Sants, i també al centre budista Nagarjuna- però el resultat no va tenir èxit. A tot arreu ens deien que anéssim a la Casa del Tibet perquè és el lloc de reunió per excel·lència dels tibetans a Barcelona. Així és, i va ser a través de la institució que finalment vam trobar els nostres protagonistes.

Una altra dificultat va ser contactar amb el Consolat xinès a Barcelona, per aportar imparcialitat al documental i poder contrastar fonts i testimonis. Però després de correus electrònics, trucades fallides i una visita al Consolat buscant resposta, ens van fer saber que no estaven interessats en col·laborar amb nosaltres. Aquesta informació l'hem afegida al documental, creiem que és adient que se sàpiga.

La barrera de l'idioma també va ser un repte. A l'hora de fer algunes de les entrevistes, vam haver de comptar amb la gran ajuda del Ngawang per traduir preguntes i respostes del tibetà al castellà i viceversa, fet que pot provocar la pèrdua d'informació en les traduccions i el testimoni directe dels entrevistats. El cas de les traduccions va ser durant les entrevistes a la Pasang, que no parla castellà, i al Sonam, que el parla però amb mancances.

Per últim, i un dels obstacles més grans que hem topat amb el treball, és la falta de recursos i el nostre poc coneixement tècnic tractant amb càmeres de vídeo. A l'hora de gravar les entrevistes i durant la realització del teaser, hem comptat amb dues càmeres de diferent marca i diferent model, amb diferent resolució cada una, i un sol trípode. Tot i així i tot i la falta de recursos evident, considerem que hem abordat de manera satisfactòria la producció i postproducció del teaser, fent-la de la millor manera possible.

A més a més, hi sumem el fet de ser només dues persones realitzant el treball i l'abundància de feina que suposa. Malgrat les dificultats amb les que ens hem anat trobant, aquest projecte documental s'ha realitzat amb moltes ganes de treballar, comprendre i conèixer una realitat i conflicte complex, i d'obtenir un resultat narratiu i audiovisual de qualitat, tant professional com periodísticament.

7.2 Possibilitats de futur

Valorem que *Tibetans sense permís de ser-ho* promet. L'etapa de recerca ha estat intensa i ja està feta, el documental compta amb diversitat de testimonis amb els quals hem establert una molt bona relació i ens han mostrat tota la seva disponibilitat i voluntat de participar-hi, i el càlcul total de costos no és descompensat.

El projecte de documental està ideat per ser difós a través de televisió, però la plataforma d'explotació es podria canviar fàcilment. És un documental flexible i que es pot adaptar als diferents formats de difusió, tant televisió pública, privada o Internet.

Preferiblement, el documental es transmetria per televisió per un acord de coproducció amb TV3. Creiem que és un tema que s'adapta a la línia de la televisió pública catalana, i que s'adapta als diferents programes de documentals de la cadena. Es podria emetre per TV3 i pel Canal 33.

El punt més fort de *Tibetans sense permís de ser-ho* és que és únic; no hi ha cap altra peça audiovisual que tracti la comunitat tibetana a Barcelona. Aquest fet en sí ja diferencia el documental, i fa d'ell un producte nou i innovador.

8. Bibliografia

Bibliografia

Alay, J.LI. (2000). *Història dels tibetans. Dels orígens històrics al conflicte polític actual*. Lleida, Espanya: Pagès Editors. Col·lecció Guimet.

Bernard, S. Currand. (2011). *Documentary Storytelling. Creative Nonfiction on Screen*. 3ª edició. Burlington, Estats Units: Focal Press.

Dalai Lama XIV. (1991). *Libertad en el exilio. Autobiografía del Dalai Lama*. Barcelona, Espanya: Plaza & Janes Editores.

Fernández Díez, F.; Martínez Abadía, J. (1994). *La dirección de producción para cine y televisión*. Barcelona, Espanya: Ediciones Paidós Ibérica.

Gómez Segarra, M. (2008). *Quiero hacer un documental*. Alcalà, Espanya: Ediciones Rialp.

Millerson, G. (1985). *Técnicas de realización y producción en televisión*. Madrid, Espanya: Instituto Oficial de Radio y Televisión. Ente público RTVE. Focal Press.

Morales, A. (2017). *No somos refugiados*. Madrid, Espanya: Círculo de Tiza.

Nichols, B. (2001). *Introduction to Documentary*. Bloomington & Indianapolis. Estats Units: Indiana University Press.

Palacio, M. (1992, 26 novembre). *Los programas documentales e históricos*. Cuenca, Espanya.

Pous, M.T. (2018). *Thubten Wangchen: Lluny del Tibet*. Barcelona, Espanya: Viena Edicions.

Zettl, H. (1999). *Manual de Producción de Televisión* (7a edició). Madrid, Espanya: International Thomson Editores.

Webgrafia

Alberto Notario, C. (2015, 18 de juny). *La cuestión del Tíbet: un asunto de difícil solución*. Instituto Español de Estudios Estratégicos (ieee.es). Documento opinión. Recuperat el 20 d'octubre de 2018, de http://www.ieee.es/Galerias/fichero/docs_opinion/2015/DIEEO63-2015_Tibet_CarolinaAlberto.pdf

Apple. (s.d.). *Disponibilidad de Apple Music y iTunes Match*. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://support.apple.com/es-es/HT204956>

Apple. (s.d.). iTunes. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://www.apple.com/es/itunes/>

Artículo 31. (s.d.). Artículo 31 Film Fest - VII EDICIÓN. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://articulo31.medicosdelmundo.org/>

Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación. (2019). *Marco general de los medios en España 2019*. Recuperat de <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2019/01/marco19.pdf>

Atresmedia. (s.d.). *Bienvenido a Atresmedia*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.atresmedia.com/>

Carretero, N. (2016, 6 març). *"Cuando muera el Dalai Lama, estallará el Tíbet"*. Recuperat el 17 d'octubre de 2018, de https://www.elespanol.com/reportajes/20160304/106989558_0.html

Comarca de Sobrarbe. (s.d.). Espiello. Festival Internacional de Documental Etnográfico de Sobrarbe. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.espiello.com/>

Consulado General de la República Popular China en Barcelona. (s.d.). Pàgina web oficial: <http://barcelona.china-consulate.org/esp/>

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. (CCMA). (s.d.). *Documentals*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programes/documentals/>

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. (CCMA). (s.d.). *Presentació de projectes audiovisuals en règim de coproducció*. Recuperat el 4 de maig de 2019, de <https://www.ccma.cat/presentacio-projectes/coproduccions/>

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. (CCMA). (2018, 22 novembre). *TV3 obre un nou termini de presentació de projectes de coproducció*. Recuperat el 4 maig de 2019, de <https://www.ccma.cat/tv3/documentals/tv3-obre-un-nou-termini-de-presentacio-de-projectes-de-coproduccio/documentals/2888489/>

Cuatro. (s.d.). *Programas*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.cuatro.com/programas/>

DocsBarcelona. (s.d.). Docs Barcelona International Documentary Film Festival. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <http://www.docsbarcelona.com/>

DocumentaMadrid. (s.d.). DocumentaMadrid 2019. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://www.documentamadrid.com/>

Festival Internacional de Cine Documental de Navarra. (s.d.). Punto de Vista - Festival Internacional de Cine Documental de Navarra. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.puntodevistafestival.com/index.asp>

Fiegerman, S. (2019, 18 gener). *Netflix revela cuántos suscriptores tiene*. CNN. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://cnnespanol.cnn.com/2019/01/18/netflix-revela-cuantos-suscriptores-tiene/>

Filmin. (s.d.). filmin. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://www.filmin.es/>

García Martín, P. (2018, 3 febrer). *Los hermanos Lumière y el nacimiento del cine*. Recuperat el 20 d'abril de 2019, de https://www.nationalgeographic.com.es/historia/grandes-reportajes/los-hermanos-lumiere-nacimiento-del-cine_12264

González, G. (2018, 21 febrer). *Estos datos muestran cómo Netflix tiene casi 3000 películas menos que en 2010 pero su catálogo de series se ha triplicado*. Webedia. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://www.genbeta.com/actualidad/estos-datos-muestran-como-netflix-tiene-casi-3000-peliculas-menos-que-en-2010-pero-su-catalogo-de-series-se-ha-triplicado>

InDOCumentari. (s.d.). inDOCumentari. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.laproductiva.com/indocumentari/>

INFOADEX. (2019, 20 febrer). *Estudio InfoAdex de la Inversión Publicitaria en España 2019*. Recuperat el 31 de març de 2019, de <https://www.infoadex.es/home/estudio-infoadex-de-la-inversion-publicitaria-en-espana-2019/>

Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). (s.d.). *Televisió. Repartiment de l'audiència*. Per cadenes [Conjunt de dades]. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=774>

Instituto de la Cinematografía y las Artes Audiovisuales. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. (2017). *Boletín 2017*. Recuperat de http://www.culturaydeporte.gob.es/dam/jcr:b9a96c4a-8e7c-4429-9b12-a4b92419859e/boletin_17.pdf

La Sexta. (s.d.). *Programas*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.lasexta.com/programas/>

Matuszewski, B. (2012). *Una nueva fuente de la historia: la creación de un archivo para el cine histórico*. Cine Documental, (5). Recuperat de http://revista.cinedocumental.com.ar/5/traducciones_01.html

Mediaset España. (s.d.). *Nuestros canales*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <https://www.mediaset.es/mediasetcom/nuestroscanales.html>

MiradasDoc. (s.d.). Inicio - MiradasDoc. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://miradasdoc.com/mdoc2019/>

Movistar. (s.d.). *Disfruta de Movistar+ (Yomvi) en tus dispositivos también en Europa*. Movistar. Recuperat el 6 d'abril de 2019 de <https://comunidad.movistar.es/t5/Blog-Movisfera/Disfruta-de-Movistar-Yomvi-en-tus-dispositivos-tambi%C3%A9n-en-Europa/ba-p/3416810>

Movistar Plus. (s.d.). Bienvenido a Movistar Plus en dispositivos - Movistar+. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://ver.movistarplus.es/?nv=2>

Netflix. (s.d.). Netflix. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://www.netflix.com/nl-en/Login?nextpage=https%3A%2F%2Fwww.netflix.com%2Fbrowse>

Netflix. (s.d.). *¿Dónde está disponible Netflix?*. Netflix. Recuperat el 6 d'abril de 2019, de <https://help.netflix.com/es-es/node/14164>

Pàgina web oficial de l'Administració Central tibetana: <http://tibetoffice.org/>

Pàgina web oficial de la Fundació Casa del Tibet de Barcelona: <http://www.casadeltibetbcn.org/>

Planet Doc. (2014, 15 abril). *El nuevo Tíbet* [Arxiu de vídeo]. Recuperat el 4 de novembre de 2018, de https://www.youtube.com/watch?time_continue=1083&v=HFssawHx3RM

Play-Doc. (s.d.). Play-Doc - International Documentary Festival. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.play-doc.com/es/>

Prelorán, J. (2006). *El cine etnobiográfico*. Buenos Aires, Argentina: Catálogos.

Radio Televisión Española (RTVE). (s.d.). *Documentales*. Recuperat el 28 de març de 2019, de <http://www.rtve.es/alacarta/programas/todos/documentales/1/>

Rakuten TV. (s.d.). Rakuten TV - Tu cine en casa. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <https://rakuten.tv/es>

RTVE. (s.d.). *Programas de Cultura de TVE Online*. Recuperat el 31 de març de 2019, de <http://www.rtve.es/alacarta/programas/tve/cultura/1/>

RTVE.es / EFE. (2013, 13 febrer). *Historia de la ocupación china del Tíbet* - RTVE.es. Recuperat el 18 d'octubre de 2018, de <http://www.rtve.es/noticias/20130213/historia-ocupacion-china-del-tibet/3251.shtml>

Ruano, S. (2009, maig-juny). *Internet y la telefonía móvil nuevos soportes para distribuir contenidos audiovisuales*. Razón y Palabra. Vol. 14, núm. 68. Estat de Mèxic, Mèxic. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=199520297025>

Seminci. (s.d.). Seminci – Semana Internacional de Cine de Valladolid. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://seminci.es/>

TV3. (2014, 20 octubre). *Entrevista líder tibetà a TV3*. Recuperat el 17 d'octubre de 2018, de <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/Entrevista-lider-tibeta-a-TV3/video/5295071/>

TV3. (2017, 8 d'octubre). *Thubten Wangchen: "Important no perdre la paciència ni l'esperança. Res dura per sempre"*. Recuperat el 17 d'octubre de 2018, de <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/thubten-wangchen-important-no-perdre-la-paciencia-ni-lesperanca-res-dura-per-sempre-/video/5694373/>

Witthaya. (s.d). *Tibet - Banco de vídeos libres de derechos* - iStock by Getty Images. Recuperat el 2 de maig de 2019, de <https://www.istockphoto.com/es/v%C3%ADdeos/tibet?offlinecontent=include>

Zinebi. (s.d.). Zinebi. Recuperat el 7 d'abril de 2019, de <http://zinebi.eus/web/>

Documents estatals i/o oficials

Amnesty International. (2018, 30 agost). *China: Systematic repression of ethnic minorities laid bare in UN findings*. Recuperat el 17 de gener de 2019, de <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/08/china-systematic-repression-of-ethnic-minorities-laid-bare-in-un-findings/>

Amnistía Internacional. (2012, 1 juny). *China debe poner fin a la represión después de las autoinmolaciones en Tíbet*. Recuperat el 17 de gener de 2019, de <https://www.amnesty.org/es/latest/news/2012/06/china-must-end-crackdown-after-self-immolations-tibet/>

Boletín Oficial del Estado. (2017). Núm. 97 Lunes 24 de abril de 2017 Sec. III. Pág. 31842. Recuperat el 2 de maig de 2019, de https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2017-4475

China's Tibet — Embassy of the People's Republic of China in the United States of America. (s.f.). Recuperat el 18 d'octubre de 2018, de <http://www.china-embassy.org/eng/zt/zgxz/>

Colomo Ugarte, J. (1982). *Constitución de la República Popular de la China*. Recuperat el 16 de gener de 2019, de http://www.javiercolomo.com/index_archivos/Const/Cons_Ch.htm

Freedom House. (2019). *Freedom in the World Countries*. Recuperat el 17 de gener de 2019, de https://freedomhouse.org/report/countries-world-freedom-2019?order=field_fiw_aggregate_score&sort=asc

Freedom House. (2019). *Freedom in the World 2019 Map*. Recuperat el 17 de gener de 2019, de <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/freedom-world-2019/map>

Freedom House. (2016). *Freedom in the world 2016*. Anxious Dictators, Wavering Democracies: Global Freedom under Pressure. Recuperat el 17 de gener de 2019, de https://freedomhouse.org/sites/default/files/FH_FITW_Report_2016.pdf

Freedom House. (2019). *Freedom in the world 2019*. Democracy in Retreat. Recuperat el 17 de gener de 2019, de https://freedomhouse.org/sites/default/files/Feb2019_FH_FITW_2019_Report_ForWeb-compressed.pdf

Freedom House. (2019). *Tibet. Aggregate Freedom Score*. Recuperat el 17 de gener de 2019, de <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2019/tibet>

Generalitat de Catalunya (gencat.cat). (2015, 26 novembre). Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC). RESOLUCIÓ CLT/2802/2015, de 26 de novembre. Recuperat el 4 de maig de 2019, de https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=710301

Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y la Sociedad de la Información. (2018). *Informe Anual del Sector de los Contenidos Digitales en España 2018*. Gobierno de España, Ministerio de Economía y Empresa. Recuperat el 2 d'abril de 2019, de https://www.ontsi.red.es/ontsi/sites/ontsi/files/PPTContenidosDigitales2018_0.PDF

Parlament Europeu. (2018, 27 abril). *Enmiendas 1-258. Proyecto de informe Bas Belder Estado de las relaciones UE-China (2017/2274(INI))*. Comisión de Asuntos Exteriores. Recuperat el 16 de gener de 2019, de <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=COMPARL&reference=PE-621.097&format=PDF&language=ES&secondRef=01>

United Nations Human Rights Council, (fidh). (2018, novembre). *Universal Periodic Review of the People's Republic of China*. Recuperat el 17 de gener de 2019, de https://www.fidh.org/IMG/pdf/fidh_ict_joint_submission_upr_china-2.pdf

Worldwide Movement for Human Rights, (fidh). (2018, 29 març). *Dramatic deterioration of human rights situation in Tibet detailed in report for UN review*. Recuperat el 17 de gener de 2019, de <https://www.fidh.org/en/region/asia/china/dramatic-deterioration-of-human-rights-situation-in-tibet-detailed-in>

Documents acadèmics

Álvarez Alonso, C. (2013). *Mapa del budismo tibetano en Barcelona*. Barcelona, Espanya. Treball de Final de Grau. Universitat Pompeu Fabra. Recuperat de https://repositori.upf.edu/bitstream/handle/10230/22028/Alvarez_13.pdf?sequence=1

Aulestia, A. (2014-2015). *Aproximación al documental contemporáneo. Teorías y géneros*. Barcelona, Espanya. Treball de Final de Màster. Universitat de Barcelona.

Bravo Cobles, A.; Parralejo Gracia, M. (2018). *Somos una familia normal: ideación y preproducción de un documental audiovisual sobre la adopción homosexual*. Barcelona, Espanya. Treball de Final de Grau. Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Ciències de la Comunicació. Recuperat de <https://ddd.uab.cat/record/196276?ln=ca>

Izquierdo-Castillo, J. (2012). *Distribución online de contenidos audiovisuales: análisis de 3 modelos de negocio*. Universitat Jaume I de Castelló. Castelló, Espanya. Recuperat 2 abril, 2019, de <http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/70260/53479.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

Laffaure Corominas, L.; Navarro Paredes, N.; Sancho Martí, M. (2018). *Obeir o fugir: ideació i preproducció d'un documental televisiu sobre la migració forçada*. Barcelona, Espanya. Treball de Final de Grau. Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Ciències de la Comunicació. Recuperat de <https://ddd.uab.cat/record/196654?ln=ca>

León, B. (2009). *Dirección de documentales para televisión. Guión, producción y realización*. Brañáin, Espanya: Ediciones Universidad de Navarra (EUNSA).

9. Annexos

9.1 Teaser

9.2 Fitxes d'identificació

FITXA PERSONAL

Nom i cognoms: **Thubten Wangchen**

Any de naixement: 1954 (65 anys)

Lloc de naixement: Kyirong, Tibet

Lloc de residència actual: Barcelona

Religió: budista tibetana

Professió: lama, monjo tibetà. És membre parlamentari del Govern tibetà a l'exili en representació dels tibetans a Europa. És fundador i president de la Fundació Casa del Tibet de Barcelona.

Relació amb el Tibet:

Als 5 anys d'edat, juntament amb el seu pare i els seus germans, va fugir de casa seva direcció Nepal, com a conseqüència de la invasió xinesa del Tibet. La policia xinesa va assassinar la seva mare abans de fugir. Va viure vora 5 anys al carrer, a Kathmandu. Posteriorment ell i la seva família es van traslladar al nord de l'Índia. El Govern indi va subvencionar ajudes a la comunitat tibetana refugiada al país, amb el que va permetre la creació d'escoles que ensenyessin la llengua i la cultura tibetanes. Thubten Wangchen va assistir a una d'aquestes escoles. Als 16 anys, va decidir fer-se monjo budista tibetà. Del 1970 al 1981 va estudiar i residir al monestir Namgyal, el monestir personal del Dalai Lama, a Dharamsala (nord de l'Índia). Després d'aquests 11 anys, ell i el Lama Lobsang Tsultrim van presentar la petició de traslladar-se a Occident, a Europa concretament, per aprendre cultura occidental i estendre la causa tibetana. Els monjos del comitè del monestir de Namgyal van negar rotundament la petició dels dos lames de traslladar-se a Europa. Aquests dos van traslladar directament la proposta al Dalai Lama, que aquest va autoritzar, pel que finalment se'ls va donar llum verda al trasllat. En aquells temps, Wangchen va conèixer a l'Índia un grup de turistes espanyols que es van interessar pel ioga i la filosofia tibetana. Culpa a aquests turistes de decidir que el destí europeu fos finalment Espanya. Wangchen volia practicar l'anglès i aprendre el castellà, fet que finalment el va convertir en el primer tibetà que parlés aquesta llengua. Wangchen i Tsultrim van fer-se el passaport (nepalès), i l'any 1981 van anar cap a Espanya. Uns anys abans, dos monjos tibetans havien fundat diversos centres budistes arreu

d'Europa, amb el que tenien referències de localitzacions on anar. En arribar a Espanya van anar a prop de València, a un d'aquests centres budistes, on van començar a fer classes de meditació i budisme durant gairebé un any. Després es van traslladar a Barcelona, al centre budista Nagarjuna. Uns anys després, van formar l'associació cultural ACTEH (Associació Cultural Tibetana d'Estudis Himàlaies)¹¹⁹. Wangchen, llavors, no tenia res, tampoc diners. Anava a l'aeroport del Prat, a buscar carros per veure si algú s'hi havia deixat monedes. Volia abandonar el centre Nagarjuna, perquè sentia que no feia absolutament res, i tenia la idea i compromís amb el Dalai Lama de fundar un centre cultural tibetà, per difondre la cultura i causa tibetana. Durant aquest temps, vivia a casa de contactes de la seva confiança a la capital catalana. Va conèixer un empresari alemany amb un poder adquisitiu molt elevat, qui va dir a Wangchen que ell compraria un local per fundar el centre cultural tibetà que tenia el Lama en ment. Així doncs, l'any 1994 va comprar un local on durant 10 anys es va localitzar la Fundació Casa del Tibet¹²⁰, al Passeig Sant Joan. L'any 2004, a causa de queixes veïnals per l'afluència de persones a la Casa del Tibet, van traslladar el local a uns baixos del Carrer Rosselló, fins avui dia que encara s'hi troba. Actualment Thubten Wangchen segueix sent el president de la Fundació Casa del Tibet de Barcelona, i membre del Govern tibetà a l'exili en representació dels tibetans exiliats a Europa.

¹¹⁹ L'ACTEH va ser fundada per Thubten Wangchen junt amb estudiosos catalans d'Àsia central. L'Associació se centrava en la divulgació de la cultura tibetana. No tenia seu pròpia, i es va dissoldre amb la fundació de la Casa del Tibet de Barcelona.

¹²⁰ La Fundació Casa del Tibet de Barcelona és un centre cultural, obert a tothom, que s'encarrega de difondre la cultura, llengua i causa tibetana.

FITXA PERSONAL

Nom i cognoms: **Thupten Sonam Lama**

Any de naixement: 1971 (47 anys)

Lloc de naixement: Tibet

Lloc de residència actual: Barcelona

Religió: budista tibetana

Professió: professor de cultura i dansa tibetana a la Fundació Casa del Tibet de Barcelona i personal de la mateixa Fundació.

Relació amb el Tibet:

Va néixer enmig d'un camp, no té coneixement del lloc precís, però sí en territori tibetà. És fill de família nòmada, va créixer al Tibet i mai no va anar a l'escola. Va treballar junt amb la seva família des de petit. Va ser detingut sense coneixement de la causa i torturat per la policia xinesa en diverses ocasions, la primera quan tenia 25 anys, aproximadament. En l'última ocasió les autoritats xineses el van expulsar del país, i encara avui hi té l'entrada vetada. En ser expulsat de la Xina, va haver de creuar l'Himàlaia a peu durant 3 setmanes, fins arribar a Nepal: va tenir força entrebancs durant el camí ja que se li va lesionar el genoll. Va ser en arribar al país fronterer que va assabentar-se que la policia xinesa havia assassinat el seu pare, apallissant-lo. Tot i així i fins a dia d'avui, encara no ha pogut tornar a casa seva ni tornar a veure la seva mare. Després d'unes setmanes a Nepal i sol·licitar-ne la nacionalitat, es va traslladar al sud de l'Índia, on va treballar diversos anys en monestirs. A mitjans de l'any 2000 va conèixer el Lama Wangchen, ja resident a Barcelona, en un dels seus viatges a l'Índia. Va ser qui el va convèncer perquè l'acompanyes a Barcelona en el seu viatge de tornada i s'hi quedés. Va sol·licitar el passaport nepalès i finalment així va ser, i actualment ja fa 19 anys que es va establir a la ciutat de Barcelona. Inicialment va rebre moltes ajudes del Lama Wangchen i dels socis de la Casa del Tibet. Es dedica professionalment a la Casa del Tibet de Barcelona, tant en ensenyaments de cultura tibetana a la mateixa comunitat com en la seva difusió. També s'involucra activament en la difusió i organització d'actes tibetans arreu d'Europa.

FITXA PERSONAL

Nom i cognoms: **Ngawang Topgyal**

Any de naixement: 1973-1974 (45-46 anys)

Lloc de naixement: Chalsa, Solukhumbu, Nepal

Lloc de residència actual: Barcelona

Religió: budista tibetana

Professió: treballa en l'administració de la Fundació Casa del Tibet de Barcelona. N'és el subdirector. Alhora i junt amb la seva família té un restaurant tibetà a Barcelona, on també treballa.

Relació amb el Tibet:

Va néixer a Chalsa, un poble rural del Nepal. La seva família havia fugit del Tibet a causa de la repressió xinesa: al Nepal no tenien restriccions d'utilitzar la seva llengua i practicar lliurement la seva religió. El seu pare era sastre i la seva mare mestressa de casa. Ell mai ha estat al Tibet. La família vivia de confeccionar catifes, vendre hortalisses del seu hort i del sou de la feina del seu pare. Té un germà i una germana: el seu germà viu a Suïssa i la seva germana segueix vivint al Nepal, és monja budista tibetana. Al Nepal, va anar un mes a l'escola, i després va anar a rebre classes particulars de tibetà amb mestres tibetans (el seu pare donava molta importància al fet que n'aprenguéss ja que creixia fora del seu país). Recorda la seva infància a Chalsa amb els seus pares, la seva àvia i amb la seva tieta, que era monja i estava en un monestir, i ell hi anava sovint. A principis dels anys 80 ell i la seva família es van traslladar de Chalsa a Kathmandu, la capital del Nepal. Buscaven una vida millor i menys rural. Al cap d'un mes de viure a Kathmandu, quan tenia 10 anys, ell se'n va anar a Dharamsala, a l'Índia, amb el seu tiet. Poc després d'això, la seva mare va morir. Amb aquest fet, el seu pare va dur a un orfenat de Kathmandu als seus dos germans, perquè va creure que no se'n podia fer càrrec, i se'n va tornar a Chalsa a fer-se monjo. Va traslladar-se al monestir on estava la seva germana, la tieta del Ngawang, fins a dia d'avui. Des de llavors, el Ngawang ha vist en tres ocasions al seu pare: l'any 1991, el 1998 i el 2003. El 1999 va venir a Barcelona per primer cop. Havia d'estar-s'hi 3 mesos i finalment s'hi va quedar. Havia conegut algú que l'havia animat a venir, i va començar com a estudiant per tal d'estudiar castellà i finalment va aconseguir el permís de residència. Fins l'any 2010 es va allotjar a casa d'aquesta persona que l'havia animat a venir a Barcelona. Quan va venir, només coneixia el Lama Wangchen, de la comunitat tibetana resident a la ciutat. Actualment

està casat i és pare d'un nen de 3 anys, el Lhaksam. Treballa a la Fundació Casa del Tibet de Barcelona com a administratiu, i a més a més treballa en un restaurant tibetà familiar que tenen al carrer Rosselló de Barcelona.

FITXA PERSONAL

Nom i cognoms: **Pasang Shrestha Shrestha**

Any de naixement: 1956-1957 (62-63 anys)

Lloc de naixement: districte de Shikatse, Tibet

Lloc de residència actual: Barcelona

Religió: budista tibetana

Professió: -

Relació amb el Tibet:

Va néixer a un poble mig rural mig nòmada al districte de Shikatse, al Tibet. Té records d'haver viscut la invasió xinesa, però era petita i no ho acabava d'entendre. Als 8 anys va marxar del Tibet direcció Nepal: va marxar junt amb dos germans i el seu pare. Eren una família molt nombrosa, pel que no van marxar tots, i la seva mare i la resta de germans es van quedar al Tibet. Van fer el recorregut a peu i en burro. Un cop al Nepal, el seu pare va deixar els tres fills i va tornar al Tibet a buscar la resta de la família, però no van poder marxar. La Pasang va estar més de 25 anys sense veure la resta de la família, i a alguns no els ha vist mai més. Després d'estar un temps al Nepal, van anar cap a Dharamsala, a l'Índia, on va viure durant 5 anys. Als 18 anys, encara a l'Índia, es va casar. El seu marit era dos anys més gran que ella, i era metge. El marit venia sovint a Barcelona a fer cursos i conferències sobre medicina tibetana amb visat de turista. En aquella època ven tenir 4 fills. En un dels viatges del marit, es va quedar a Barcelona, i ella i els 4 fills també es van mudar a la capital catalana. Actualment una filla resideix a Barcelona (Tenzin Lhamo), un fill és monjo tibetà a l'Índia i els altres dos fills viuen a Amèrica. Ha pogut tornar en dues ocasions al Tibet, però com a turista i a veure ràpidament a la seva família. En l'última ocasió i més recent, va corroborar que el control xinès sobre el territori havia augmentat, pel que es qüestiona tornar-hi de visita, amb totes les restriccions vigents, o no.

FITXA PERSONAL

Nom i cognoms: **Palyang Sherab Sherab**

Any de naixement: 1990 (28 anys)

Lloc de naixement: Lhasa, Tibet

Lloc de residència actual: Barcelona

Religió: budista tibetana

Professió: hostaleria en un hotel de Barcelona.

Relació amb el Tibet:

Va néixer a Lhasa, capital del Tibet. Té pocs records de la seva ciutat natal, ja que amb 6 anys va marxar a Dharamsala, l'Índia. Els principals records que té són amb els seus avis. Tota la seva família, tant materna com paterna, segueix vivint actualment al Tibet. Els seus pares van marxar del Tibet a l'Índia amb l'objectiu de buscar refugi a causa de la persecució xinesa, i trobar una "vida millor". La seva mare treballava en un hotel, fent de recepcionista, i el seu pare feia de cuiner. Primer van ser els seus pares els qui, el 1992, van mudar-se a l'Índia; i quan van tenir una nova vida establerta allí, va anar-hi la Palyang (amb 6 anys) acompanyada del seu tiet, que fins aleshores ella havia viscut amb els seus avis. El viatge van fer-lo en autobús. A Dharamsala va anar a una escola integrada, formada només per alumnes tibetans. No només ensenyaven tibetà i cultura tibetana, sinó que també va aprendre anglès i hindi. Era una escola internat: tots els alumnes vivien distribuïts en diferents cases. Dharamsala era el segon Tibet, perquè és on vivien tots els tibetans refugiats. Passats uns anys, els seus pares es van mudar de Dharamsala a Barcelona: el seu pare va conèixer una senyora catalana, que viatjava per l'Índia, i el va convèncer perquè ell i la seva família es traslladessin a Europa. Semblantment a l'anterior trasllat, ella va mudar-se a Barcelona després que els seus pares. Va anar-hi quan tenia 13 anys, i va fer el viatge acompanyada de Thubten Wangchen. En establir-se a Barcelona, anava a estudiar català i castellà a l'IES Maragall, alhora que anava a l'escola La Sedeta. Té la nacionalitat espanyola des de fa un any, i és l'única que té; abans només disposava de l'anomenat "llibre groc" els tibetans, una espècie de documentació de viatge. Des que va marxar del Tibet amb 6 anys, no hi ha tornat més.

FITXA PERSONAL

Nom i cognoms: **Tenzin Lhamo**

Any de naixement: 1972 (46 anys)

Lloc de naixement: Kathmandu, Nepal

Lloc de residència actual: Barcelona

Religió: budista tibetana

Professió: treballa en un restaurant tibetà, el restaurant Kailash, a Barcelona

Relació amb el Tibet:

Va néixer, viure i créixer a Kathmandu juntament amb els seus pares, avis i els seus tres germans. Té nacionalitat nepalès. Els seus pares i avis van néixer al Tibet i van exiliar-se pocs anys després del 1959, motiu pel qual ella i els seus germans van néixer a l'exili. Va començar a aprendre tibetà mitjançant classes particulars que li feia el seu pare. Posteriorment i mentre la seva família seguia residint a Nepal, ella va traslladar-se a Dharamsala, a l'Índia, per anar a l'escola i seguir aprenent i estudiant. Vivia en una residència d'infants estudiants de l'escola (on tots eren tibetans), i durant els dos mesos de vacances d'estiu tornava al Nepal. Va arribar a Barcelona l'any 2001. El seu pare, que era metge, viatjava sovint a Europa per fer cursos i conferències sobre medicina oriental, i durant un d'aquests viatges va quedar-se a Barcelona amb la intenció de residir-hi. Així va ser i passats uns mesos ella juntament amb la seva mare i germans també van traslladar-se a Barcelona. El motiu familiar pel que volien marxar de l'Índia i Nepal era el fet que allí els era complicat trobar feina. No ha pogut anar mai al Tibet a causa del control del Govern xinès, per les seves arrels tibetanes (el seu nom és tibetà, amb el que se li denega ràpidament el visat). Des de 2008 s'ha dificultat encara més l'entrada i sortida de tibetans del territori. Actualment està casada amb Ngawang Topgyal (des de fa 3 anys), i tenen un fill de 3 anys, el Lhaksam. Treballa al restaurant tibetà Kailash a Barcelona, un negoci familiar que va començar el seu pare.

FITXA PERSONAL

Nom i cognoms: **Tenzin Sangay**

Any de naixement: 1992 (26 anys)

Lloc de naixement: Darjeeling, Calcuta, Índia

Lloc de residència actual: Barcelona

Religió: budista tibetana

Professió: treballa en un restaurant tibetà, el restaurant Kailash, a Barcelona

Relació amb el Tibet:

Va néixer a un poble petit de Darjeeling, a Calcuta. Té nacionalitat índia. Té pocs records de la seva infància a l'Índia, ja que vora els 3 anys es va mudar al Nepal amb la seva família (amb els seus pares i la seva germana gran) per motius laborals. Els seu pare va néixer al Tibet i es va exiliar a l'Índia, mentre que la seva mare ja va néixer a l'exili, també a l'Índia. Els seus pares treballaven en diversos hotels al Nepal, motiu pel que es van mudar a aquest país. Alhora, ell va començar a estudiar també al Nepal. L'any 2002 va morir el rei del Nepal, i va començar a haver-hi aldarulls arreu del país i van clausurar diverses escoles. Llavors, ell va tornar a l'Índia, amb les seves tietes maternes, mentre que els seus pares es van quedar al Nepal treballant als hotels. Des de 2002 fins l'any 2008 va viure i estudiar a Darjeeling. Ni al Nepal ni a l'Índia va estudiar llengua ni cultura tibetana. Va aprendre-ho a través de la seva família. L'any 2008 el seu pare va traslladar-se a Barcelona: un conegut seu que treballava als mateixos hotels havia obert un restaurant tibetà a Barcelona (que actualment ja no existeix) i el va contractar de cuiner. Amb això, ell, la seva mare i la seva germana van traslladar-se tot un any, fins el 2009, a Nova Delhi, mentre esperaven els visats per poder viatjar fins a Barcelona. Inicialment no coneixien a ningú més que els treballadors del restaurant. La seva germana gran actualment viu a Àustria, i els seus pares viuen a Barcelona amb ell. Des que va arribar a Barcelona, freqüenta sovint als actes que s'organitzen des de la Fundació Casa del Tibet. Viatja regularment a l'Índia, per visitar la família i amics.

FITXA ESPAI / ASSOCIACIÓ

Nom: Fundació Casa del Tibet de Barcelona

Adreça: carrer del Rosselló 181, 08036, Barcelona

Any de fundació: desembre de 1994

Contacte: 93 207 59 66 / info@casadeltibetbcn.org

Càrrecs:
President: Thubten Wangchen
Secretària: Maria Isabel Cortés
Tresorera: Isolinda Pérez Ibáñez
Vocal 1: Ngawang Topgyal
Vocal 2: Josep Baltà

Equips de treball:
Disseny i producció: Ngawang Topgyal
Apadrinaments: María Carracedo
Secretaria: Marta Enguita
Drets Humans: Xavier Nogué
Comunicació: Fina Iñiguez

Història: la Fundació Casa del Tibet va ser fundada l'any 1994 pel Lama Thubten Wangchen, sota recomanació del XIV Dalai Lama, qui la va inaugurar el 19 de desembre del mateix any. Del 1994 al 2004, la Casa del Tibet se situava en un pis a un edifici del Passeig Sant Joan de Barcelona. A causa de les queixes veïnals per l'afluència de gent a la Fundació, el 2004 es va traslladar a uns baixos al Carrer Rosselló, on es localitza encara actualment (al número 181). No va ser fins el 2007, però, que el Dalai Lama va fundar la nova seu.

Finançament: a través de les quotes dels socis i donacions dels mateixos i de particulars. La fundació no rep ajudes subvencions de cap Consolat, ni tampoc de l'Ajuntament de Barcelona ni de la Generalitat ni per part de l'Estat. Només ha rebut ajuda per part de l'Ajuntament de la ciutat en projectes puntuals, però no pel finançament de la Fundació.

Descripció: la Fundació Casa del Tibet no es defineix com un centre de culte religiós, sinó com un centre cultural obert a tothom, ja segueixi el budisme tibetà o no. Els seus dos principals objectius són difondre la causa tibetana i fer persistir la seva cultura. S'hi fan conferències, s'imparteixen cursos de cultura tibetana, llengua tibetana, dansa, ioga, etc. i també s'hi fan trobades de meditació budista tibetana.

Tots els espais són oberts a tothom, independentment de si n'ets soci o no. La Fundació consta de diversos espais: diferents sales dedicades a Buda i a la meditació, despatxos per als treballadors, una biblioteca, una sala d'exposicions, i una tenda de productes i objectes tibetans.

FITXA ESPAI

Espai: **Aeroport del Prat. Terminal 1**

Adreça: 08820 El Prat de Llobregat, Barcelona

Any de fundació: 1916

Titular: ENAIRE

Gestor: Aena

Descripció: aeroport públic.

Enregistrament d'imatges a la Terminal 1, tant a l'exterior com a l'interior. A l'interior, imatges dels protagonistes de l'escena abans de passar els controls de seguretat i també abans d'embarcar, a la porta d'embarcament.

FITXA ESPAI

Espai: **Brussel·les**

Motiu: marxa tibetana 60è aniversari ocupació xinesa del Tibet

Recorregut: des de Gare du Nord fins a Le Mont des Arts

Descripció:

El dia 10 de març de 2019 es convoca a Brussel·les una marxa per commemorar el 60è aniversari de l'alçament nacional tibetà contra la invasió xinesa del Tibet i de l'exili del Dalai Lama a l'Índia. L'esdeveniment és convocat conjuntament per 15 comunitats tibetanes establertes a Europa, amb el recolzament de la Campanya Internacional pel Tibet i l'Associació Suïssa-Tibetana d'Amistat. La marxa comença com "una marxa per la Pau", a les 11:00h des de Gare du Nord. Finalitza a Le Mont des Arts, al centre de la capital belga. En arribar a Le Mont des Arts, a les 13:00h s'inicia un míting amb parlaments de representants tibetans a Europa i eurodiputats al Parlament Europeu. S'hi intercalen actuacions culturals tibetanes i càntics a favor de la llibertat del Tibet.

FITXA ESPAI

Espai: **casa Ngawang Topgyal i Tenzin Lhamo**

Adreça: Barcelona

Descripció:

Residència particular de Ngawang Topgyal, Tenzin Lhamo i el seu fill Lhaksam, de 3 anys, a Barcelona. És l'espai de rodatge de les entrevistes a Ngawang Topgyal, Tenzin Lhamo i Pasang Shrestha. Rodatge, principalment, al menjador de l'habitatge: encapçalat per un quadre del Palau de Potala (residència del Dalai Lama a Lhasa, capital del Tibet) i un quadre del XIV i actual Dalai Lama. Tota la casa està decorada amb ornamentació tibetana. Una de les habitacions de la casa està destinada com a espai de pregària i meditació budista tibetana.

FITXA ESPAI

Espai: **casa Palyang Sherab**

Adreça: Barcelona

Descripció:

Residència particular de Palyang Sherab i els seus pares. És l'espai de rodatge de l'entrevista a Palyang Sherab, al menjador, en concret. Casa decorada totalment amb ornamentació tibetana: espai dedicat a l'oració, imatges del Dalai Lama i de faules de filosofia budista.

FITXA ESPAI

Espai: **Restaurant Kailash**

Adreça: Carrer de Xifré, núm. 100, 08026, Barcelona

Any obertura: 2001

Descripció:

El restaurant Kailash és un restaurant tibetà inaugurat l'any 2001 per la família de Tenzin Lhamo i Pasang Shrestha. Se situa al carrer Xifré amb Provença. La cuina és 100% tibetana, i també ho és el personal i la decoració. El Dalai Lama té una presència especial al restaurant en diverses fotografies.